

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การให้การสารภาพของผู้ต้องหาเป็นจุดมุ่งหมายสุดท้ายของการสอบสวนเพื่อจะหาตัวผู้กระทำผิดทางกฎหมายมาลงโทษ แต่การจะให้ผู้ต้องหายอมรับสารภาพผิดนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย การใช้กลวิธีการสอบสวนแบบต่างๆ โดยเฉพาะการนำศาสตร์ทางจิตวิทยาามาประยุกต์ใช้กับกระบวนการสอบสวนจึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้การสอบสวนของตำรวจมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่สิ่งที่ควรระวังคือกลวิธีนี้อาจกลายเป็นดาบสองคมเพราะในบางครั้ง ผู้ที่มีอำนาจในกระบวนการยุติธรรม หรือตำรวจเอง ก็ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างการรับสารภาพโดยผู้ต้องหาตัวจริงกับการรับสารภาพโดยผู้บริสุทธิ์ได้ (Kassin, 2005) ด้วยข้อจำกัดดังกล่าวจึงเป็นสาเหตุของการเกิดการรับสารภาพเท็จ และคนที่เป็นผู้ให้การรับสารภาพเท็จหรือเรียกง่าย ๆ ตามสำนวนไทยว่า 'แพะรับบาป' ก็กลายเป็นรอยมลทินของกระบวนการยุติธรรม ที่ยังคงพบเห็นได้จนถึงปัจจุบันนี้

ในอดีต คดีจับแพะ หรือคดีที่มีการจับผู้บริสุทธิ์มาดำเนินคดีนั้นเกิดขึ้นอย่างซ้ำซาก ตั้งแต่คดีฆาตกรรมนางสาวเชอริ แอน ดันแคนที่เกิดขึ้น เมื่อ 23 ปีที่แล้ว ซึ่งผู้บริสุทธิ์ 4 คนถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ต้องหา และถูกคุมขังเป็นเวลาถึง 6 ปี บางรายถึงขั้นเสียชีวิตในคุก กระทั่งภายหลังมีการรื้อฟื้นคดีและตามจับอาชญากรตัวจริงได้ ผู้ต้องหาที่ยังมีชีวิตอยู่จึงได้รับการปล่อยตัว คดีนั้นเป็นคดีประวัติศาสตร์ที่สร้างรอยต่างให้กระบวนการยุติธรรมไทยเป็นอย่างมาก (ธิดารัตน์ ชลประสุข, 2546) กระทั่งปัจจุบันนี้ แม้วิวัฒนาการในด้านการพิสูจน์หลักฐานในกระบวนการสอบสวนของไทยจะก้าวหน้าไปมาก แต่คดีจับแพะก็ยังคงมีให้เห็นอยู่ เช่นคดีที่เพิ่งเกิดขึ้นล่าสุด ลงในหนังสือพิมพ์ข่าวสด เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2552 นายวินัย นวลจัน ถูกจับกุมตัวในฐานะผู้ต้องหาคดีฆาตกรรม ทั้งที่ตำรวจได้แถลงแก่สื่อมวลชนแล้วว่านายวินัย นวลจันได้ให้การสารภาพว่าเขากระทำความผิดแต่เพียงผู้เดียว แต่หลังจากนั้นไม่นานกลับมีการจับอาชญากรตัวจริงได้ กอปรกับผลการพิสูจน์หลักฐานออกมายืนยันว่านายวินัย นวลจัน มิได้เป็นผู้กระทำผิดอย่างที่ถูกต้องข้อหาไว้ที่แรก เป็นเหตุให้นายวินัย ซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ในคดีนี้ได้รับการปล่อยตัวในเวลาต่อมา (คมชัดลึก, 2552)

หลังการปล่อยตัว นายวินัยได้ออกมาให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนว่าสาเหตุที่เขายอมรับสารภาพไปในตอนแรกที่ถูกจับ เป็นเพราะในช่วงระหว่างกระบวนการสอบสวนนั้น เขาถูกกักตัวเป็นเวลานานจนเกิดความเครียดและกดดันมาก ประกอบกับไม่เคยเจอสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนในชีวิต และตำรวจยังให้เขาไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพทั้งที่ตัวเขามีผู้ใช้กระทำผิด เขาจึงเกิดความคิดว่าไม่มีทางเลือกอื่นใดอีกแล้ว นอกจากต้องยอมรับสารภาพไป (คมชัดลึก, 2552)

จากคดีตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น เห็นได้ว่าการสอบสวนของตำรวจในปัจจุบันมีการใช้กระบวนการทางจิตวิทยาในลักษณะที่เป็นการกดดัน หรือบีบบังคับให้ผู้ต้องหายอมรับสารภาพ ถือเป็นศิลปะชนิดหนึ่งที่สามารถศึกษาได้จากหนังสือคู่มือการสืบสวน (เช่นหนังสือเรื่อง 'Essentials of the Reid technique: Criminal interrogation and confessions' ของ Inbau, Reid, Buckley, & Jayne, 2001) โดยคู่มือการสืบสวนจะมีการแนะนำวิธีการสอบสวน รวมถึงเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการสอบสวน เพื่อให้ตำรวจสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสอบสวนเพื่อหาตัวผู้กระทำผิด (Kassin, 2008c) เช่น ในประเทศอังกฤษก็มีการอนุญาตให้ตำรวจใช้เทคนิคการสอบสวนกับผู้ต้องหา และเทคนิคการสอบสวนเหล่านั้นก็แพร่ขยายออกไป จนมีการอนุญาตให้ใช้ได้ถูกต้องตามกฎหมายในหลายประเทศ (Gudjonsson, 2003) ซึ่งเรื่องของเทคนิคที่ใช้ในการสอบสวนจะขอลำดับถึงในลำดับถัดไปในส่วนของทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การรับสารภาพเท็จ (false confession) คือการยอมรับว่าตนเองได้เป็นผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรม ทั้งที่ผู้รับสารภาพไม่ได้กระทำความผิดกรรมเหล่านั้น หรือไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการกระทำผิดเลย (Ofshe, 1989 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) และสิ่งที่ควรตระหนักสำหรับเทคนิคการสอบสวนในกระบวนการยุติธรรมคือ เทคนิคเหล่านั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อดึงเอาคำสารภาพออกจากปากผู้ต้องหาแต่ไม่ได้ยืนยันว่าข้อมูลที่ได้รับมาจะต้องเป็นความจริงเสมอไป เพราะความเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการสอบสวน ก็อาจทำให้ผู้ต้องหายอมรับสารภาพผิดออกมาทั้งที่ตนไม่สมัครใจก็เป็นได้ (Inbau et al., 2001) การรับสารภาพเท็จยังสามารถแบ่งออกไปหลายประเภท การรับสารภาพเท็จโดยทั่วไปจะเป็นการรับสารภาพแบบไม่เต็มใจ กล่าวคือผู้ต้องหารับสารภาพเพราะแรงกดดันที่ได้รับจากการสอบสวน เรียกรับสารภาพเช่นนี้ว่าการรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม (compliant false confessions) แต่หากผู้ต้องหายอมรับสารภาพโดยมิได้ถูกบังคับ แต่มีความเต็มใจที่จะยอมรับสารภาพด้วยตนเองเพราะเชื่อจากภายในจิตใจว่าตนเองได้กระทำความผิดลงไปจริง การรับสารภาพเท็จเช่นนี้จะเกิดขึ้นน้อย เรียกว่าเป็นการรับสารภาพเท็จจากภายใน (Internalized false confessions; Kassin, 2008c) และหากผู้รับสารภาพเกิดความทรงจำที่ผิดพลาดระหว่างการสอบสวน หรือมีการรับรู้ที่บิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง อันเป็นผลพวงเนื่องมาจากการ

สอบสวนด้วยแล้ว นั้นเรียกว่าเป็นตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จ (confabulation; Gudjonsson, 1992 อ้างถึงใน Gudjonsson & Clare, 1995)

จากการศึกษางานวิจัยหลายชิ้น (เช่น งานวิจัยของ Blair, 2007; Kassin & Kiechel, 1996; Klaver, Lee & Rose, 2008) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จ มีการกล่าวถึงตัวแปรที่อาจส่งผลต่อการเกิดการรับสารภาพเท็จหลายตัวแปร หากเป็นตัวแปรทางสถานการณ์ก็ได้แก่ เทคนิคการสอบสวน (interrogative technique) และการให้หลักฐานเท็จ (false evidence) ว่าเป็นปัจจัยที่อาจมีอิทธิพลต่อการให้การสารภาพของผู้บริสุทธิ์ (Kassin, 2008a) รวมถึง ตัวแปรความเป็นไปได้ของการกระทำผิดก็เป็นอีกหนึ่งตัวแปรสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับสารภาพเท็จของบุคคล หากมีความเป็นไปได้ของการกระทำผิดสูง คนก็มีแนวโน้มที่จะยอมรับสารภาพสูงตามไปด้วย (Klaver et al., 2008)

นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างบุคคลก็มีส่วนทำให้บุคคลยอมรับสารภาพเท็จด้วย บุคคลที่มีการนับถือตนเองต่ำ (Gudjonsson, Sigurdsson, Sigfusdottir, & Asgeirsdottir, 2008) มีความวิตกกังวลสูง (Forrest, Wadkins, & Larson, 2006) และความไม่เชื่อมั่นในความทรงจำของตนเอง (Bergen, Jellicic, & Merckelbach, 2008) ก็มีแนวโน้มจะรับสารภาพเท็จสูง และตัวแปรบุคลิกภาพที่ผู้วิจัยพบว่ามีให้นำมาใช้ศึกษาการรับสารภาพเท็จอย่างหลากหลายจนแทบจะกลายเป็นตัวแปรพื้นฐานในทุกๆงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จ ตัวแปรเหล่านั้นคือตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (interrogative suggestibility) และตัวแปรการยอมตาม (compliance)

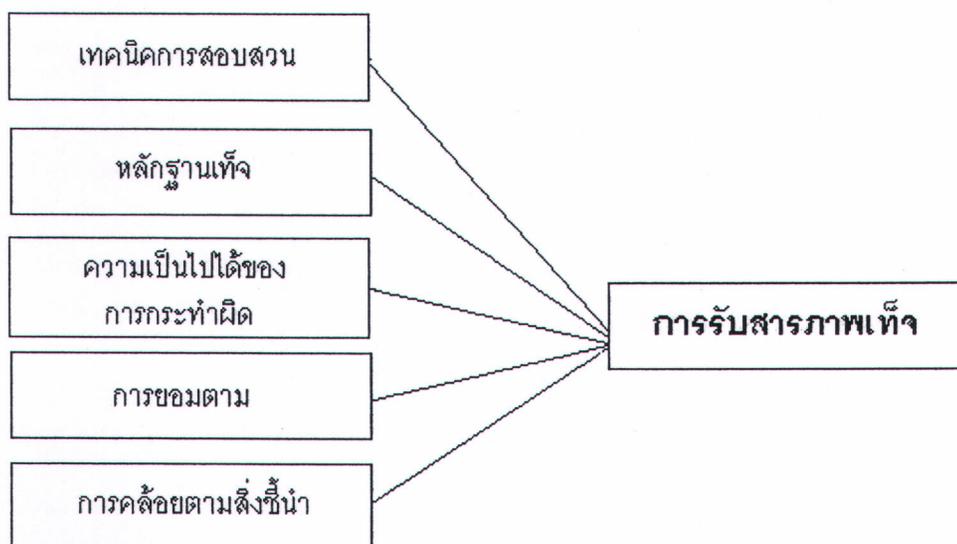
จากการตระหนักถึงผลกระทบของการสารภาพเท็จในสังคมไทย ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์หรือกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรบุคลิกภาพ ซึ่งได้แก่ตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำ และตัวแปรการยอมตาม โดยนำมาศึกษาร่วมกับตัวแปรสถานการณ์ ได้แก่ เทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ และความเป็นไปได้ที่จะกระทำความผิด (อัตราเร็วในการพิมพ์) โดยมีจุดมุ่งหมายในการสำรวจว่า ตัวแปรตัวใดจะเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จของผู้บริสุทธิ์ภายใต้บริบทของสังคมไทยได้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องการรับสารภาพเท็จ
2. แนวคิดเรื่องการสร้างเรื่องราวเท็จ
3. แนวคิดเรื่องการสอบสวน
4. แนวคิดเรื่องการให้หลักฐานเท็จ
5. แนวคิดเรื่องอัตราความเร็วในการพิมพ์
6. แนวคิดเรื่องบุคลิกภาพของผู้ถูกสอบสวน

รายละเอียดของแนวคิดและทฤษฎีสามารถนำมาแจกแจงให้เป็นแผนภาพในกรอบแนวคิดงานวิจัย เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ดังรูป

ภาพที่ 1 แผนภาพกรอบแนวคิดงานวิจัย

1. แนวคิดเรื่องการรับสารภาพเท็จ

การให้การในห้องสอบสวนของผู้ต้องหาในประเทศไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ การให้การรับสารภาพ การปฏิเสธไม่รับสารภาพ และภาคเสธ ซึ่งหมายถึงการรับสารภาพในบางส่วน แต่ไม่ยอมรับสารภาพในบางส่วน โดยในการให้การทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการให้การรับสารภาพหรือให้การปฏิเสธ ผู้ต้องหาจะต้องให้เหตุผลขยายคำให้การด้วยทุกครั้ง และควรเป็นข้อมูลที่มีรายละเอียดและมีน้ำหนักพออีกด้วย (สมพร พรหมนิตาธร, 2540)

การรับสารภาพเท็จ (false confession) หมายถึง การให้คำสารภาพยอมรับว่าได้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งจริงๆ แล้วผู้ให้การสารภาพไม่ได้กระทำ หรือไม่รู้ว่าเป็นตัวเองได้กระทำลงไป (Ofshe & Leo, 1997) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากผู้ถูกสอบสวนถูกถามคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของการกระทำผิดว่ากระทำอะไร กระทำที่ไหน และกระทำอย่างไรจนกระทั่งผู้ถูกสอบสวน ยอมรับสารภาพออกมาในที่สุด (Kassin, 2008b) และการรับสารภาพเท็จจะเกิดเพิ่มขึ้นภายใต้การปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในสังคม เป็นผลพวงจากปัจจัยภายนอกซึ่งก็คือการสอบสวนและการให้หลักฐานเท็จ (Gudjonsson, 2003) และปัจจัยภายในคือปัจจัยปัจเจกบุคคล เช่น บุคคลที่มีความนับถือในตนเองต่ำ (low self-esteem) บุคคลที่มีการยอมตาม (compliance) และคล้อยตามการชี้แนะจากผู้อื่นในกระบวนการสอบสวน (interrogative suggestibility); (Kassin & Gudjonsson, 2004) สูงกว่า จะเป็นผู้ที่ยอมให้การรับสารภาพเท็จในห้องสอบสวนมากกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนั้นต่ำ

Gudjonsson (2003) ได้ให้นิยามของการรับสารภาพเท็จไว้ในหนังสือของเขา โดยกล่าวอ้างถึงนักวิจัย 2 คน ได้แก่ Ofshe และ Ayling

Ayling (1984 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) เสนอคำนิยามเกี่ยวกับคำสารภาพเท็จไว้ 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การรับสารภาพเท็จคือกระบวนการที่ผู้บริสุทธิ์ยอมให้การสารภาพเท็จแก่ตำรวจ

ประการที่ 2 การรับสารภาพเท็จคือกรณีที่ผู้ต้องหาตัวจริงให้คำสารภาพเกินจริงหรือให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงในช่วงระหว่างการสอบสวน

โดย Ayling เสนอว่าตามปกติแล้วการรับสารภาพเท็จในประการที่ 1 มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นน้อยกว่าการรับสารภาพเท็จในประการที่ 2

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จหลายชิ้นสะท้อนให้เห็นปัญหาอันสืบเนื่องมาจากการจับผู้ต้องหาผิดคนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งได้สร้างความเสียหายใหญ่หลวงแก่ผู้ที่ตก

เป็นเหยื่อ ซึ่งอาจถูกศาลพิพากษาโทษจำคุกเป็นเวลานานหลายสิบปี หรือถึงแก่ความตายในช่วงระยะเวลาที่กำลังรับโทษจำคุกอยู่

Ofshe และ Leo (1998) สำนวจคดีศึกษาที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นการรับสารภาพเท็จ หลายๆคดีประกอบกัน และพบว่าในหลายๆคดีที่ผ่านมาจะมีลักษณะคล้ายกัน คือเมื่อมีคดีเกิดขึ้น และผู้ต้องหาถูกสอบสวนจนยอมรับสารภาพผิดแล้ว ในบางรายก็ต้องเข้ารับโทษจำคุกเป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งมีหลักฐานใหม่ปรากฏขึ้นโดยเป็นหลักฐานที่ยืนยันว่าผู้รับสารภาพนั้นไม่ใช่ผู้กระทำความผิดจริง แต่ที่ยอมรับสารภาพความผิดไปในตอนนั้นเนื่องมาจากทนความกดดันในห้องสอบสวน ไม่ไหวและถูกหลักฐานเท็จมัดตัวจนคิดว่าไม่มีทางเลือกอื่น

จากการที่ผู้วิจัยได้อ่านกรณีศึกษาที่ Ofshe และ Leo (1998) นำเสนอในงานวิจัยของเขา ก็สังเกตเห็นว่าผู้ที่ให้การรับสารภาพเท็จหลายคนมักถูกสอบสวนเป็นเวลานานไม่ต่ำกว่า 10 ชั่วโมง และจะให้การด้วยข้อมูลที่ไม่ตรงกับรูปคดี ยกตัวอย่างเช่นคดีของ Bradley Page ที่ Ofshe และ Leo ได้รายงานไว้ว่าคดีนี้เกิดขึ้นในปี 1984 ที่ Bradley Page ถูกจับกุมในข้อหาฆาตกรรมแฟนสาวที่มีชื่อว่า Bibi Lee ซึ่ง Page ยอมให้การรับสารภาพหลังจากเข้ารับการสอบสวนเป็นเวลานานถึง 16 ชั่วโมง Page ยังทำแผนประกอบกรับสารภาพอีกว่าเขาได้ตบเธอที่ศีรษะแรงๆจนเธอล้มและหมดสติไป เป็นเหตุให้กะโหลกศีรษะของเธอแตกและเลือดไหลจนกระทั่งเสียชีวิต ซึ่งการบรรยายลักษณะการก่อคดีของเขาไม่สมเหตุสมผลกับความเป็นจริง หรือหลักฐานที่พบในคดี อีกทั้งไม่พบเลือดบนบาดแผลที่ศีรษะของ Lee ผลจากการยอมรับผิดทำให้ Page ต้องถูกจำคุกอยู่เป็นเวลาถึง 10 ปี จนกระทั่งในปี 1994 จึงได้มีการค้นพบฆาตกรตัวจริง

คดีต่อมาคือคดีของและคดีของ Edgar Garrett ที่เกิดขึ้นในปี 1995 ในรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเด็กสาวที่มีชื่อว่า Edgar Michelle ได้หายตัวไปอย่างลึกลับ และเมื่อตำรวจนำพ่อของผู้ตายเข้าสู่กระบวนการสอบสวนเวลานานถึง 14 ชั่วโมง เขาก็ได้ให้การสารภาพว่าฆาตกรรมลูกสาวตนเอง และบรรยายว่าพาลูกสาวเดินเข้าไปในสวน ในขณะที่หิมะกำลังตกก่อนจะหุบด้วยด้ามขวานและโยนศพลงในแม่น้ำ ซึ่งเมื่อตำรวจได้เข้าไปสำรวจเหตุฆาตกรรม ไม่พบรอยเท้าบนหิมะ แต่กลับพบรอยไถลากของเครื่องยนต์แทน จากการวิเคราะห์หลักฐานคาดว่ามีอาการบรรทุกศพไว้บนรถ และขับเข้ามาที่แม่น้ำเพื่อทิ้งศพลงไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับคำให้การของ Edgar Garrett

นอกจากนี้ยังมีคดีของ Douglas Warney ซึ่งเกิดขึ้นในปี 1996 ตำรวจนิวยอร์กได้จับกุม Warney ด้วยข้อหาฆ่าชายชราวัย 64 ปีที่มีชื่อว่า William Beason ผู้ต้องหาได้ให้การในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับรูปคดี เพราะเขาบอกระหว่างการต่อสู้กับผู้ตายอยู่นั้นเขาได้ทำมีบาดมือตัวเอง และเมื่อมีการเปรียบเทียบรอยเลือดที่พบในที่เกิดเหตุ กลับพบว่าไม่ใช่เลือดของทั้ง Warney และตัวผู้ตายเอง

แสดงว่าอาจเป็นเลือดของฆาตกรตัวจริง นอกจากนี้ Warney ยังให้การว่าได้ฆ่าชายชราตายในห้องครัว แต่ศพที่พบในที่เกิดเหตุกลับอยู่ในห้องน้ำ ไม่ได้อยู่ในห้องครัวตามที่ให้การ

จาก 60 คดีที่ Ofshe และ Leo (1998) กล่าวถึงในงานวิจัย เขาได้เสนอแนะต่อกระบวนการยุติธรรมว่าเมื่อใดก็ตามที่ศาลหรือตำรวจเห็นว่าไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างหลักฐานทางกายภาพกับคำให้การของผู้ต้องหา ทำให้ไม่สามารถสรุปคดีได้อย่างชัดเจน เมื่อนั้นศาลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ควรด่วนตัดสินใจดำเนินคดี หรือตัดสินโทษของผู้ต้องหาเร็วเกินไป

คดีที่ Ofshe และ Leo (1998) ได้สำรวจนั้นเป็นคดีที่เกิดขึ้นในปี 1973-1996 แต่สำหรับในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการพัฒนาเทคนิคทางนิติวิทยาศาสตร์ขึ้นมาเพื่อพิสูจน์หลักฐานการกระทำผิดขึ้นมามากมาย เช่น การตรวจลายนิ้วมือ การตรวจ DNA ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการพิสูจน์หลักฐานนั้นก็มิมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้มีเหตุการณ์ที่ผู้บริสุทธิ์ยอมรับสารภาพทั้งที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดเหมือนเช่นในอดีต (Kassin, 2008b) แต่ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นเกี่ยวกับสถานการณ์การสารภาพเท็จในประเทศไทยว่ายังมีคดีแพะรับบาปให้พบเห็นอยู่ เช่นคดีที่ลงข่าวหนังสือพิมพ์ในวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2552 เมื่อนายวินัย นวลจีน ถูกจับกุมตัวในฐานะผู้ต้องหาคดีอาชญากรรม ซึ่งแม้ภายหลังตำรวจได้ออกมากล่าวว่ามีหลักฐานการตรวจ DNA ยืนยันว่าเขามีชื่อผู้กระทำความผิด แต่ชื่อเสียงที่ต้องสูญเสียไปในตอนที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฆาตกร และมีการแถลงข่าวการให้การรับสารภาพของเขาต่อสื่อมวลชนก็ชี้ว่าจะเป็นเรื่องที่ลบล้างไปจากใจคนในสังคมได้ง่ายๆ และไม่ใช่ประเทศไทยจะเป็นประเทศเดียวที่ยังมีคดีแพะรับบาปให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะในประเทศที่มีความเจริญมากอย่างสหรัฐอเมริกา ก็มีคดีที่ผู้ต้องหาที่เป็นผู้บริสุทธิ์ได้ให้การรับสารภาพเท็จจนได้รับโทษจำคุกเช่นกัน ซึ่งข้อมูลนี้ยืนยันได้จากหลักฐานในงานวิจัยของ Drizin และ Leo (2004)

Drizin และ Leo (2004) ศึกษาคดีที่ได้รับการพิสูจน์แล้วว่าเป็นการสารภาพเท็จทั้งหมด 125 คดีล่าสุดที่เกิดขึ้นในยุคที่มีการพิสูจน์หลักฐานด้วย DNA เกิดขึ้นแล้ว มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์จำนวนประชากร จำนวนการเกิดการรับสารภาพเท็จ และลักษณะพื้นฐานต่างๆของคดี รวมถึงสาเหตุของการเกิดการรับสารภาพเท็จ โดยผู้วิจัยพบว่าคดีร้ายแรงที่ผู้ต้องหาไม่แน่ใจว่าจะรับสารภาพเท็จมากที่สุดคือคดีฆาตกรรม ซึ่งมีจำนวนผู้ให้การรับสารภาพเท็จถึง 101 คน เป็นจำนวนร้อยละ 81.00 จากผู้ต้องหาทั้งหมด 125 คน ผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพเท็จร้อยละ 30.00 มีอายุอยู่ระหว่าง 25-39 ปี ผู้ต้องหาร้อยละ 27 อายุระหว่าง 18-24 ปี

คดีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพเท็จส่วนใหญ่ถูกสอบสวนเป็นเวลานานกว่า 7 ชั่วโมงขึ้นไป เวลาที่ใช้ในการสอบสวนนานที่สุดคือ 24-48 ชั่วโมง (ร้อยละ 39.00) รองลงมาคือ 12-24 ชั่วโมง (ร้อยละ

ละ 34.00) ซึ่งแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างระดับความร้ายแรงของคดีกับระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสวนว่ายิ่งใช้เวลานานก็ยิ่งส่งผลกระทบต่อการรับสารภาพเท็จของผู้ต้องหามากขึ้น

แม้จะมีผู้ต้องหาถึง 125 คนที่ให้การรับสารภาพเท็จในช่วงระหว่างการสอบสวน แต่ก็มีผู้ต้องหาเพียง 1 ใน 3 เท่านั้นที่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย ในขณะที่ผู้ต้องหาจำนวน 2 ใน 3 หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 65.00 ได้รับการปล่อยตัว ซึ่งต่างจากในงานวิจัยของ Ofshe และ Leo (1998) ที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพเท็จและได้รับการปล่อยตัวเพียงร้อยละ 52.00 เท่านั้น สาเหตุที่มีจำนวนผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยตัวเพิ่มขึ้นในงานวิจัยของ Drizzin และ Leo (2004) เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการพิสูจน์หลักฐานด้วย DNA ที่ทำให้สามารถพิสูจน์ตัวผู้กระทำความผิดได้แม่นยำขึ้น อีกทั้งการให้มีการบันทึกเทปและอัดวิดีโอระหว่างการสอบสวน จะช่วยให้คณะลูกขุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถพิจารณาคดีได้อย่างมีความยุติธรรมมากขึ้น ทำให้มีจำนวนคดีที่ผู้ต้องหาได้รับการปล่อยตัวก่อนเข้ารับพิจารณาคดีในศาลสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ในจำนวนผู้ต้องหาที่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายและได้รับโทษจำคุกนั้นมีรายงานว่าได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตถึงร้อยละ 23.00 และได้รับโทษจำคุกจนกระทั่งเสียชีวิตถึงร้อยละ 20.00 ก็ยังเป็นตัวเลขที่แสดงให้เห็นถึงอันตรายจากช่องโหว่ของกระบวนการยุติธรรม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนผู้ต้องหาที่ได้รับโทษและได้รับการปล่อยตัวหลังจากให้การรับสารภาพเท็จไปในระหว่างการสอบสวน จากจำนวนผู้ต้องหาทั้งหมด 125 คน

การรับโทษ/ไม่ได้รับโทษ	จำนวน (คน)	ความถี่ (ร้อยละ)
ถูกดำเนินคดีแต่ไม่ได้รับการตัดสินโทษ	71	57.00
ถูกดำเนินคดีแล้วได้รับโทษ	44	35.00
ถูกจับกุมแล้วปล่อยตัวไปทันที	10	8.00
ผู้ต้องหาที่ถูกดำเนินคดีแต่ไม่ได้รับโทษ (จำนวน 71 คน)		
ได้รับการปล่อยตัวก่อนการพิจารณาคดีในศาล	64	90.00
กำลังจะเข้าสู่การพิจารณาคดีแต่ขอยกฟ้อง	7	10.00
ผู้ต้องหาที่ถูกดำเนินคดี (จำนวน 44 คน)		
ได้รับโทษจำคุก 10 – 20 ปี	8	18.00
ได้รับโทษจำคุกมากกว่า 20 ปี	8	18.00
ได้รับโทษจำคุก 5 – 10 ปี	6	14.00
ได้รับโทษจำคุกน้อยกว่า 5 ปี	3	7.00
ได้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต	10	23.00
ได้รับโทษจนกระทั่งเสียชีวิต	9	20.00

ที่มา : Drizin และ Leo (2004)

นอกจากนี้ Drizin และ Leo (2004) ยังแนะนำให้ผู้ต้องหาที่เข้ารับการสอบสวนในห้องสอบสวนควรเรียกร้องขอให้มีการบันทึกเทปวิดีโอ หรือการใช้เครื่องอัดเสียงบันทึกเสียงระหว่างการสอบสวน เพราะเครื่องมือสำหรับบันทึกการสอบสวนเหล่านั้นจะเป็นหลักฐานอันดีที่ช่วยให้การพิจารณาคดีตัดสินของศาลหรือคณะลูกขุนมีความเที่ยงตรงมากขึ้น และช่วยให้ตำรวจมีความระมัดระวังในการจะใช้เทคนิคการสอบสวนกับผู้ต้องหามากขึ้น ไม่พูดจาข่มขู่หรือทำให้ผู้ต้องหารู้สึกกดดันจนเกินกว่าเหตุ อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาในการพิจารณาคดีในศาลเพราะไม่จำเป็นจะต้องมีการทำความถึงรายละเอียดว่าเกิดอะไรขึ้นในระหว่างการสอบสวนอีกแล้ว

ในการสอบสวนของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน

สมพร พรหมนิตาธร (2540) ได้กล่าวไว้ในหนังสือคู่มือการสอบสวนว่า “คำให้การผู้ต้องหาในคดีสำคัญๆ นอกจากจะบันทึกหรือจดเป็นคำให้การแล้วควรบันทึกเสียงลงในเทปบันทึกเสียงพร้อมกัน

ด้วย และบันทึกข้อความว่าเป็นคำให้การของผู้ต้องหา ให้ผู้ต้องหาและพยานเซ็นชื่อกำกับ ปิดผนึกไว้ที่ตลับเทปนั้นด้วย” เช่นเดียวกับที่ มาร์ต บุนนาค (2550) ได้กล่าวไว้ว่าการให้การในระหว่างการสอบสวนนั้นมีความสำคัญมาก ควรให้มีการบันทึกหลักฐาน หรือให้มีพยานบุคคล เช่น นายผู้รู้กฎหมายมานั่งฟังการสอบสวนด้วย เพราะในระหว่างการสอบสวนนั้นพนักงานสอบสวนอาจใช้คำพูดในเชิงหว่านล้อมหรือชักนำให้ผู้ต้องหายอมรับสารภาพ เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีและช่วยประหยัดเวลาในการสู้คดีในชั้นศาลเป็นอย่างยิ่ง สำหรับคดีที่ผู้ต้องหาไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดจริง

ประเภทของการรับสารภาพเท็จ

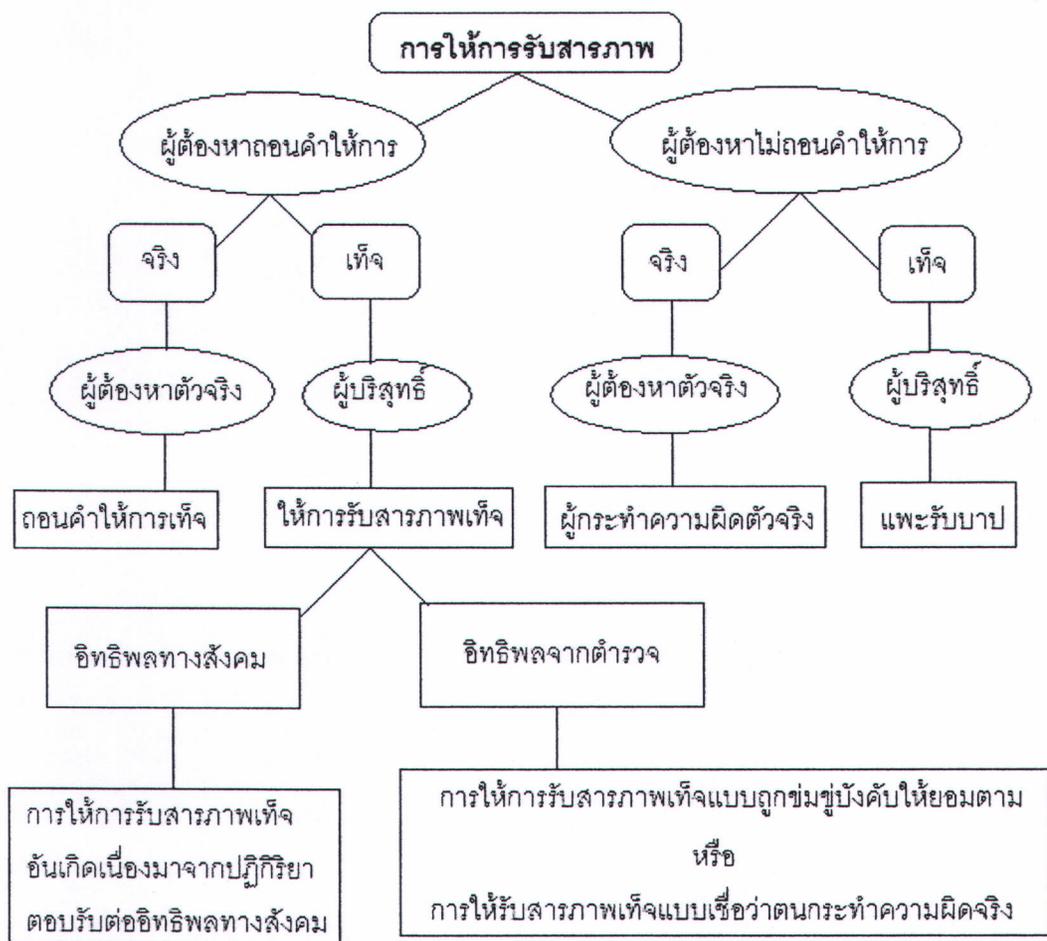
การให้คำสารภาพ (confessions) ถือเป็นหลักฐานชั้นสำคัญในการพิจารณาคดีในชั้นศาล (Kassin & Wrightsman, 1980) และผู้คนที่ให้ความสำคัญกับการให้การรับสารภาพของผู้ต้องหามากกว่าหลักฐานชนิดอื่น การให้คำสารภาพของบุคคลจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินความผิดของผู้ต้องหา ในกระบวนการยุติธรรมจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายลืมนึกไปว่าในการรับสารภาพของผู้ต้องหาแต่ละครั้ง อาจมีบางครั้งที่กลายเป็นการรับสารภาพเท็จได้ (Kassin & Sukel, 1997)

Kassin (2008c) แบ่งประเภทการรับสารภาพเท็จ (false confession) ตามสาเหตุของการสารภาพเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การรับสารภาพโดยสมัครใจ (voluntary false confessions) หมายถึง การที่ผู้ต้องหายอมรับสารภาพโดยสมัครใจ เพื่อลงโทษตนเองจากความรู้สึกผิด ละอาย หรือเพื่อปกป้องผู้อื่นจากความผิด
2. การรับสารภาพแบบยอมตาม (compliant false confessions) หมายถึง การที่ผู้ต้องหายอมรับสารภาพเพื่อจะหลีกเลี่ยงแรงกดดัน สถานการณ์อันตึงเครียด หรือรับสารภาพเพื่อไม่ให้ต้องรับโทษมากกว่าเดิม โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ติดตามมาจากคำสั่งหรือคำร้องขอของบุคคลอื่น
3. การรับสารภาพจากภายใน (internalized false confessions) หมายถึง การที่ผู้ต้องหายอมรับสารภาพเพราะเชื่อว่าตนเองได้กระทำความผิดไปจริงทั้งที่ไม่ได้ทำ

McCann (1998) สร้างแผนภาพขึ้นเพื่ออธิบายมิติของการรับสารภาพเท็จโดยพิจารณาการกลับคำให้การ (retract) ของผู้ต้องหา ซึ่งหากผู้ต้องหาขอถอนคำให้การรับสารภาพในภายหลัง โดยบอกว่าที่ตนรับสารภาพไปนั้นเป็นความเท็จ ก็สามารถจัดผู้ต้องหาให้เข้าไปอยู่ในกลุ่มบุคคลที่ให้การรับสารภาพเท็จได้ และการจำแนกผู้ต้องหาเข้าสู่กระบวนการรับสารภาพเท็จประเภทต่างๆ สามารถดูได้จากเจตนาของผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาเจตนายอมรับสารภาพเองในห้องสอบสวนโดยมิได้มีใคร

บังคับแสดงว่าผู้ต้องหายอมให้การรับสารภาพโดยสมัครใจ (Voluntary false confession) แต่หากเป็นการรับสารภาพโดยถูกบังคับ ก็สามารถแยกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ หากผู้ต้องหารับสารภาพโดยได้รับอิทธิพลทางสังคม เรียกว่าเป็นการให้การรับสารภาพโดยมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการถูกข่มขู่ (Coercive-reactive false confession) แต่หากผู้ต้องหารับสารภาพโดยได้รับอิทธิพลจากตำรวจ เรียกว่าเป็นการรับสารภาพโดยถูกข่มขู่ให้ยอมตาม (Coercive compliant false confessions) หรือหากผู้ต้องหารับสารภาพไปเพราะเชื่อว่าตนกระทำความผิดลงไปจริงก็เรียกว่าเป็นการข่มขู่ให้รับสารภาพจากภายใน (Coercive internalized false confessions) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพต้นไม้แสดงการแบ่งประเภทของการรับสารภาพเท็จ

ที่มา: McCann, 1998

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เราควรคำนึงถึงคือการข่มขู่ไม่ใช่ปัจจัยที่จะทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จเสมอไป การรับสารภาพที่เกิดจากการที่ผู้ต้องหาถูกข่มขู่ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นการรับสารภาพที่ผู้ต้องหาไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดเสมอไป เพราะในหลายๆครั้งการสอบสวนแบบข่มขู่ก็ทำให้ได้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นผู้ร้ายจริงของคดีเหมือนกัน และในบางครั้งผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพเท็จก็ไม่ได้ถูกข่มขู่แต่ก็ยอมรับสารภาพ เรียกว่าเป็นการรับสารภาพเท็จโดยสมัครใจ (Wakefield & Underwager, 1998) ซึ่งมักเกิดมาจากการที่ผู้ต้องหานั้นมาเข้ามอบตัวกับตำรวจและยอมรับสารภาพความผิดด้วยตนเองเพราะมีจุดประสงค์เพื่อปกป้องคนในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิด (Inbau, Reid, & Buckley, 1986 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) แม้การรับสารภาพเท็จกับการสารภาพจริงนั้นจะมีส่วนซ้อนทับกันอยู่ แต่ก็มีความแตกต่างความแตกต่างระหว่างการรับสารภาพ 2 ประเภทนี้เช่นกัน

ความแตกต่างระหว่างผู้ที่รับสารภาพจริงกับผู้รับสารภาพเท็จ

การตรวจความแตกต่างระหว่างผู้ต้องหาที่รับสารภาพเท็จกับผู้ต้องหาที่รับสารภาพจริงนั้นก็สามารถระบุได้จากหลายขั้นตอนในการสอบสวน ซึ่งแต่ละขั้นตอนก็มีความยากง่ายแตกต่างกัน ขั้นตอนแรกคือ ช่วงที่มีการเรียกตัวผู้ต้องหาเข้าสอบสวน ตอนที่ได้รับหมายเรียกตัวผู้ต้องหา ผู้ที่เป็นผู้บริสุทธิ์มักไม่ยอมใช้สิทธิ์ที่จะไปให้การในชั้นศาล (Miranda) และเข้ารับการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนเลย อีกทั้งยังยอมให้ตรวจร่างกาย หรือให้ตรวจค้นที่อยู่อาศัย เนื่องจากผู้บริสุทธิ์มักจะมั่นใจว่าตนไม่ได้กระทำความผิด (Kassin, 2008a)

ขั้นตอนต่อมาในการจะตรวจสอบว่าใครเป็นผู้ให้การสารภาพจริงกับให้การรับสารภาพเท็จคือ ขั้นตอนระหว่างการสอบสวน ผู้สอบสวนที่ดีควรสังเกตอาการผิดปกติทางร่างกายของผู้ที่กำลังถูกสอบสวนได้ และสามารถแยกแยะออกว่ารายละเอียดต่างๆที่ผู้ถูกสอบสวนพูดออกมาว่าเป็นเรื่องจริงหรือเท็จ โดยอาจสังเกตจากปฏิกิริยาทางกายต่างๆ เช่น ม่านตามีการขยายตัวเพิ่มขึ้น อัตราการหายใจเร็วขึ้น และปริมาณเหงื่อที่เพิ่มมากขึ้นในขณะที่กำลังให้ปากคำ (Gordon และ Fleisher, 2002)

Zulawski และ Wicklander (2002) แบ่งแยกความแตกต่างระหว่างผู้ที่โกหกกับผู้พูดความจริงระหว่างการให้ปากคำในกระบวนการสอบสวน โดยแนะนำวิธีสังเกตการแสดงออกทางวัจนภาษาและทางอวัจนภาษาของบุคคล ดังนี้

ด้านอวัจนภาษา

Zulawski และ Wicklander (2002) กล่าวว่าสิ่งที่จะสังเกตได้เด่นชัดอันดับแรกคือบริเวณใบหน้าของผู้สอบสวน เช่น ดวงตา ริมฝีปาก และลักษณะการยิ้ม

การสบตา คนที่พูดจริงจะยอมสบตากับผู้สอบสวนมากกว่าผู้ที่โกหก

ริมฝีปาก หากริมฝีปากแห้งผากเพราะความตื่นเต้นผู้ถูกสอบสวนจะเลียริมฝีปากบ่อยครั้ง และอาจมีอาการคัดจมูกเพราะมีน้ำมูกมาก เนื่องจากคนโกหกจะมีอาการตื่นเต้นและตั้งเครียด จนทำให้ระบบประสาทอัตโนมัติได้ขับของเสียเข้าสู่ระบบการไหลเวียนเลือด ทำให้มีเสมหะและน้ำมูกมาก

การยิ้ม ผู้ที่พูดความจริง หากยิ้ม จะมีการยิ้มที่จริงใจกว่าผู้ที่พูดโกหก การยิ้มที่จริงใจจะเป็นลักษณะการยิ้มแบบสั้นๆและกล่อมเนื้อบริเวณดวงตาไม่ขมวดหรือตึงแข็ง ในขณะที่การฝืนยิ้มสามารถสังเกตได้จากการที่กล้ามเนื้อปากขยับ แต่กล้ามเนื้อที่บริเวณรอบดวงตาไม่ได้มีการเคลื่อนไหวตาม หรือเคลื่อนไหวแบบเกร็งๆ

ท่านั่ง คนที่พูดความจริงอาจนั่งไขว่ขาและห่อไหล่ เพื่อปิดบังร่างกาย ด้วยเหตุที่การนั่งชนิดนั้นจะทำให้รู้สึกปลอดภัย ในขณะที่ผู้ซึ่งพูดความจริงขณะให้การสอบปากคำจะรู้สึกมั่นคงอยู่ในใจอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องนั่งห่อไหล่ หรือถ้าหากไขว่ขาก็จะอยู่ใน ท่าทางที่สบายและเปิดเผยช่วงลำตัวมากกว่าผู้ที่โกหก

การวางเท้า ในขณะที่นั่ง ผู้ที่พูดความจริงมักจะวางเท้าราบลงกับพื้น ในขณะที่ผู้โกหกอาจมีการขยับเท้า สั่นเท้าและยกส้นเท้าขึ้นจากพื้น (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ลักษณะการนั่งระหว่างผู้ที่กำลังให้การเท็จ (ชาย) กับผู้ที่กำลังให้การตามความจริง (ขวา) ที่มา: Zulawski และ Wicklander, (2002)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่.....1.1.0.8.....2555.....
เลขทะเบียน.....248557.....
เลขเรียกหนังสือ.....

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ที่กระทำผิดรู้สึกถึงความอดทนหรือยอมแพ้ การวางเท้าราบลงกับพื้นของเขาก็อาจเป็นสัญญาณว่ากำลังจะรับสารภาพแล้ว

ลักษณะทางกายทั่วไป ในบางรายอาจมีการกระแอมไอ ยกมือขึ้นถูบริเวณจมูกตัวเอง หรือยกมือขึ้นจับบริเวณหน้าผากเพื่อปิดบังดวงตาของตนเพราะไม่ยอมสบตากับผู้สอบสวน

อย่างไรก็ตาม Kassin (2008a) กล่าวว่า การสังเกตอาการของผู้ถูกสอบสวนไม่สามารถใช้ในการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างผู้ที่โกหกกับผู้ที่พูดความจริงได้เสมอไป เพราะในหลายๆครั้งเมื่อผู้ต้องหาต้องเข้าห้องสอบสวน ความตื่นเต้นซึ่งเกิดจากการถูกถามด้วยคำถามที่กระตุ้นให้มีความเครียดและกดดันก็อาจทำให้ผู้ต้องหาเกิดการตอบสนองทางกายคล้ายคลึงกับผู้ที่กำลังพูดเท็จทั้งที่กำลังพูดความจริงอยู่

ด้านวัจนภาษา

Zulawski และ Wicklander (2002) เสนอข้อแนะนำว่าผู้ที่พูดโกหกมักจะตอบคำถามไม่ตรงประเด็นเช่นเบี่ยงไปต่อว่าเหยื่อด้วยถ้อยคำที่รุนแรง หรือพูดจาซัดทอดกล่าวหาคนอื่น ๆ เช่นกล่าวว่าเขาถูกตำรวจกระทำรุนแรงหรือพูดจาข่มขู่ระหว่างการจับกุมตัวหรือนำตัวเข้ามารับการสอบสวน และไม่ค่อยยอมกล่าวถึงรายละเอียดในเหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆที่จะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ในขณะที่ผู้ที่พูดความจริงจะไม่มีอาการลังเลในการกล่าวถึงรายละเอียด ชื่อของเหยื่อ หรือคำที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แม้กระทั่งรายละเอียดนั้นอาจหมิ่นเหม่ต่อการทำให้ถูกกล่าวหาเพิ่มเติม เพราะความมั่นใจว่าตนเองจะไม่ถูกลงโทษนั่นเอง

Inbau, Reid, และ Buckley (1986 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) เสนอวิธีการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างการรับสารภาพเท็จกับการสารภาพจริง ไว้ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 การรับสารภาพโดยสมัครใจ

การที่ผู้ต้องหาเข้ามารับการสารภาพโดยสมัครใจถือเป็นเรื่องแปลก เพราะตามธรรมชาติบุคคลย่อมไม่มีใครอยากยอมรับว่าตนเองกระทำความผิด หากการยอมรับนั้นจะนำมาซึ่งการรับโทษ เช่น การถูกจองจำในคุก ดังนั้นควรตั้งข้อสงสัยผู้ที่รับสารภาพโดยสมัครใจไว้ก่อนว่าอาจเป็นการสารภาพเพื่อจุดมุ่งหมายอื่น เช่น ต้องการเข้าไปเพื่อจะปกป้องญาติ คนรัก พ่อแม่หรือลูก

ประการที่ 2 รายละเอียดของคดีของคดีอาชญากรรม

ผู้ต้องหาสามารถให้รายละเอียดของคดีที่สอดคล้องกับความเป็นจริง สามารถให้รายละเอียดของสถานที่เกิดเหตุ และรายละเอียดลักษณะสภาพแวดล้อมของคดีได้ถูกต้องชัดเจน และคำกล่าวของผู้ต้องหาเป็นการนำไปสู่การค้นพบหลักฐานเพิ่มเติม เช่น พบหลักฐานที่ไม่ได้สืบพบ และไม่เคยมีคนอื่นรู้มาก่อน ได้แก่ สถานที่ซ่อนอาวุธ สถานที่ซ่อนทรัพย์สินที่ถูกขโมย รายละเอียดการฆาตกรรม หรือสามารถให้รายละเอียดของการกระทำอาชญากรรมที่ไม่อาจเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ (รายละเอียดในคดีข่มขืนหรือกระทำชำเรา) ก็มีความเป็นไปได้สูงที่บุคคลผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดตัวจริงของคดี

ประการที่ 3 คำแก้ต่างของผู้ต้องหาและช่วงระยะเวลาทิ้งห่างก่อนการถอนคำพูด

ผู้ที่ให้การรับสารภาพเท็จมักจะมีการให้คำแก้ต่างว่าที่ตนรับสารภาพไปในห้องสอบสวนนั้นไม่ได้มาจากความต้องการของตนจริงๆ และให้สาเหตุว่าเป็นเพราะความเครียด ความวิตกกังวล ความขาดแคลนทางด้านกายภาพ เช่น การขาดอาหาร น้ำ หรือไม่ได้นอนหลับเป็นเวลานานหลายชั่วโมง ทำให้มีความจำเป็นต้องหาทางหลีกเลี่ยงจากสภาวะการณที่กดดันโดยรับสารภาพออกไป (Kassin, 2008c) และการจะดูว่าใครเป็นผู้ที่ให้การรับสารภาพเท็จ สามารถดูได้จากการที่ผู้ต้องหาได้ขอถอนคำให้การทันทีหลังออกจากห้องสอบสวน หรือในทันทีทันใดหลังจากผ่านพ้นสถานการณ์ตึงเครียดทางกายไปแล้ว ในขณะที่ผู้ต้องหาที่ให้การสารภาพจริงหรือผู้ที่เป็นผู้กระทำความผิดตัวจริงนั้น แม้จะมีการแก้ต่างให้ตนเองหลังสารภาพเช่นเดียวกัน แต่จะทิ้งระยะเวลาไว้นานกว่า ซึ่งอาจเป็นเวลาที่ยาวนานถึงหนึ่งอาทิตย์ ก่อนกลับมาให้การอีกครั้งโดยกล่าวคำพูดที่เป็นเหมือนการกลับคำให้การที่เพิ่งรับสารภาพไปเมื่อครั้งก่อน (Gudjonsson, 2003)

จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและพบว่ามิงงานวิจัยหลายชิ้นที่ยืนยันว่า การแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างคนที่ให้การสารภาพความจริงกับคนที่ให้การสารภาพเท็จนั้นไม่ใช่เรื่องที่สามารถทำได้ง่ายๆ (Kassin, 2008a) เช่น ในงานวิจัยของ Levine, Kim, และ Blair (2010) ได้พิสูจน์ในการทดลองของเขาว่า บุคคลทั่วไปหรือแม้กระทั่งนักสืบมืออาชีพก็ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างคนที่รับสารภาพจริงกับคนที่รับสารภาพเท็จ คนจะตัดสินคนที่รับสารภาพว่าเป็นความจริงบ่อยกว่าการปฏิเสธ และมีความแม่นยำเพียงแค่ร้อยละ 50 เท่านั้นในการตัดสินแต่ละครั้ง

ในงานวิจัยของ Vrij, Mann, และ Fisher (2006) ที่ศึกษาเทคนิคการสอบสวนในกระบวนการสอบสวนของตำรวจ และพบว่าพฤติกรรมที่ผู้ต้องหาตอบสนองในกระบวนการสอบสวนนั้น ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างคนที่พูดความจริงกับคนที่พูดโกหก

รวมถึงงานวิจัยของ Kassin และ Fong (1999) ทำการทดลองโดยให้นักศึกษาควิตีโอกาสสัมภาษณ์กลุ่มผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรม และผู้ต้องหาในวีดีโอเทปทั้งหมดนั้นก็ประกอบไปด้วย

ผู้ต้องหาทั้งคนที่พูดความจริงกับคนที่พูดเท็จ ผลลัพธ์ปรากฏออกมาว่านักศึกษาเหล่านั้นไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้ต้องหาที่พูดจริงกับพูดเท็จได้

จากที่ยกมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างการรับสารภาพเท็จจากผู้บริสุทธิ์และผู้ต้องหาจริงตามหลักการที่ระบุไว้ในหนังสือคู่มือการสอบสวนของตำรวจ ว่าสามารถทำได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่แม่นยำนัก และไม่มีหลักประกันว่าการสังเกตของพนักงานสอบสวนจะถูกต้องเสมอไป เพราะการตัดสินใจว่าจะรับสารภาพหรือไม่รับสารภาพของคนๆหนึ่งอาจเกิดเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป เรื่องสาเหตุการรับสารภาพเท็จของผู้บริสุทธิ์

สาเหตุการรับสารภาพเท็จของผู้บริสุทธิ์

การให้คำสารภาพเท็จ เกิดมาจากสถานการณ์ต่างๆที่หลากหลาย ซึ่งผู้ต้องหาแต่ละคนก็มีเหตุผลในการให้การสารภาพที่แตกต่างกัน (Gudjonsson, 1992) ซึ่งมีนักวิจัยหลายท่าน ได้เสนอสาเหตุของการรับสารภาพเท็จไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

Kassin (2008a) เสนอข้อค้นพบ 3 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสถานการณ์ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลยอมรับสารภาพในความผิดในสิ่งที่ไม่ได้ทำ

ประการแรก พยานวัตถุ

มีการศึกษามากมายที่ให้ความสำคัญกับการให้หลักฐานเท็จ เช่น พยานวัตถุว่ามีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จ เช่นในการศึกษาของ Kassin ที่มีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาเด็กวัยรุ่นอายุ 17 ปีที่มีชื่อว่า Marty Tankleff เขาถูกกล่าวหาว่าฆาตกรรมพ่อแม่ของตนเอง และแม่ Tankleff ให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา แต่เพราะตำรวจสร้างหลักฐานเท็จขึ้นมา โดยกว่ามีหลักฐานมัดตัวเขาคือเส้นผมของเขาค้นพบบนศพแม่

ประการที่ 2 พยานบุคคล

จากเรื่องของ Marty Tankleff นอกจากพยานวัตถุที่ตำรวจหามายืนยันแล้ว ตำรวจยังสร้างเรื่องโกหกอีกว่าพ่อของเขาที่นอนหมดสติอยู่ที่โรงพยาบาลได้ฟื้นขึ้น และกลับมาบ้านพอดี ได้เห็นตอนที่เขาทำร้ายแม่ และพ่อของเขาก็กำลังเป็นพยานบุคคลที่สำคัญของคดีนี้ ซึ่งหลังจากได้ฟังเรื่องทั้งหมดจากปากตำรวจ Tankleff เกิดความรู้สึกสับสน จนยอมเซ็นรับสารภาพในที่สุด

ประการที่ 3 เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง (minimization)

เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรงจะมีกระบวนการต่าง ๆ เป็นขั้นตอนตามที่ผู้สอบสวนได้ถูกฝึกมาให้จัดกระทำกับสภาวะทางจิตใจของอาชญากร โดยอาจใช้เรื่องศีลธรรมเป็นเครื่องมือ หรือทำให้ผู้ถูกสอบสวนมองเห็นว่าการรับสารภาพจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้โทษเบาลง ซึ่งจากวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง ส่งผลให้มีคนบริสุทธิ์จำนวนมากต้องยินยอมรับสารภาพ และต้องรับโทษในความผิดที่ตนไม่เคยก่อขึ้น

นอกจากนี้ Kassin (2008b) ยังกล่าวว่ามีงานวิจัยทางจิตวิทยาหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะเกิดการรับรู้ข้อมูลผิดพลาดในลักษณะต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการบิดเบือนความคิด ความเชื่อ อารมณ์ความรู้สึก และการประเมินค่าสิ่งต่างๆ ไปจากความจริง โดยเฉพาะเรื่องความทรงจำที่ผิดพลาดอันกลายเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้บุคคลผู้บริสุทธิ์ยอมแสดงความรับผิดชอบต่อความผิดที่ตนไม่ได้กระทำ

ในงานวิจัยของ Gudjonsson (2003) ได้กล่าวถึง 3 สาเหตุหลักที่จะทำให้ผู้ต้องหายอมให้การรับสารภาพ ว่าประกอบไปด้วยปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และการรับรู้ว่ามีหลักฐานยืนยันการกระทำผิด ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก แรงกดดันที่มาจากภายนอก เช่น การที่ผู้ต้องหาได้รับการชักจูงโดยการใช้เทคนิคการสอบสวนของตำรวจ โดยพฤติกรรมของตำรวจ และโดยการข่มขู่ว่าจะถูกคุมขัง
2. ปัจจัยภายใน แรงกดดันที่มาจากภายในตัวบุคคลเอง เนื่องด้วยบุคคลแต่ละคนมีแรงต้านทานต่อการเผชิญกับความรู้สึกละเอียดใจในการกระทำผิด ความกลัว และความกดดันจากสถานการณ์ภายนอกแตกต่างกัน
3. การรับรู้ว่ามีหลักฐาน การทำให้ผู้ต้องหาเชื่อว่าไม่มีหนทางใดแล้วที่จะปฏิเสธ เพราะตำรวจได้หาหลักฐานมาพิสูจน์แล้วว่าตนกระทำผิดจริง

จากการศึกษาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จนั้นประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ การสอบสวน การให้หลักฐานเท็จ และปัจจัยภายใน เช่น บุคลิกภาพที่แตกต่างกันของผู้ถูกสอบสวน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพ

Gudjonsson และคณะ (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับสารภาพเท็จกับตัวแปรการได้รับประสบการณ์ทางลบในอดีตจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,896 คน โดยคัดเลือกเด็กอายุประมาณ 15-24 ปี ที่รายงานว่าตนเองเคยผ่านประสบการณ์การถูกจับกุมและเคยถูกสอบสวนมาก่อน โดยให้ทำมาตรวัดประสบการณ์ชีวิตทางลบที่ประกอบไปด้วยลักษณะพื้นฐานทางครอบครัวและการใช้ชีวิตในทางลบด้านต่างๆ เช่น การมีพ่อแม่ที่แยกทางกัน การถูกไล่ออกจากโรงเรียน การเคยมีประสบการณ์การใช้ยาเสพติดประเภทโคเคน หรือ LSD การดื่มแอลกอฮอล์ การทำร้ายตัวเอง การพยายามฆ่าตัวตาย การกินยานอนหลับ และการถูกล่วงเกินทางเพศ

เมื่อทดสอบข้อมูลด้วยสถิติถดถอยโลจิสติก (Logistic regression) พบว่าตัวแปรการมีประสบการณ์ทางลบสามารถทำนายการให้การรับสารภาพได้ บุคคลที่พบเจอประสบการณ์เลวร้ายในชีวิต มีแนวโน้มจะให้การรับสารภาพเท็จระหว่างการสอบสวน และตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายการเกิดการรับสารภาพเท็จมากที่สุดก็คือตัวแปรการมีประวัติเคยถูกไล่ออกจากโรงเรียน การเคยถูกทารุณกรรม การมีประสบการณ์การใช้ยาเสพติด LSD เป็นต้น สรุปแล้ว งานวิจัยเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าการรับสารภาพเท็จของบุคคลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยเฉพาะตัวบุคคลที่แตกต่างกันไป เช่น สภาพแวดล้อมการเลี้ยงดู และประสบการณ์ต่างๆ ที่เคยผ่านมาในอดีต

Gudjonsson, Sigurdsson, Einersson, Bragason, และ Newton (2010) ทำวิจัยโดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม และบุคลิกภาพแบบสมาธิสั้นกับการรับสารภาพเท็จ ผู้วิจัยนำกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักโทษชาย ทั้งหมด 90 คน มาสัมภาษณ์ภายในระยะเวลา 10 วัน และให้ทำมาตรวัดทางจิตวิทยาเพื่อวัดลักษณะบุคลิกภาพต่างๆ ค้นพบกลุ่มตัวอย่างที่รายงานว่าตนมีประวัติการรับสารภาพเท็จถึงร้อยละ 24 ส่วนใหญ่แล้วเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคสมาธิสั้น และเมื่อใช้สถิติถดถอยโลจิสติกในการวิเคราะห์ยังพบอีกว่าระหว่างตัวแปร สมาธิสั้น (inattention) ตัวแปรการมีพฤติกรรมอยู่นิ่งและถูกกระตุ้นได้ง่าย (hyperactivity/impulsivity) และการมีบุคลิกภาพผิดปกติแบบต่อต้านสังคม (antisocial personality disorder) พบว่าตัวแปรสมาธิสั้นเป็นเพียงตัวแปรเดียวที่ส่งผลต่อการรับสารภาพเท็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Redlich, Summers, และ Hoover (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสารภาพเท็จ และการสารภาพเท็จเพื่อให้พ้นความผิด (false guilty pleas) ในกลุ่มผู้กระทำผิดที่มีอาการทางจิตจำนวน 1,249 คน โดยวัดอัตราการเคยสารภาพเท็จและการสารภาพเท็จเพื่อให้พ้นความผิดจากแบบสอบถาม

แบบรายงานตนเอง ผลที่ได้พบว่าผู้ทำมิดมีอัตราในการสารภาพเท็จอยู่ระหว่างร้อยละ 9-28 และมีอัตราในการสารภาพเท็จเพื่อให้พ้นความผิดอยู่ระหว่างร้อยละ 27-41 แต่การสารภาพเท็จทั้งสองประเภทนั้นจะมีจำนวนมากกว่าในกลุ่มผู้กระทำผิดที่มีอาการหนักกว่า และมีประวัติในการทำผิดมากกว่า

งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าบุคลิกภาพที่ผิดปกติ ความผิดปกติทางสมอง และประสบการณ์ในอดีตมักเป็นตัวชี้วัดการรับสารภาพเท็จของบุคคลได้ เมื่อบุคคลเคยมีประวัติเสียหายหรือมีความผิดปกติทางสมอง เช่น เป็นโรคสมาธิสั้น เขาก็มีแนวโน้มที่จะยอมรับว่าตนเป็นผู้กระทำผิดสะท้อนให้เห็นว่าศาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงความผิดปกติและประวัติของผู้ที่ตนสอบสวนประกอบการพิจารณาคดีด้วย

Kassin และ Sukel (1997) ให้ผู้ร่วมการทดลองสวมบทเป็นคณะลูกขุน และอ่านรายงานการสอบสวนของผู้ที่ถูกศาลตัดสินว่าเป็นฆาตกรที่มีความยาวประมาณ 20-22 หน้าโดยให้ใช้เวลาในการอ่านประมาณ 25-30 นาที โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 การทดลอง และในแต่ละการทดลองจะประกอบไปด้วย 2 เงื่อนไข ดังนี้

ในการทดลองที่ 1 ผู้ร่วมการทดลองจะได้อ่านรายงานการสอบสวนในเงื่อนไข 2 เงื่อนไข เงื่อนไขแรก ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพภายใต้ความกดดันสูง และในเงื่อนไขที่สอง ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพภายใต้ความกดดันต่ำ

ในการทดลองที่ 2 แบ่งเป็น 2 เงื่อนไขอีกเช่นกัน เป็นเงื่อนไขที่การสอบสวนนั้นเป็นการสอบสวนชนิดที่ศาลยอมรับ กับอีกเงื่อนไขที่เป็นการสอบสวนซึ่งศาลไม่ยอมรับเพราะมีลักษณะของการข่มขู่มากเกินไป

ผลการทดลองพบว่าผู้ร่วมการทดลองจะประเมินผู้ต้องหาในเงื่อนไขที่ผู้ต้องหารับสารภาพผิดภายใต้ความกดดันต่ำว่ารับสารภาพโดยสมัครใจมากกว่าในเงื่อนไขที่ผู้ต้องหารับสารภาพภายใต้ความกดดันสูง

ขณะที่เมื่อผู้ร่วมการทดลองพิจารณาข้อมูลระหว่างคดีที่มีลักษณะการสอบสวนแบบที่ศาลยอมรับ กับ การสอบสวนแบบที่ศาลไม่ยอมรับ ปรากฏว่าในเงื่อนไขที่ศาลยอมรับ ผู้ร่วมการทดลองประเมินความน่าจะเป็นของการเป็นผู้กระทำผิดภายใต้แรงกดดันสูงและต่ำไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าหากบุคคลเห็นว่าศาลให้การยอมรับแล้ว ก็จะไม่คำนึงถึงการเกิดการให้การสารภาพเท็จในสอบสวนภายใต้ความกดดันต่ำเลย

งานวิจัยเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่าศาลควรพิจารณาการรับสารภาพเท็จของบุคคลระหว่างสอบสวนอย่างละเอียด แม้การสอบสวนนั้นจะไม่ได้มีลักษณะของการข่มขู่เลยก็ตาม

Kassin, Meissner, และ Norwick (2005) ศึกษาความสามารถในการตัดสินคดีความเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกับตำรวจ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองฟังเสียงและดูวิดีโอเทปของนักโทษ 10 คนที่กำลังกล่าวให้การรับสารภาพ โดยในจำนวนนักโทษเหล่านั้น มี 5 คนที่เป็นผู้ให้การรับสารภาพจริง กับอีก 5 คนเป็นผู้ให้การรับสารภาพเท็จ และแบ่งการทดลองออกเป็น 2 การทดลอง ดังนี้

การทดลองที่ 1 ให้ทั้งผู้ร่วมการทดลองและตำรวจฟังเทปเสียงคำให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา 10 คน โดยที่ผู้ต้องหาเหล่านั้นเป็นผู้ให้การรับสารภาพจริงและเป็นผู้ให้การรับสารภาพเท็จอย่างละครึ่ง และให้ผู้ร่วมการทดลองและตำรวจตัดสินความน่าจะเป็นของการเป็นผู้กระทำความผิดของผู้ต้องหาเหล่านั้น

การทดลองที่ 2 ให้ผู้ร่วมการทดลองและตำรวจดูวิดีโอเทปที่บ้านทึบภาพผู้ต้องหาที่กำลังให้การรับสารภาพเท็จ และเป็นสถานการณ์เดียวกับที่ให้ฟังเสียงในการทดลองที่ 1 แต่การทดลองนี้ผู้ควบคุมการทดลองได้แจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองทั้งที่เป็นนักศึกษาและตำรวจเพิ่มเติมว่ามีผู้ให้การรับสารภาพจริง 5 คนและเป็นผู้ให้การรับสารภาพเท็จ 5 คน

ผลการทดลองพบว่าผู้ร่วมการทดลองที่เป็นนักศึกษาสามารถตัดสินผู้ต้องหาที่เป็นผู้กระทำความผิดได้แม่นยำกว่าตำรวจทั้งใน 2 การทดลอง ในขณะที่ตำรวจกลับมีคะแนนความมั่นใจว่าตนเองจะตัดสินได้ถูกต้องมากกว่านักศึกษา โดย Kassin และคณะ (2005) สรุปว่าสาเหตุที่ตำรวจมีความสามารถในการแยกแยะผู้กระทำความผิดออกจากผู้บริสุทธิ์ได้ต่ำกว่านักศึกษานี้เนื่องจากมีความมั่นใจในตนเองจนทำให้ตัดสินด้วยความประมาท และไม่พิจารณารายละเอียดคดีอย่างรอบคอบเท่าบุคคลทั่วไป

งานวิจัยเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่าแม้กระทั่งบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญและได้รับการฝึกมาจนชำนาญแล้วก็ยังไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างผู้ต้องหาที่รับสารภาพจริงกับรับสารภาพเท็จได้ ดังนั้นการรับสารภาพเท็จจึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างอันตราย และเป็นอุทธานรณีให้ศาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินคดีจะต้องพิจารณาด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างมาก

2. แนวคิดเรื่องการสร้างเรื่องราวเท็จ

จากที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นว่าการรับสารภาพเท็จนั้นมีหลากหลายแบบและสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆคือ การรับสารภาพเพราะถูกบังคับให้รับสารภาพคือการรับสารภาพเท็จแบบยอมตามและการรับสารภาพจากภายใน และตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จจากภายในก็คือการสร้างเรื่องราวเท็จ

การสร้างเรื่องราวเท็จ (confabulation) หมายถึง การที่บุคคลสามารถระลึกถึงรายละเอียดบางประการในเหตุการณ์ที่ช่วยสนับสนุนให้ข้อกล่าวหาที่สมมุติขึ้น (Kassin & Kiechel, 1996) การสร้างเรื่องราวเท็จจึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการความทรงจำของบุคคลที่ทำให้จินตนาการถึงเรื่องที่ไม่เป็นความจริงขึ้นมา แล้วนึกว่าเป็นเรื่องจริง (Gudjonsson, 1992 อ้างถึงใน Gudjonsson & Clare, 1995)

Fotopoulou, Conway, และ Solms (2007) กล่าวว่า การสร้างเรื่องราวเท็จจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีการระลึกได้ถึงประสบการณ์ โดยอาจเป็นประสบการณ์ที่มีอยู่จริงในอดีตแต่มีการบิดเบือนเล็กน้อยเช่นจดจำช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ผิด หรือจำรายละเอียดเล็กๆน้อยๆในเหตุการณ์ผิด และยังหมายถึงการจินตนาการถึงสิ่งที่ไม่เคยอยู่ในประสบการณ์มาหลอมรวมอยู่ในความทรงจำ แล้วคิดว่าสิ่งที่จินตนาการนั้นเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริง อีกทั้งบุคคลยังมีแนวโน้มว่าจะเกิดการสร้างเรื่องราวเท็จในเรื่องที่ทำให้ตนพึงพอใจมากกว่าในเรื่องที่ตนไม่พึงพอใจ และมักจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับอัตชีวประวัติของตนในอดีต

การสร้างเรื่องราวเท็จนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ๆด้วยกัน ได้แก่ การบิดเบือนความทรงจำ และการประดิษฐ์ความทรงจำขึ้นใหม่ (Gudjonsson & Clare, 1995) การสร้างเรื่องราวเท็จจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเกิดความทรงจำที่ผิดพลาด (false memory) เป็นตัวแปรที่ได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลายในศาสตร์สาขาจิตวิทยาทั้งด้านจิตวิทยาคลินิกที่ศึกษาการสร้างเรื่องราวเท็จในกลุ่มคนที่มีบุคลิกภาพแปลกแยก และในศาสตร์ด้านอาชญาวิทยาก็ศึกษาตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จเชื่อมโยงกับการรับสารภาพเท็จของผู้ต้องหา (Kopelman, 1996)

การรับสารภาพเท็จแต่ละครั้งนั้น มักเกิดมาจากการที่ผู้ต้องหายอมรับสารภาพไปทั้งที่รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้กระทำความผิด แต่ในบางครั้งก็เกิดจากการรับรู้ที่ผิดพลาดหรือเกิดความทรงจำที่ผิดพลาด (false memory) ถึงการกระทำความผิดจนเชื่อว่าตนได้กระทำความผิดลงไปจริงๆ (Kassin, 2008c) ดังนั้นการสร้างเรื่องราวเท็จถึงเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จจากภายใน และกลายเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จ

การวัดการสร้างเรื่องราวเท็จในงานวิจัยที่มีการทดลองเพื่อกระตุ้นการรับสารภาพเท็จ เช่นในงานวิจัยของ Kassin และ Kiechel (1996) ที่ผู้วิจัยต้องการดูว่าผู้ร่วมการทดลองจะมีการสร้างความทรงจำที่ผิดพลาดขึ้นมาหรือไม่หลังจากถูกกล่าวหาว่ากดปุ่มต้องห้ามและเป็นต้นเหตุให้ข้อมูลในงานวิจัยเสียหาย ซึ่งจะมีการป้อนคำถามแก่ผู้ร่วมการทดลองเพื่อให้ทบทวนว่าเกิดอะไรขึ้นก่อนหน้าที่คอมพิวเตอร์จะเสียหาย หากผู้ร่วมการทดลองสร้างเรื่องราวขึ้นมาเองภายหลังจากได้รับข้อมูลที่ผู้ควบคุมการทดลองมอบให้ ก็มักจะเล่าได้ว่าผู้ร่วมการทดลองกดปุ่มไปตอนไหน อย่างไร และกดปุ่ม

ไหนทั้งที่จริงแล้วผู้ร่วมการทดลองไม่ได้กด เช่นอาจกล่าวว่า “สงสัยตอนที่พยายามจะกดปุ่ม x ตนเองได้เผลอไปกดปุ่ม ALT ไปด้วย เพราะปุ่มสองปุ่มนั้นอยู่ใกล้กัน” เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการทดลองได้เกิดความทรงจำที่ผิดพลาด และเกิดจินตนาการสร้างเรื่องราวในหัวสมองขึ้นมาเอง โดยเรื่องราวเหล่านั้นก็ไปสนับสนุนข้อกล่าวหาที่ผู้ควบคุมการทดลองกล่าวหาพอดี (Redlich & Goddman, 2003) ผู้วิจัยจึงคิดว่าการสร้างเรื่องราวเท็จจึงน่าจะเป็นตัวแปรสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จในกลุ่มผู้ร่วมการทดลองมากพอสมควร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเรื่องราวเท็จ

งานวิจัยที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นว่าการสร้างเรื่องราวเท็จเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ เพราะการที่บุคคลยอมเปลี่ยนคำตอบหลังจากได้รับคำถามชี้แนะ มักเกิดมาจากการมีความทรงจำที่ผิดพลาดหรือเกิดการประดิษฐ์เรื่องในความทรงจำขึ้นมาเองจากข้อมูลในสารชี้แนะที่ได้รับ

งานวิจัยชิ้นแรกเป็นของ Gudjonsson และ Clare (1995) ทั้งสองได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างเรื่องราวเท็จและความสามารถทางสติปัญญา (intellectual ability) ความทรงจำ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะ เป็นต้น พบว่าตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จนั้นไม่มีสหสัมพันธ์กับตัวแปรความสามารถทางสติปัญญา ความทรงจำ และตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ อย่างไรก็ตาม Gudjonsson และ Clare วัดตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จจากการให้ผู้ร่วมการทดลองฟังเรื่องสั้นในมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถามและให้ระลึกเรื่องราวที่ได้ฟังโดยให้เล่าให้ฟังโดยปากเปล่า เมื่อ Gudjonsson และ Clare นำองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบในตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จมาหาค่าสหสัมพันธ์กับตัวแปรการระลึกถึงเรื่องราวโดยอิสระ (immediately and delay recall) กลับพบว่าองค์ประกอบการบิดเบือนความทรงจำ แม้ไม่มีสหสัมพันธ์กับคะแนนการระลึกเรื่องราวโดยอิสระ แต่องค์ประกอบการประดิษฐ์ความทรงจำกลับมีสหสัมพันธ์กับการระลึกเรื่องราวโดยอิสระแทน ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าหากบุคคลพยายามระลึกถึงเรื่องราวโดยอิสระ บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะเกิดการประดิษฐ์ความทรงจำขึ้นใหม่มากกว่าจะบิดเบือนความทรงจำในอดีต

งานวิจัยชิ้นต่อมาเป็นของ Smith และ Gudjonsson (1995) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จกับตัวแปรความทรงจำ การคล้อยตามการชี้แนะ การยอมตาม ความวิตกกังวล ความนับถือในตนเอง พบว่าการสร้างเรื่องราวเท็จมีสหสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ ความทรงจำ และความวิตกกังวล นอกจากนี้ยังพบค่าสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรความ

วิตกกังวลและการคล้อยตามสิ่งชี้้นำ กล่าวคือถ้าบุคคลยังมีอัตราการล้มสูง และวิตกกังวลสูง ก็จะคล้อยตามการชี้้นำ และมีแนวโน้มจะสร้างเรื่องราวเท็จขึ้นมาด้วย ในงานวิจัยเรื่องนี้ไม่พบสหสัมพันธ์ระหว่างการสร้างเรื่องราวเท็จกับตัวแปรการยอมตาม และการนับถือในตนเอง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการสร้างเรื่องราวเท็จด้วยตนเองก็ไม่พบสหสัมพันธ์ระหว่างการบิดเบือนเรื่องราว กับการประดิษฐ์เรื่องขึ้นเองด้วยเช่นกัน แต่องค์ประกอบการประดิษฐ์เรื่องก็มีสหสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยของ Robinson และ McGuire (2006) ศึกษาการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกลุ่มเด็กอายุ 7-9 ปี เปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกับสูง โดยใช้มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (GSS2) ในการทดสอบซึ่งให้เด็กฟังเรื่องสั้นเพื่อจดจำรายละเอียด พบว่าในกลุ่มเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำจะมีความสามารถในการจดจำรายละเอียดของเรื่องสั้นได้ต่ำกว่าในกลุ่มเด็กที่มีความสามารถทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแบบแยกองค์ประกอบแล้วพบว่าเด็กในกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจะมีคะแนนการสร้างเรื่องราวเท็จในองค์ประกอบด้านการบิดเบือนเรื่องราวสูงกว่า ในทางตรงกันข้าม เด็กกลุ่มที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำก็มีคะแนนการสร้างเรื่องราวเท็จในองค์ประกอบด้านการประดิษฐ์เรื่องสูงกว่า ซึ่งเมื่อพิจารณาคะแนนการสร้างเรื่องราวเท็จโดยรวมกลับพบว่าเด็กทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัย 3 ชิ้นข้างต้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการสร้างเรื่องราวเท็จนั้นเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม แต่ไม่น่าจะมีความเกี่ยวข้องกับความจริง และระดับสติปัญญาของบุคคล

3. แนวคิดเรื่องการสอบสวน

กฎหมายของไทย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 29 ซึ่งได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมถึงพุทธศักราช 2551 มาตรา 2 (11) ได้ระบุว่า การสอบสวน หมายถึง "การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด"

(สัก กอแสงเรือง & บุญทรง พุกษาพงศ์, 2551)

Gordon และ Fleisher (2002) กล่าวว่า การสอบสวนนั้นไม่ใช่การถามคำถามธรรมดาแบบเดียวกับการสัมภาษณ์ เพราะการสัมภาษณ์มีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล เพื่อเก็บรายละเอียดต่างๆ จากผู้ถูกสอบถาม ลักษณะคำถามที่ใช้ก็จะไม่มีการชี้แนะเหมือนในการสอบสวน ผู้สอบถามจะต้องใช้โทนเสียงเรียบ ไม่พูดจาดัดสินหรือกล่าวหาผู้ถูกสอบถามเหมือนการสอบสวน อีกทั้งยังปล่อยให้ผู้ถูกสอบถามได้มีโอกาสพูดเป็นส่วนใหญ่ ปล่อยให้พูดอย่างอิสระ และไม่จำกัดสถานที่ว่าต้องเป็นที่ไหน ผิดกับการสอบสวนที่ต้องกำหนดทั้งคำถามที่จะใช้และสถานที่อย่างรัดกุม ดังนั้น การสอบสวน (interrogation) จึงหมายถึง การซักถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพจากผู้ต้องหา โดยคำถามที่ใช้กับผู้ต้องหาจะต้องเป็นคำถามที่ประกอบด้วยกระบวนการชี้แนะสารแก่ผู้ถูกสอบสวน และผู้สอบสวนจะเป็นผู้ควบคุมบทสนทนาโดยส่วนใหญ่ มีการปล่อยให้ผู้ถูกสอบสวนพูดบ้างเพียงเล็กน้อย และเป็นการให้ตอบคำถามคำต่อคำ ประโยคต่อประโยคเท่านั้น

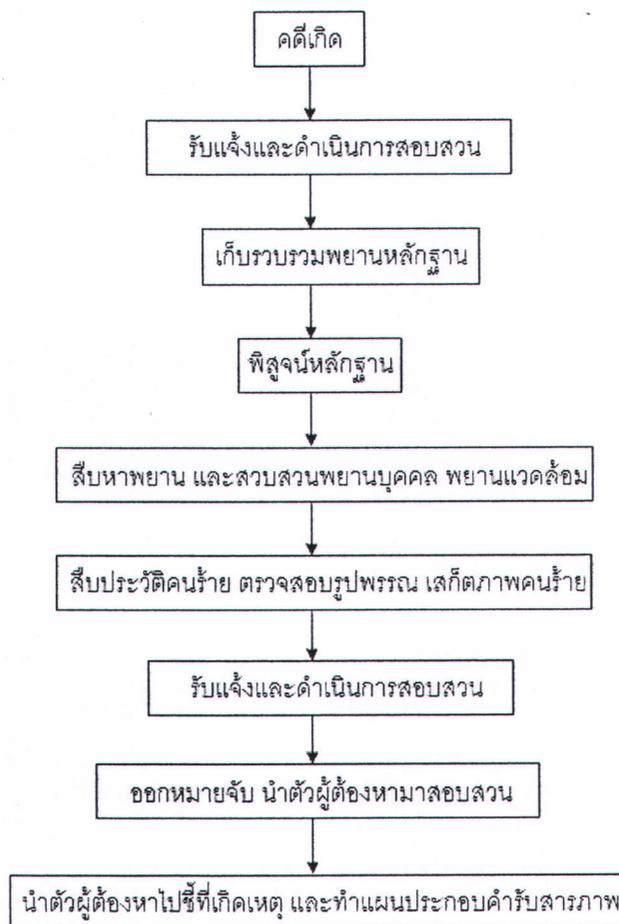
สำหรับในประเทศไทย การสอบสวนยังหมายถึงการดำเนินการทั้งหลายที่กระทำไปเพื่อจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิด และเพื่อนำผู้กระทำความผิดมารับการลงโทษตามกฎหมาย (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, 2546) และขั้นตอนก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษนั้น ต้องผ่านขั้นตอนที่เรียกว่าการให้การในชั้นสอบสวนเสียก่อน เพื่อให้ผู้กระทำผิดรับสารภาพและตำรวจหรือพนักงานสอบสวนจะได้บันทึกข้อมูลรายละเอียดของคดีและส่งสำนวนต่อศาลโดยลักษณะกระบวนการสอบสวนจะเป็นอย่างไรนั้น ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงในลำดับถัดไป

ลักษณะของกระบวนการสอบสวน

ในกระบวนการสอบสวนสืบสวนในประเทศไทย การสอบสวนจะเริ่มขึ้นเมื่อตำรวจได้รวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีจนพร้อมแล้ว ทั้งข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา ที่มีจำนวนเพียงพอหรือมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อนำตัวผู้กระทำมาลงโทษ (มารุต บุนนาค, 2550) หลักฐานที่เพียงพอต่อการดำเนินกระบวนการสอบสวน ได้แก่ การรวบรวมพยานหลักฐาน พยานบุคคล พยานวัตถุ พยานเอกสาร ซึ่งหลักฐานทั้งหมดนำมาใช้ร่วมกันเพื่อพิสูจน์ความผิดของบุคคล และใช้เป็นข้อมูลการสอบสวนเพื่อให้ผู้ต้องหารับสารภาพ (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, 2546)

ขั้นตอนการนำตัวผู้ต้องหามาเข้าสู่กระบวนการสอบสวน จะเริ่มต้นเมื่อมีคดีอุบัติขึ้น และตำรวจได้รับแจ้งความจากผู้ร้องทุกข์หรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดี เช่น พยานบุคคล ก่อนเริ่ม

ดำเนินการสอบสวน ตำรวจจะเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ โดยการหาหลักฐานนั้นอาจทำได้โดยการสอบสวนพยานบุคคล พยานแวดล้อม หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีทั้งหลาย เมื่อหาหลักฐานได้เพียงพอและพิสูจน์ความน่าเชื่อถือของหลักฐานแล้ว ตำรวจก็อาจให้มีการวาดภาพคนร้าย หรือหารูปถ่ายของคนร้าย เพื่อสำรวจรูปร่างพรรณสัณฐาน สืบประวัติและหาข้อมูลเบื้องต้นให้แน่ใจว่าคนร้ายคือใคร ก่อนจะออกหมายจับ แล้วนำตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องหามาสอบปากคำ หลังจากสอบปากคำแล้วหากผู้ต้องหายอมรับสารภาพก็จะให้ไปยังที่เกิดเหตุเพื่อให้ทำแผนประกอบคำรับสารภาพ จากนั้นจึงรวบรวมสำนวนส่งให้อัยการ และจะเข้าสู่การดำเนินคดีในชั้นศาลเป็นลำดับถัดไป (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, 2546) ซึ่งขั้นตอนการสอบสวนทั้งหมดสามารถสรุปได้ดังแผนภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการนำผู้ต้องหามาดำเนินคดีและสอบสวนของตำรวจ
ที่มา: อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, (2546)

ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญไทย มาตราที่ 38 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้” (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2551) โดยมีข้อสันนิษฐานไว้ก่อนว่า “ผู้ต้องหาและจำเลยไม่มี ความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้” ดังนั้นในช่วงก่อนหน้าที่จะมีการตัดสินโดยศาล ผู้ต้องหาจึงมีสิทธิในการจะ ป้องกันตนเองอย่างเต็มที่

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการสอบสวน ผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะการสอบสวนที่ถูก บันทึกลงในคู่มือการสอบสวนของต่างประเทศ มีความขัดแย้งกับหลักกฎหมายไทยว่าด้วยเรื่องการ สอบสวน เพราะในต่างประเทศนั้น การสอบสวนล้วนเป็นไปเพื่อเหนี่ยวนำให้เกิดการรับสารภาพจาก ผู้ต้องหา แต่ในกฎหมายไทยระบุว่าให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเพียงถามข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องหา เช่น ชื่อ นามสกุล เชื้อชาติและชื่อบิดามารดา และข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องหา เช่น ชีวิตประจำวันของ ผู้ต้องหา ความเป็นมา และความประพฤติในอดีตของผู้ต้องหาได้ซึ่งเป็นการสอบถามเพื่อให้ได้ ข้อเท็จจริงเท่านั้น (สมพร พรหมหิตาร, 2540) แต่ไม่มีอำนาจในการใช้คำถามซึ่งนำกับผู้ต้องหา พุด ข่มขู่ผู้ต้องหาเพื่อให้เกิดความกลัวหรือท้อใจ หรือใช้กลอุบายล่อลวงผู้ต้องหาให้รับสารภาพด้วยวิธีการ ต่างๆตามที่ระบุในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 135 (สีก กอแสงเรือง และ บุญทรง พุกษาพงษ์, 2551)

ลักษณะการสอบสวนในคดีอาญาของไทยนั้น พนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิของผู้ต้องหาในการจะให้หรือไม่ให้การในชั้นสอบสวนได้ และต้องแจ้งสาเหตุหรือข้อหาที่ทำให้ผู้ต้องหา ต้องถูกเรียกตัวมาเข้ารับสอบสวนก่อนที่จะเริ่มการสอบสวนทุกครั้ง คำพูดใดก็ตามที่ผู้ต้องหาให้การไป ก่อนหน้าที่พนักงานสอบสวนจะแจ้งสิทธิ จะไม่ถูกนำมาใช้ในการพิจารณาคดีในชั้นศาล ซึ่งหาก ผู้ต้องหาต้องการจะปฏิเสธไม่ขอเข้ารับการสอบสวนเลยก็สามารถทำได้ แต่การปฏิเสธไม่ขอเข้ารับการ สอบสวนมักจะไม่เป็นผลสำเร็จเพราะพนักงานสอบสวนมักจะกล่าวตักเตือนในเชิงให้ผู้ต้องหา เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจและขอเข้ารับการสอบสวนในที่สุด เพราะการที่ผู้ต้องหาไม่ยอมเข้ารับการ สอบสวนในเบื้องต้นนั้นจะทำให้การดำเนินคดีของพนักงานสอบสวนมีความยุ่งยากยิ่งขึ้น (มารุต บุณนาค, 2550)

มารุต บุณนาค ได้แนะนำว่าหากผู้ต้องหาไม่มีความประสงค์จะขอเข้ารับการสอบสวนในชั้น สอบสวน ก็ควรจะแสดงเจตจำนงของตนให้เด็ดขาดต่อพนักงานสอบสวนโดยสามารถปฏิเสธโดยใช้ ถ้อยคำ เช่นว่า “ขอปฏิเสธที่จะให้การในชั้นสอบสวน โดยจะขอให้การในชั้นพิจารณาของศาลต่อไป”

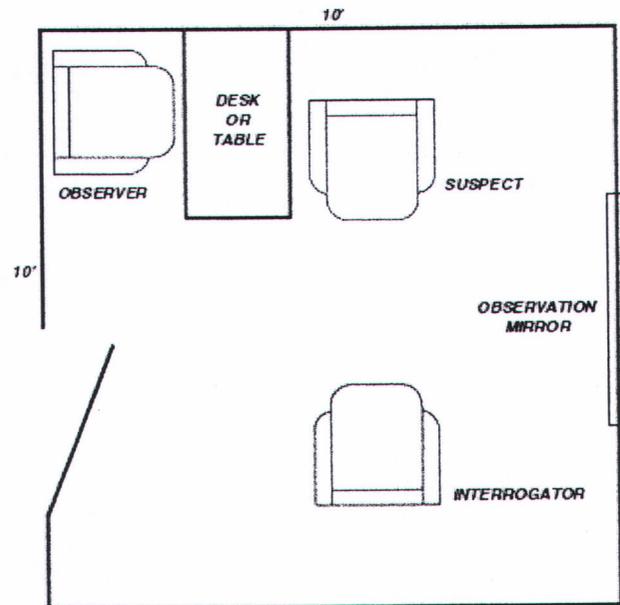
และผู้ต้องหาควรมีความอดทนต่อการถูกข่มขู่และการถูกควบคุมตัวในห้องขังโดยให้ค้ำประกันว่าตำรวจมีสิทธิควบคุมกักขังผู้ต้องหาได้ แต่ภายในระยะเวลาไม่เกิน 48 ชั่วโมง จากนั้นผู้ต้องหาจึงมีสิทธิให้ทนายหรือให้คนมาประกันตัวได้ ซึ่งถ้าหากผู้ต้องหาไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเข้ารับการสอบสวนในห้องสอบสวนหรือมีเจตจำนงจะเข้ารับการสอบสวนเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ใจ ผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องให้การเรียกทนายส่วนตัว หรือหากไม่มีทนายส่วนตัวก็สามารถขอให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหาทนายความให้ หรือสามารถนำผู้ที่ตนไว้วางใจมานั่งฟังการสอบสวนในห้องสอบสวนด้วย

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ถูกสอบสวนเป็นเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี พนักงานสอบสวนจะเริ่มการสอบสวนโดยปราศจากบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะที่มีส่วนมานั่งฟังอยู่ในห้องสอบสวนไม่ได้ บุคคลเหล่านั้นได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาที่เคยศึกษาหรือผ่านการปฏิบัติงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน และบุคคลที่เยาวชนไว้วางใจ (จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช, 2550) ในต่างประเทศก็มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิเยาวชนและสตรีในขณะที่เข้ารับการสอบสวนเช่นเดียวกัน ในกรณีที่ผู้ถูกสอบสวนเป็นผู้หญิงและพนักงานสอบสวนเป็นผู้ชาย กฎหมายกำหนดให้มีตำรวจหญิง หรือให้มีผู้หญิงอีกคนหนึ่งเฝ้าอยู่ในห้องสังเกตการณ์ด้วย (Inbau, Reid, Buckley, & Jayne, 2005) เพื่อความปลอดภัยของผู้ต้องหา

จากข้อมูลที่ยกมาทั้งหมดในข้างต้น ผู้วิจัยมีความต้องการเสนอจะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน ลักษณะกระบวนการสอบสวน และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการสอบสวนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันตัวเองในระหว่างการสอบสวนตามสิทธิโดยชอบธรรมของบุคคล ส่วนลักษณะทั่วไปของการสอบสวน เช่น บรรยากาศในห้องสอบสวน และเทคนิคที่ใช้ในการสอบสวน รวมถึงรายละเอียดของคำพูดที่ใช้ในการสอบสวน ผู้วิจัยจะกล่าวถึงในลำดับถัดไปนี้

บรรยากาศในห้องสอบสวน

ห้องที่ใช้ในการสอบสวนควรจะเป็นห้องขนาดเล็ก คับแคบ เป็นห้องสี่เหลี่ยม ที่อาจมีสถานที่หรือห้องแยกออกไปสำหรับให้ผู้สังเกตการณ์ซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถได้ยินเสียงและมองเห็นภาพภายในห้องสังเกตการณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งสถานที่สำหรับผู้สังเกตการณ์อาจอยู่หลังกระจกที่มองเห็นได้เพียงด้านเดียวคือด้านที่ผู้สังเกตการณ์มองเข้ามาเพื่อให้ผู้สอบสวนกับผู้ถูกสอบสวนรู้สึกได้ถึงความเป็นส่วนตัว (Inbau et al., 2005) ซึ่งตัวอย่างของห้องสอบสวนแสดงไว้ในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ลักษณะของห้องสอบสวน

ที่มา: Inbau และคณะ, (2005)

นอกจากนี้ หากห้องสอบสวนจะมีเฟอร์นิเจอร์ก็ควรประกอบไปด้วยโต๊ะและเก้าอี้เพียง 2-3 ตัวเท่านั้น ภายในห้องมีลักษณะเรียบ ไม่ประดับตกแต่งและไม่แขวนรูปบนผนัง มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกสอบสวนไม่เบี่ยงเบนสายตาไปทางอื่นและมีสมาธิเต็มทีระหว่างกำลังถูกสอบสวน อีกทั้งระดับความสูงของเก้าอี้ระหว่างผู้ถูกสอบสวนและผู้สอบสวนก็ควรจะอยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อให้มีการประสานตากัน ไม่ใช่ให้สายตาของผู้ถูกสอบสวนอยู่ในระดับอกของผู้สอบสวน (Gordon & Fleisher, 2002) ลักษณะการจัดเก้าอี้ในห้องสอบสวนก็ควรให้ผู้สอบสวนนั่งตรงข้ามกับผู้ถูกสอบสวนในระยะห่างประมาณ 4 ฟุต (Inbau et al., 2005) สาเหตุของการที่ต้องให้ผู้สอบสวนนั่งห่างจากผู้ถูกสอบสวนในระยะนี้ก็เพราะว่า เป็นขอบเขตพอเหมาะสำหรับการที่ผู้ถูกสอบสวนจะสามารถส่งความรู้สึกเป็นส่วนตัวของตนเองได้อยู่ ทำให้ผู้สอบสวนแน่ใจว่าอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นของผู้ถูกสอบสวนไม่ได้มาจากการที่ผู้สอบสวนได้รุกร้าอาณาเขตพื้นที่ส่วนตัวของผู้ถูกสอบสวนมากเกินไป (Gordon & Fleisher)

เทคนิคการสอบสวน

จากที่เคยกล่าวไปแล้วว่ากระบวนการสอบสวนของตำรวจมีปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดการสารภาพที่เป็นเท็จ เพราะความไม่แน่ใจ ความหวาดวิตก การขาดการนอนหลับระหว่างช่วงเวลาการสอบสวน

การขาดน้ำ อาหารเป็นเวลาหลายชั่วโมง อาจเป็นสาเหตุของการที่ผู้ต้องหาจะเกิดบิดเบือนข้อเท็จจริง เนื่องจากบุคคลมีความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกกดดันทั้งทางร่างกาย และ จิตใจ (Drizin & Leo, 2004)

การสอบสวนไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ต้องหา รู้สึกหวาดกลัว วิดกกังวลจนกระทั่งยอมรับ สารภาพอย่างเดียวนั้น แต่ยังช่วยทำลายความกลัวของผู้ต้องหา และทำให้เกิดความกล้าในการ ยอมรับสารภาพด้วยดังที่ Zulawski และ Wicklander (2002) ได้กล่าวว่าการจะทำให้ผู้ต้องหาจะ ตัดสินใจรับสารภาพ ผู้สอบสวนจะต้องทำลายความกลัวในใจผู้ต้องหาก่อน ความกลัวเหล่านั้น ได้แก่

- ความกลัวการจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับเหยื่อหากยอมรับสารภาพ
- ความกลัวว่าจะถูกไล่ออกจากงานที่ทำหากยอมรับสารภาพ
- ความกลัวว่าจะต้องสูญเสียทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่หากยอมรับสารภาพ
- ความกลัวการถูกจับกุม โทษที่ต้องรับ หรือกลัวผลที่อาจเกิดจากเข้ารับการ พิจารณาคดีในชั้นศาลหากยอมรับสารภาพ
- ความกลัวว่าตนเองและครอบครัวจะต้องได้รับความอับอาย กลัวว่าจะทำให้พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ หรือเพื่อนร่วมงานตกใจเมื่อรู้ข่าว
- ความกลัวการถูกแก้แค้นโดยฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด กลัวครอบครัวของตนจะได้รับความ เดือดร้อนจากการยอมรับสารภาพครั้งนี้

เห็นได้ว่า เทคนิคการสอบสวนที่ใช้ในกระบวนการสอบสวน เป็นวิธีการที่ค่อนข้างซับซ้อน และ ประกอบไปด้วยหลักการทางจิตวิทยามากมาย โดยมีกระบวนการทำให้ผู้ต้องหา รู้สึกเครียด หวาดกลัว กระวนกระวาย รู้สึกละอายต่อความผิด จนกระทั่งคลายตัวตามการชี้นำของตำรวจ (Inbau et al., 2001) และมีทั้งกระบวนการที่จะทำให้ผู้ต้องหาลดความกลัวและความละอายใจลง จนมีความกล้าที่จะรับ สารภาพในที่สุด (Zulawski & Wicklander, 2002)

Smith, Stinson, และ Patry (2010) ได้รวบรวมงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเทคนิคการสอบสวน ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้ในการสอบสวนของตำรวจประเทศแคนาดาและถูกวิพากษ์วิจารณ์ อย่างหนักในเชิงลบ เทคนิคนี้เรียกว่าเทคนิคการสอบสวนของมิสเตอร์บิ๊ก (Mr. Big technique) เทคนิคนี้กระทำโดยให้ตำรวจนอกเครื่องแบบปลอมตัวเป็นผู้ก่ออาชญากร และเข้าไปสนิทกับ ผู้ต้องหา โดยอาจให้ผู้ต้องหาช่วยเหลือตนเองในการทำความผิดเล็กๆน้อยๆ เช่น ให้ช่วยดูต้นทาง หรือให้ช่วยนับเงินที่ได้มาอย่างผิดกฎหมาย จากนั้น บอกผู้ต้องหาว่าตนเองเป็นหนึ่งในสมาชิกองค์กร อาชญากรรมแห่งหนึ่ง เสนอว่าจะชักนำผู้ต้องหาเข้าร่วมองค์กรนี้ด้วย แล้วผู้ต้องหาจะได้รับ ผลประโยชน์บางประการหรือได้ผลตอบแทนเป็นเงินจำนวนไม่น้อยแก่ผู้ต้องหา เมื่อผู้ต้องหาตายใจก็

หลอกถามถึงเรื่องราวเกี่ยวกับคดีความต่างๆ ที่สงสัยว่าผู้ต้องหาเป็นผู้ก่อขึ้น โดยที่ผู้ต้องหาไม่รู้ว่าตนเองกำลังถูกสอบสวนอยู่ ผู้ต้องหาก็จะเล่าเรื่องราวเหล่านั้นให้ตำรวจนอกเครื่องแบบฟัง ก่อนที่ตำรวจนอกเครื่องแบบจะใช้คำบอกเล่าของผู้ต้องหานั้นมาเป็นหลักฐานมัดตัวผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหาต้องยอมรับสารภาพ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ ถือเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากของตำรวจและทำให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ วิธีนี้หากใช้อย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่ไตร่ตรองให้รอบคอบก็อาจทำให้เกิดผลเสียได้ นั่นคือในช่วงเวลาที่มีการนำเสนอเงินแก่ผู้ต้องหา หรือยื่นข้อเสนอเรื่องผลประโยชน์บางประการแก่ผู้ต้องหานั้น อาจทำให้ผู้ต้องหายอมเล่าเรื่องของคดีที่ตำรวจนอกเครื่องแบบสนใจ และทำที่ว่าตนเป็นผู้ก่อคดีนั้นด้วยตนเอง เพียงเพื่อจะเอาใจตำรวจนอกเครื่องแบบ และสร้างความประทับใจเพื่อให้เขาเหล่านั้นรับตนเข้าไปในองค์กรอาชญากรรมด้วย ซึ่งจะเห็นว่าวิธีเช่นนี้ก็ทำให้ได้ผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพเท็จมาได้เหมือนกัน ไม่ต่างจากวิธีที่มีการสอบสวนในห้องสอบสวน และยังให้ผลที่ร้ายกว่าเนื่องจากเมื่อผู้ต้องหาไม่รู้ว่าตนเองกำลังถูกสอบสวน และไม่รู้ว่าบุคคลที่อยู่กับเขาคือตำรวจ เขาก็ไม่รู้ว่าตนเองมีสิทธิ์เหมือนพลเมืองทั่วไปในการจะป้องกันตัวระหว่างสอบสวน ไม่รู้ว่าตนเองมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถาม และมีสิทธิ์เรียกทนายความมานั่งฟังการสอบสวน เช่นเดียวกับที่ผู้ต้องหาคนอื่นที่ถูกนำตัวเข้าห้องสอบสวนได้รับ วิธีนี้เป็นวิธีที่ไม่ได้รับการยอมรับจากศาลในประเทศแคนาดาแล้วในปัจจุบันนี้ และก็สมควรได้รับการยอมรับในประเทศอื่นๆ ด้วยเช่นกัน

นอกจากเทคนิคการสอบสวนของมิสเตอร์บิกส์ข้างต้นแล้ว ยังมีเทคนิคการสอบสวนอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่าเทคนิคการสอบสวนของ Reid (Inbau et al., 2001) เป็นเทคนิคที่ได้รับการยอมรับ และใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุดในกระบวนการสอบสวนทั่วไป (Kassin, 2008c)

เทคนิค Reid ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบแรกคือการใช้อิทธิพลทางสังคม และองค์ประกอบที่สองคือการใช้กลยุทธ์ข่มขู่บังคับใจ องค์ประกอบทั้ง 2 ถูกนำมาใช้ประกอบการสอบสวนตลอดเวลา และในองค์ประกอบหลักสามารถแบ่งออกได้อีกเป็น 17 องค์ประกอบ (King & Snook, 2009) ทั้ง 17 องค์ประกอบ สามารถนำมารวบรวม แล้วสร้างขึ้นเป็นกระบวนการสอบสวนใหญ่ๆ 9 กระบวนการด้วยกัน (Inbau et al., 2001) ดังต่อไปนี้

กระบวนการที่ 1 เผชิญหน้ากับผู้สอบสวน

ผู้สอบสวนจะต้องทำให้ผู้ต้องหารู้สึกว่าผู้สอบสวนเชื่อโดยสนิทใจแล้วว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิด ผู้สอบสวนอาจกล่าวถึงหลักฐานที่ตำรวจมีเพื่อจะมัดตัวผู้ต้องหาให้ตื่นไม่หลุด และถึงยังไม่มีหลักฐาน ก็ต้องแสร้งทำเป็นว่ามีหลักฐานแล้ว

กระบวนการที่ 2 ลดความรุนแรงของการสอบสวน

ผู้ต้องหาจะต้องทำให้ผู้ต้องหา รู้สึกผ่อนคลายจากแรงกดดันโดยใช้เทคนิคการลดความรุนแรง (minimizing) ของสิ่งที่ผู้ต้องหากระทำ โดยอาจกล่าวในเชิงว่าคนทุกคนก็มีสิทธิ์ที่จะทำผิดพลาดครั้งหนึ่งในชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความรู้สึกละเอียดในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป และเตรียมผู้ต้องหาให้พร้อมเพื่อที่จะพูดถึงสิ่งนั้นออกมา

กระบวนการที่ 3 เมื่อผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ต้องต่อต้านการปฏิเสธของผู้ต้องหา

ผู้สอบสวนจะต้องทำให้ผู้ต้องหาต้องทบทวนในสิ่งที่เขาเพิ่งปฏิเสธ และไม่ให้ผู้ต้องหาสามารถพูดปฏิเสธได้หลายๆ ครั้ง เพราะจะมีผลในเชิงจิตวิทยาของผู้ต้องหา ผู้สอบสวนต้องหยุดการปฏิเสธของผู้ต้องหาโดยการพูดขัดจังหวะขณะที่ผู้ต้องหากำลังพูด และกล่าวว่าให้ฟังในสิ่งที่ผู้สอบสวนเพิ่งพูดไป

กระบวนการที่ 4 ดุสัญญาณ

เมื่อผู้สอบสวนได้พยายามเอาชนะเหตุผลต่างๆ ที่ผู้ต้องหายกมาแตกต่างให้ตนเอง จนกระทั่งการให้การปฏิเสธของผู้ต้องหาอ่อนลง จนผู้ต้องหาได้กล่าวมาถึงจุดต่ำสุด หรือจุดที่เรียกว่า ไกล้วจะยอมรับสารภาพในกระบวนการสอบสวน ผู้ต้องหาอาจจะแสดงอาการเจ็บหรือซึมเศร้า ถ้าหากมีการร้องให้ แสดงว่าผู้ต้องหาพร้อมที่จะให้การสารภาพแล้ว

กระบวนการที่ 5 แสดงความเห็นใจ

เมื่อผู้ต้องหามีอาการซึม หรือแสดงความอ่อนแอให้เห็น เช่น ร้องไห้ ผู้สอบสวนจะต้องพยายามลดช่องว่างระหว่างตัวเขากับผู้ต้องหาโดยการแสดงความใกล้ชิด เช่นการสัมผัส และสบตาด้วยท่าทีที่เป็นมิตรบ้าง

กระบวนการที่ 6 รักษาภาวะกดดันในห้องสอบสวน

แม้แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้ต้องหาไปแล้ว แต่ผู้สอบสวนก็ยังมีหน้าที่จะต้องควบคุมผู้ต้องหาให้อยู่ในอาการซึมเศร้าต่อไป เช่นอาจพูดกระตุ้นเป็นพักๆ ให้ผู้ต้องหารับรู้ถึงความกดดันที่มีอยู่ เพื่อรักษาระดับความเครียดของผู้ต้องหาให้คงที่

กระบวนการที่ 7 เริ่มกระบวนการชี้แนะ

ผู้สอบสวนเริ่มถามคำถามที่ให้เลือกตอบได้เพียงสองข้อคือใช่กับไม่ใช่ ผู้สอบสวนอาจกล่าวในเชิงบรรยายเหตุการณ์ที่ผู้ต้องหาก่อทำผิด จิตวิทยาของการใช้คำถามที่ให้เลือกตอบในขั้นตอนนี้คือเพื่อให้ผู้ต้องหาเกิดการผูกมัดตนเองด้วยการตอบคำถามที่เป็นการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องราวที่เขาเพิ่งได้กระทำผิดไปเพียงเล็กน้อยเสียก่อน

กระบวนการที่ 8 ให้ผู้ต้องหาอยู่ตามลำพัง

เมื่อผ่านขั้นตอนการให้ตอบคำถามเล็กๆน้อยๆในเชิงกล่าวหาตนเองเรียบร้อยแล้ว ผู้สอบสวนจะให้ผู้ต้องหาเริ่มบรรยายการกระทำผิดของตนเอง ซึ่งการจะทำให้ผู้ต้องหาสามารถพูดอย่างเปิดอกได้นั้น ผู้สอบสวนจำเป็นต้องอยู่กับผู้ต้องหาเพียงลำพังโดยอาจป้องกันคนอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป เช่น ทนาย เพราะการมีผู้อื่นอยู่ด้วยในสถานการณ์ขณะนั้นอาจลดความกล้าของผู้ต้องหาในการยอมรับสารภาพความผิด

กระบวนการที่ 9 สร้างข้อผูกมัด

ขั้นตอนสุดท้ายของการสอบสวน คือต้องพยายามทำให้ผู้ต้องหายอมเขียนคำรับสารภาพเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะการเซ็นหรือเขียนคำรับสารภาพ จะทำให้ผู้ต้องหากล่าวาปฎิเสธในภายหลังได้ยากกว่าการให้คำสารภาพโดยปากเปล่า

เทคนิคการสอบสวนของ Reid (Inbau et al., 2001) สามารถนำมาสรุปให้เห็นง่ายขึ้นเป็น 3 กระบวนการ ได้ดังนี้ (Kassin, 2008b)

กระบวนการที่ 1	การแยกตัวผู้ต้องหาให้อยู่โดดเดี่ยวจากคนรู้จัก ในห้องที่เล็กแคบ เพื่อเพิ่มความรู้สึกตึงเครียด กดดัน
กระบวนการที่ 2	การทำให้ผู้ต้องหารู้สึกละอายใจต่อความผิดโดยยกเรื่องศีลธรรมมาอ้าง หรือทำให้ผู้ต้องหากฎิเสธข้อกล่าวหาไม่ได้ อาจเอาหลักฐานมาแสดง หรือใช้ศิลปะในการพูด พูดจาวนล้อมผู้ต้องหา หรืออาจพูดจาในเชิงข่มขู่ว่าจะเพิ่มโทษผู้ต้องหา
กระบวนการที่ 3	เมื่อผู้ต้องหาเริ่มมีทีท่าว่าจะยอมสารภาพ ผู้สอบสวนจะทำให้ผู้ต้องหายอมเล่าหรือบรรยายเรื่องราวการกระทำผิดของตนออกมาเป็นคำพูด โดยใช้เทปอัดเสียงไว้ หรือให้เขียนคำสารภาพ เป็นต้น

Leo (1992 อ้างถึงใน Kassin, 2008b) สำรวจเทคนิคการสอบสวนระหว่างการสอบสวนของตำรวจจากคดีทั้งหมด 182 คดี และพบว่าเทคนิคการสอบสวนที่มีการนำมาใช้มากที่สุด ได้แก่ การแสดงหลักฐานยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา (ร้อยละ 85.00) การเปิดเผยผลประโยชน์ที่ผู้ต้องหาจะได้รับเมื่อให้การรับสารภาพ (ร้อยละ 82.00) การทำลายความมั่นใจของผู้ต้องหาและเพิกเฉยต่อคำให้การปฏิเสธของผู้ต้องหา (ร้อยละ 43.00) การกล่าวขัดแย้งและแสดงความไม่เชื่อถือในเรื่องที่ผู้ต้องหาเล่าให้ฟัง (ร้อยละ 42.00) การยกเรื่องศีลธรรมเข้ามาอ้าง (ร้อยละ 34) แสดงหลักฐานเท็จ

(ร้อยละ 30.00) การกล่าวชมผู้ต้องหาถึงความกล้าหาญที่ทำแบบนั้น (ร้อยละ 30.00) การแสดงให้เห็นว่าจับโกหกได้ (ร้อยละ 29.00) และการกล่าวลดโทษให้ผู้ต้องหาเกินกว่าที่ควรเป็นหากผู้ต้องหายอมรับสารภาพ (ร้อยละ 22.00) เป็นต้น

นอกจากงานวิจัยของ Leo (1992 อ้างถึงใน Kassin, 2008b) งานวิจัยของ Kassin และคณะ (2007, อ้างถึงใน Kassin, 2008b) ก็สำรวจเทคนิคการสอบสวนโดยให้พนักงานสอบสวนตอบมาตรวัดแบบให้รายงานตนเอง และได้ผลสำรวจการใช้เทคนิคสอบสวนที่พบมากที่สุด 10 อันดับแรกใกล้เคียงกับของ Leo (1992 อ้างถึงใน Kassin, 2008b) สำรวจดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ลักษณะเทคนิคการสอบสวนที่พบมากที่สุด 10 อันดับแรกจากการสำรวจพนักงานสอบสวนในบริเวณเขตอเมริกาเหนือ 631 คน

การสอบสวน	ความถี่
แยกตัวผู้ต้องหาออกจากครอบครัวและเพื่อน	4.49
จัดการสอบสวนให้อยู่ในห้องที่เล็กคับแคบ	4.23
กล่าวแย้งต่อคำให้การปฏิเสธของผู้ต้องหา	4.23
สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ต้องหา	4.08
แสดงหลักฐานยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา	3.90
แสดงความใส่ใจในตัวผู้ต้องหา	3.46
ยกเรื่องศีลธรรมเข้ามาอ้าง	3.38
พูดขัดจังหวะระหว่างการให้การปฏิเสธของผู้ต้องหา	3.22
สร้างทำเป็นว่ามีหลักฐานเพียงพอที่จะมัดตัวผู้ต้องหา	3.11
กล่าวลดความรุนแรงของคดี	3.02

ที่มา: Kassin, (2008b)

นอกจากเทคนิคการสอบสวนซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายอย่างเทคนิค Reid (Inbau et al., 2001) ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ยังมีเทคนิคการสอบสวนที่คิดค้นโดยนักวิจัยอีกมากมาย และงานที่ค่อนข้างน่าสนใจอีกชิ้นหนึ่งก็คืองานของ Kassin และ McNall (1991) ซึ่งได้รวมเอาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอบสวนทั้งหมด 39 เทคนิค มารวบรวมเป็น 3 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. การถามนำ (delivery) ผู้สอบสวนจะตั้งคำถามแก่ผู้ต้องหาโดยที่คำถามจะแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ คำถามแบบเปิด คำถามแบบปิด และคำถามชี้แนะ

คำถามแบบเปิด	เป็นคำถามที่ให้ผู้ต้องหาจัดหาข้อมูลมาบรรยายเหตุการณ์ได้เต็มที่ เช่น บอกพวกเราว่าคุณทำอะไรบ้างวันนี้
คำถามแบบปิด	เป็นคำถามที่ให้โอกาสผู้ต้องหาตอบคำถามได้เพียง 2-3 คำ เช่น คุณไปที่นั่นด้วยการเดินไปหรือขับรถไป
คำถามชี้แนะ	เป็นคำถามประเภทที่เปิดโอกาสให้ผู้สอบถามเลือกตอบได้เพียงสองคำตอบระหว่างใช่กับไม่ใช่ เช่น คุณปิดหน้าต่างใช่ไหม

ในระหว่างการถามคำถามนั้น ผู้สอบสวนจะใช้โทนเสียงที่เบาและต่ำ แต่เมื่อต้องพูดคุยกับผู้ต้องหาที่มีอารมณ์ก้าวร้าว ผู้สอบสวนอาจเพิ่มโทนเสียงให้ดูก้าวร้าวหรือกล่าวคำสบถสาบานใส่ผู้ต้องหาก็ได้ และในบางครั้ง การใช้ความเงียบก็ถือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ต้องหายอมเปิดปากสารภาพออกมา

2. การเพิ่มความรุนแรง (maximization) เป็นการสอบสวนชนิดที่ใช้ในคดีอาชญากรรมที่ค่อนข้างรุนแรง เช่น การฆาตกรรม ผู้สอบสวนจะป้องกันการปฏิเสธไม่ยอมรับสารภาพของผู้ต้องหา โดยการทำให้เรื่องราวดูใหญ่โต เพิ่มโทษให้ดูรุนแรงกว่าที่ควรเป็น ความทึ่งทางตรงและทางอ้อมให้ผู้ต้องหาเกิดความเครียดและวิตกกังวล อาจกล่าวหา พุดจาทำทนาย หรือให้ข้อมูลว่ามีพยานยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา รวมทั้งแสดงท่าทีไม่เชื่อ เมื่อผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ซึ่งบางครั้งผู้สอบสวนก็ต้องโกหก สร้างเรื่องราวการกระทำผิดขึ้นมาเพื่อกระตุ้นการรับสารภาพ

3. เทคนิคการจัดกระทำ (manipulation) เป็นเทคนิคการสอบสวนที่จัดกระทำกับตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อสภาวะทางจิตใจของผู้ต้องหาให้รู้สึกผ่อนคลาย ตัวอย่างการใช้เทคนิคนี้ ได้แก่ เทคนิคการลดความรุนแรง (minimizing) ซึ่งผู้สอบสวนอาจกล่าวในเชิงลดโทษให้ผู้ต้องหา หรือลดความรู้สึกว่าต้องรับผิดชอบต่อการกระทำผิดลง และในบางครั้งผู้สอบสวนก็ต้องพูดในเชิงกล่าวโทษเหยื่อ หรือโทษบุคคลที่สามว่าสมควรแล้วที่จะได้รับผลเช่นนั้น ผู้ต้องหาทำถูกแล้ว ผู้สอบสวนจะทำเหมือนตนยืนอยู่ข้างเดียวกับผู้ต้องหา เพื่อสร้างความรู้สึกไว้วางใจแก่ผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหารู้สึกอยากที่จะเปิดเผยเรื่องราวแก่ผู้สอบสวน

Kassin (1997) ได้แบ่งกลยุทธ์ที่ใช้ในการสอบสวนของตำรวจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง (maximization) เป็นเทคนิคที่ใช้การกล่าวหาอย่างรุนแรง ต่อว่า และทำให้โทษดูยิ่งใหญ่เกินกว่าที่เป็น

2. เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง (minimization) เป็นเทคนิคที่จะทำให้ผู้ต้องหารู้สึกไว้วางใจ ทำเหมือนเรื่องที่ต้องหากระทำไม่ใช่เรื่องใหญ่ พุดเสมือนว่าถ้ายอมรับสารภาพ โทษจะเบาลง

จากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตราที่ 135 ที่มีการป้องกันการกระทำโดยไร้ความชอบธรรมของพนักงานสอบสวนไม่ให้ข่มขู่ หลอกลวง หรือพูดจา โน้มน้าวให้ผู้ต้องหารับสารภาพ อย่างไรก็ตาม ในกฎหมายก็ยังมีช่องโหว่ที่เอื้อต่อการที่พนักงานสอบสวนจะสามารถนำไปใช้เหนี่ยวนำให้ผู้ต้องหารับสารภาพเท็จในระหว่างการสอบสวนได้เหมือนกัน เช่น อนุญาตให้พนักงานสอบสวนสามารถพุดจูงใจผู้ต้องหาให้รับสารภาพได้โดยการบอกว่าถ้ายอมรับสารภาพแล้วโทษจะเบาลง และสามารถยกเรื่องว่าหากยอมรับสารภาพ ศาลจะลดหย่อนโทษให้กึ่งหนึ่ง ซึ่งการยกคำกล่าวอ้างเช่นนี้ สามารถจัดให้อยู่ในเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรงของ Kassin (1997) ได้

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกเทคนิคการสืบสวนตามแนวคิดของ Kassin (1997) ซึ่งประกอบไปด้วยเทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง และเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรงมาใช้ในการศึกษาเนื่องจากเห็นว่าเป็นตัวแปรที่มีการใช้คำพุดเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเหมาะสมต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการทดลองเพราะจะนำไปกำหนดบทพุดให้แก่ผู้ควบคุมการทดลองและสามารถแบ่งเงื่อนไขได้ชัดเจนขึ้น ทำให้การทดลองดำเนินไปอย่างสะดวก และผู้วิจัยก็สามารถตรวจสอบได้ว่าลักษณะคำพุดที่ใช้ในการสอบสวนประเภทใดมีผลกระทบทางด้านจิตใจ และมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้ถูกสอบสวนมากกว่ากัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน

งานวิจัยของ King และ Snook (2009) ทำขึ้นเพื่อศึกษาเทคนิคการสอบสวนที่ถูกใช้มากที่สุด ในคดีอาชญากรรมทางแถบอเมริกาเหนือทั้งหมด 690 คดีในช่วงศตวรรษที่ 21

งานวิจัยเชิงสำรวจชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่าในเวลาที่ต้องสอบสวนนั้น ผู้สอบสวนไม่ได้ยึดติดอยู่กับการดำเนินการสอบสวนตามทฤษฎีการสอบสวนของ Reid (Inbau et al., 2001) อย่างเคร่งครัด แต่จะใช้เทคนิคของ Reid ประกอบการสอบสวนแค่ร้อยละ 34.00 เท่านั้น หรือประมาณ 9 องค์ประกอบจาก 17 องค์ประกอบของขั้นตอนการสอบสวนทั้งหมด และเทคนิคที่ตำรวจมักนำมาใช้บ่อย ได้แก่ การเริ่มต้นการสอบสวนโดยใช้ทั้งคำพุดและพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าตำรวจกำลังเผชิญหน้ากับผู้ร้ายแล้ว ไม่ใช่เผชิญหน้ากับผู้ที่กำลังจะถูกสอบสวน และการพยายามกล่าวตอกย้ำความเชื่อของตำรวจ

ที่ว่าผู้ต้องหาเป็นคนร้ายตัวจริงของคดีแม้ผู้ต้องหาจะให้การปฏิเสธ เป็นต้น สาเหตุที่พนักงานสอบสวนไม่ได้ใช้เทคนิคของ Reid ทั้งหมด แต่ใช้แค่เพียงส่วนหนึ่งเกิดเนื่องมาจากเหตุผล 4 ประการ ดังนี้

- เวลาในการสอบสวนมีไม่เพียงพอสำหรับดำเนินการสอบสวนตามทฤษฎีของ Reid ได้ครบทั้งหมด
- ในระหว่างการสอบสวน พนักงานสอบสวนมีแนวโน้มจะลืมนำขั้นตอนในจำนวนขั้นตอนทั้งหมดของเทคนิค Reid ที่ค่อนข้างซับซ้อนเกินไป
- พนักงานสอบสวนบางคนอาจไม่มีความรู้เพียงพอหรือไม่ได้รับการฝึกฝนมาให้ใช้เทคนิคของ Reid อย่างละเอียด
- พนักงานสอบสวนมีความรู้และความเชื่อเฉพาะตัวเกี่ยวกับเทคนิคการสอบสวน บางเทคนิคที่คิดว่ามีประสิทธิภาพจึงเลือกใช้เพียงบางเทคนิคเท่านั้นในการสอบสวน

ข้อค้นพบที่น่าสนใจมากในงานวิจัยของ King และ Snook (2009) คือเมื่อสำรวจระหว่างคดีที่จับลงโดยการรับสารภาพของผู้ต้องหากับคดีที่ไม่ได้จับลงโดยการรับสารภาพ พบว่าในคดีที่จับลงโดยการรับสารภาพของผู้ต้องหา ตำรวจจะใช้เทคนิคของ Reid (Inbau et al., 2001) ในการสอบสวน มากกว่าคดีที่ไม่ได้จับลงโดยการรับสารภาพ และเป็นการใช้เทคนิค Reid ในองค์ประกอบด้านการข่มขู่ บังคับ แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของการใช้เทคนิค Reid ในการสอบสวนที่ทำให้เกิดการรับสารภาพของผู้ต้องหา

งานวิจัยของ Leo และ Liu (2009) ศึกษาผลกระทบจากเทคนิคการสอบสวนของ Reid (Inbau et al., 2001) ต่อการตัดสินใจของคณะลูกขุนว่าคดีใดเป็นคดีที่เกิดจากการรับสารภาพจริงและคดีใดเกิดจากการรับสารภาพเท็จ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตที่เรียนวิชาอาชญวิทยาทำแบบวัดที่แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คำถามส่วนแรกให้ประเมินเทคนิคการสอบสวนของตำรวจทั้งหมด 18 เทคนิคว่าเทคนิคใดที่เป็นการข่มขู่บังคับให้สารภาพ คำถามส่วนที่สองเป็นคำถามที่ให้ประเมินความน่าจะเป็นที่ผู้ต้องหาจะให้การรับสารภาพเท็จหลังจากผู้ต้องหาผ่านการการสอบสวนแบบต่างๆรวมถึงการที่ตำรวจใช้ความรุนแรงต่อผู้ต้องหาด้วย และส่วนที่สามให้ประเมินความสำคัญของการใช้หลักฐานแบบต่างๆว่าการใช้หลักฐานประเภทใดที่จะทำให้คำรับสารภาพของผู้ต้องหามีน้ำหนักมากขึ้น ผลลัพธ์ของงานวิจัยเรื่องนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้มองว่าเทคนิคการสอบสวนของ Reid เป็นการข่มขู่และมองว่าการให้การรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นการรับสารภาพเท็จก็ต่อเมื่อตำรวจใช้ความรุนแรงกับผู้ต้องหาเช่นการทำร้ายร่างกายและล่วงเกินทางเพศ ส่วนเรื่องหลักฐานนั้น กลุ่มตัวอย่างประเมินว่า

การเสนอหลักฐานปลอมเป็น DNA และลายนิ้วมือ อาจส่งผลต่อการเกิดการรับภาพเท็จได้เพียงร้อยละ 33.60 และ 31.60 เท่านั้น แต่โดยสรุปแล้ว กลุ่มตัวอย่างจะประเมินว่าหลักฐาน DNA เป็นตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดการให้การรับสารภาพมากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรพยานบุคคล และค่าให้การรับสารภาพของผู้ต้องหา ตามลำดับ Leo และ Liu จึงสรุปว่ากลุ่มตัวอย่างประเมินอิทธิพลของเทคนิคการสอบสวนแบบ Reid ต่ำเกินไป โดยคิดว่าเทคนิค Reid ไม่ใช่การข่มขู่ผู้ต้องหาให้ต้องรับสารภาพ และยังคงคิดว่าการรับสารภาพเท็จนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นยากหรือไม่น่าจะเกิดขึ้นได้อีกด้วย อีกทั้งยังให้น้ำหนักแก่การให้การรับสารภาพจากปากของผู้ต้องหามากเกินไปว่าจะเป็นการรับสารภาพจริง

งานวิจัยของ Meyer และ Reppucci (2007) ทำงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตำรวจทั้งหมด 332 คน โดยคัดเลือกตำรวจจาก 11 เขต และให้ทำแบบสำรวจที่มีการสมมุติสถานการณ์ที่มีผู้กระทำผิด และตำรวจต้องสอบสวนผู้ต้องหา 3 ประเภท ได้แก่ ผู้ต้องหาที่เป็นเยาวชน ผู้ต้องหาที่เป็นวัยรุ่น และผู้ต้องหาที่ผู้ใหญ่ ผลลัพธ์ที่ปรากฏในงานวิจัยเรื่องนี้คือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตำรวจเลือกใช้วิธีการสอบสวนใกล้เคียงกันทั้งในการสอบสวนเด็ก สอบสวนวัยรุ่น และวัยรุ่นผู้ใหญ่ ซึ่งหมายความว่าตำรวจไม่ได้ตระหนักถึงพัฒนาการที่แตกต่างกันของบุคคลในแต่ละช่วงวัยซึ่งอาจมีผลต่อการให้การรับสารภาพได้ เพราะการที่ตำรวจใช้วิธีการสอบสวนกับเด็กเช่นเดียวกับที่ใช้สอบสวนผู้ใหญ่ ก็อาจทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จในผู้ต้องหาที่เป็นเด็กมากกว่า และมีการใช้เทคนิคการสอบสวนของ Reid (Inbau et al., 2001) ใกล้เคียงกันทั้งในผู้ต้องหายุวกวัย เด็ก วัยรุ่น และวัยรุ่นผู้ใหญ่ เทคนิคเหล่านั้นได้แก่ การจับโกหกจากภาษาท่าทางของผู้ต้องหา ถามคำถามซ้ำๆ กล่าวคำถามในเชิงปรักปรำผู้ต้องหา กระตุ้นให้ผู้ต้องหาเกิดความเครียดและวิตกกังวล และใช้เล่นกลกับผู้ต้องหา เป็นต้น

4. แนวคิดเรื่องหลักฐานเท็จ

ในการเกิดคดีอาชญากรรมแต่ละครั้ง ผู้ก่อคดีมักทิ้งร่องรอยหรือเบาะแสไว้ให้ตามสืบได้เสมอ พยานหลักฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่ตำรวจใช้เป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมในการค้นหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, 2546) ความน่าเชื่อถือของหลักฐานจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ต้องหายอมให้การรับสารภาพ (Gudjonsson, 2003) และหลักฐานที่มีอิทธิพลต่อการสอบสวน อีกทั้งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปคือหลักฐานวัตถุซึ่งจัดว่ามีคุณค่าด้านการพิสูจน์ข้อเท็จจริงของคดี และช่วยให้ศาลตัดสินคดีรวดเร็วขึ้นเพราะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษและใช้ยืนยันคำให้การของผู้เสียหายได้ รวมถึงเป็นเครื่องป้องกันไม่ให้ผู้บริสุทธิ์ถูกลงโทษอีกด้วย (อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ, 2546)

การให้หลักฐานก็เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่ใช้ในกระบวนการสอบสวน โดยตำรวจจะเสนอหลักฐานในระหว่างขั้นตอนการสอบสวนเพื่อมัดตัวผู้ต้องหาไม่ให้ปฏิเสธการกระทำผิด หากหลักฐานที่ตำรวจนำมาเสนอนั้นเป็นหลักฐานที่ไม่ได้มีอยู่จริง แต่เป็นหลักฐานที่มีการสร้างขึ้นใช้ในการสอบสวน โดยเฉพาะ ก็เรียกว่าเป็นการให้หลักฐานเท็จ และการให้หลักฐานเท็จนี้จัดว่าเป็นหนึ่งในเทคนิคการสอบสวนของตำรวจ เช่นในการสอบสวนแบบ Reid (Inbau et al., 2001)

Kassin (2008a) กล่าวว่า การให้หลักฐานเท็จ หมายถึง การเสนอหลักฐานการกระทำผิดที่ไม่ได้มีอยู่จริงแก่ผู้ต้องหา โดยที่หลักฐานนั้นอาจเป็นทั้งหลักฐานที่เป็นวัตถุ เช่น ลายนิ้วมือ ตัวอย่างเส้นผม และเลือด หรืออาจจะบุตัวผู้ต้องหาที่เป็นบุคคล เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้สอบสวนมีพยานหลักฐานมัดตัวผู้ต้องหาแล้ว

ประเภทของหลักฐาน

อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ และคณะ (2546) กล่าวถึงพยานหลักฐานไว้ในหนังสือชุด นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสอบสวน ว่าพยานหลักฐานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. พยานบุคคล หรือ พยานหลักฐานโดยตรง (direct evidence) เป็นหลักฐานที่ได้มาจากการให้การของผู้เห็นเหตุการณ์ ซึ่งได้เผชิญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านทางประสาทสัมผัส เช่น การมองเห็น หรือได้ยินเสียง เช่น แดงเห็นชาวสุบบุหรี ดังนั้นพยานรู้เห็นการสุบบุหรีของชาวก็คือแดง

2. พยานแวดล้อมกรณี (circumstantial evidence) เป็นหลักฐานที่เกิดจากการนำข้อเท็จจริงหลายอย่างมาประติดประต่อกัน ใช้การลำดับและเชื่อมโยงเหตุการณ์จนเกิดเป็นเรื่องราวที่สามารถคลี่คลายปัญหาได้ เช่น นายแดงเห็นนายดำซื้อบุหรี และเห็นว่ามีที่เชี่ยบุหรีที่มีซี่เก้านุหรีวางอยู่บนโต๊ะของนายดำ จากคำให้การของนายแดงสามารถสันนิษฐานได้ว่า นายดำสุบบุหรี

3. พยานวัตถุ หรือหลักฐานที่แท้จริง (real evidence) เป็นหลักฐานที่มีสถานะเป็นวัตถุ ไม่ว่าจะ เป็นของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ เป็นหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงของคดีได้ สามารถแบ่งตามลักษณะการเก็บได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่

- พยานวัตถุที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ (fixed or immovable evidence) เป็นวัตถุที่มีขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก เช่น รถยนต์ ผนัง วิธีการเก็บรักษาทำได้โดยการวาดรูป ถ่ายรูป หรือหล่อเก็บไว้โดยปูนปลาสเตอร์ เป็นต้น

- พยานวัตถุที่เคลื่อนย้ายได้ (movable evidence) เป็นวัตถุที่มีขนาดเล็ก น้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้โดยไม่ทำให้คุณสมบัติเปลี่ยน เช่น ของเหลว ชิ้นส่วนที่ตกอยู่บนพรม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งหลักฐานในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จออกเป็น 2 ประเภท (Bergen et al., 2008) ได้แก่

1. หลักฐานที่เป็นพยานวัตถุ (technology evidence) เป็นหลักฐานที่แท้จริงของคดี มีลักษณะเป็นวัตถุ เช่น DNA เทปเสียง กล้องวงจรปิด
2. หลักฐานที่เป็นพยานบุคคล (eyewitness testimony) ซึ่งเป็นหลักฐานเดียวกับพยานบุคคล หรือ พยานหลักฐานโดยตรงที่ใช้บุคคลที่ประสบหรืออยู่ในเหตุการณ์การเกิดอาชญากรรมมาให้ข้อมูลของคดี ตามที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ความสำคัญของการให้หลักฐานต่อการรับสารภาพเท็จของผู้ต้องหา

จากการศึกษาพบว่าหลักฐานที่ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสอบสวนนั้นมีทั้งหลักฐานที่เป็นวัตถุเช่น ลายนิ้วมือ เทปบันทึกภาพจากกล้องวงจรปิด การใช้เครื่องจับเท็จ และหลักฐานที่เป็นตัวบุคคล เช่นพยานรู้เห็นหรือพยานบุคคล (eyewitness) ซึ่งในกระบวนการสอบสวนยุคปัจจุบันนี้ พบว่าหลักฐานที่มีอิทธิพลที่สุดต่อการให้คำสารภาพของผู้ต้องหา ก็คือ พยานวัตถุที่ได้จากการพิสูจน์ DNA ด้วยเหตุที่พยานวัตถุชนิดนี้มีความน่าเชื่อถือสูง (Kassin, 2008a)

หลังจากที่เทคโนโลยีการพิสูจน์หลักฐานประเภท DNA ถือกำเนิดขึ้นในปี 1990 ก็ทำให้อัตราการค้นพบการรับสารภาพเท็จเพิ่มสูงขึ้น เห็นได้จากในปี 1987 ที่มีการค้นพบคดีที่ให้การรับสารภาพเท็จเพียงร้อยละ 14.00 และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตั้งแต่ปี 1996 จนถึงร้อยละ 24.00 ในปี 2003 หมายความว่า การพิสูจน์หลักฐาน DNA ช่วยให้การกระบวนการยุติธรรมมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น (Drizin & Leo, 2004)

อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยหลายๆชิ้นได้ให้ข้อค้นพบที่เหมือนกันในเรื่องพยานวัตถุที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการรับสารภาพเท็จของผู้บริสุทธิ์ (Leo, 1996b) โดย Inbau และคณะ (2005) กล่าวว่าในคดีที่มีการให้พยานรู้เห็นชี้ตัวผู้ต้องหา โอกาสที่พยานจะให้ข้อมูลผิดพลาดหรือชี้ตัวพลานั้นมีความเป็นไปได้สูงมาก เพราะความผิดพลาดเกิดได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ อคติของพยานในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา กลุ่มชนชั้นนายจ้าง ลูกจ้าง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางจิตวิทยาอื่นๆเช่น ทักษะคดี การที่เคยมีประสบการณ์ทางลบในอดีตกับผู้ต้องหา หรือผู้ที่คล้ายคลึงกับผู้ต้องหา ก็อาจส่งผลต่อความเที่ยงตรงในการระบุข้อมูลของคดีได้

- Inbau และคณะ (2005) ได้ให้วิธีการที่จะสังเกตว่าข้อมูลที่ได้จากพยานรู้เห็นมีโอกาสผิดพลาดและกลายเป็นข้อมูลเท็จ สามารถพิจารณาจากรายละเอียดต่างๆที่ได้รับเกี่ยวกับรูปคดี เช่น
- ข้อมูลที่พยานให้กับรูปพรรณสัณฐานจริงของคนร้ายไม่ตรงกัน
 - พยานบอกได้แต่รายละเอียดของคนร้าย แต่ไม่สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหยื่อ และไม่สามารถบอกได้ว่าเหยื่อคือใคร
 - พยานรู้เห็นได้ระบุข้อมูลเกี่ยวกับคนร้ายคนอื่นที่ไม่ใช่ผู้ต้องหา ก่อนหน้าที่จะเริ่มระบุตัวผู้ต้องหา
 - พยานรู้เห็นเป็นเพียงคนเดียวที่ระบุตัวผู้ต้องหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด ในขณะที่พยานรู้เห็นคนอื่นๆไม่ได้ระบุตัวผู้ต้องหาเลย
 - พยานเคยรู้จักผู้ต้องหามาก่อนและรีบกล่าวให้คำพุดในเชิงปฏิเสธ ไม่ยอมให้การใดที่เป็นการกล่าวหาผู้ต้องหาตั้งแต่ช่วงแรกๆของการเริ่มสัมภาษณ์
 - พยานกับผู้ต้องหาเป็นคนต่างเชื้อชาติกัน
 - คดีอาชญากรรมนั้นเป็นคดีที่มีผู้ต้องหาเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้พยานจำรูปร่างหน้าตาของคนร้ายสับสนได้

ในหลายปีที่ผ่านมา มีงานวิจัยจำนวนมากสร้างขึ้นเพื่อเตือนตำรวจให้เห็นถึงความสำคัญในการให้หลักฐานเท็จเพราะอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ต้องหาเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่อาจหลีกเลี่ยงการรับโทษ จนต้องยอมรับสารภาพทั้งที่ตนเองไม่ได้กระทำความผิด (Kassin & Kiechel, 1996)

Kassin (1996) เป็นนักจิตวิทยาอีกคนหนึ่งที่ยพยายามศึกษาความสำคัญของการให้หลักฐานเท็จ ต่อการเกิดการสารภาพเท็จ เช่นในการทดลองของเขา ในปี 1996 ที่ค้นพบว่า การให้หลักฐานเท็จ จะช่วยเพิ่มอัตราการรับสารภาพเท็จขึ้นเป็น 2 เท่า แสดงว่าหลักฐานเท็จเป็นปัจจัยสำคัญมากที่ทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จของผู้บริสุทธิ์ และหลักฐานเท็จที่พบในการทดลองเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จต่างๆมีลักษณะคล้ายกันคือให้ผู้ร่วมการทดลองพิมพ์งานผ่านคอมพิวเตอร์ ก่อนที่คอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมจะปิดตัวลง และผู้ควบคุมการทดลองจะแสดงหลักฐานปลอมเพื่อยืนยันว่าผู้ร่วมการทดลองได้กดปุ่มที่ห้ามไม่ให้กด เป็นเหตุให้โปรแกรม หรือคอมพิวเตอร์เสียหาย โดยนักวิจัยแต่ละคนก็จะมีวิธีการสร้างหลักฐานที่จะทำให้ผู้ร่วมการทดลองเชื่อแตกต่างกันออกไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักฐาน

งานวิจัยของ Daniel, Ware, Ratcliff, และ Clinton (2009) ศึกษาอคติจากการตัดสินใจ ผู้กระทำผิดโดยให้พิจารณาหลักฐานที่เป็นภาพจากกล้องวงจรปิดซึ่งบันทึกเหตุการณ์สอบสวนของ ตำรวจ โดยให้กลุ่มตัวอย่างลองประเมินว่าผู้ต้องหาในวิดีโอเทปเป็นผู้ต้องหาที่รับสารภาพผิดจริงหรือ เท็จ โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 การทดลอง ในการทดลองแรก Daniel และคณะ ให้ผู้ร่วมการ ทดลองดูวิดีโอเทปจากการสอบสวนจริงของตำรวจ โดยภาพที่ได้จากเทปมีลักษณะแตกต่างกันไป เทป แรกถ่ายภาพเน้นใบหน้าของผู้ต้องหา เทปที่สองมีการเบนกล้องไปถ่ายภาพผู้ต้องหากับผู้สอบสวน อย่างละเท่าๆกัน ส่วนในการทดลองที่สองก็ให้ผู้ทดลองดูวิดีโอ 2 แบบ ระหว่างเทปที่มีการถ่ายขยาย ใบหน้าผู้ต้องหา กับเทปที่มีการถ่ายขยายใบหน้าผู้สอบสวน ผลปรากฏว่าผู้ร่วมการทดลองทั้ง 2 การ ทดลองนั้น ในส่วนที่ได้ดูวิดีโอที่มีการถ่ายเน้นใบหน้าของผู้ต้องหา จะคิดว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำ ความผิดจริงมากกว่าและยอมรับสารภาพผิดแบบสมัครใจ มากกว่าในเงื่อนไขอื่น การทดลองนี้สะท้อน ให้เห็นว่าภาพที่ปรากฏในวิดีโอเทปบันทึกการสอบสวนก็อาจทำให้เกิดการตัดสินใจที่เป็นอคติของ กระบวนการยุติธรรมได้เช่นกัน

งานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นความไม่น่าเชื่อถือของหลักฐานว่าการใช้หลักฐานประกอบการ พิจารณาคดีก็ไม่ได้ก่อให้เกิดความยุติธรรมในการตัดสินการกระทำผิดเลย โดยเฉพาะหลักฐานที่เป็น พยานบุคคลยังเป็นหลักฐานที่ขาดความแม่นยำอยู่มาก ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจคดีควร พิจารณารายละเอียดและน้ำหนักของหลักฐานให้มากขึ้น เช่น พยานบุคคลเป็นพยานที่มีคุณภาพ หรือไม่ พยานวัตถุ เช่นวิดีโอเทปที่บันทึกการสอบสวนซึ่งนำมาให้พยานบุคคลดูว่ามีลักษณะเป็น อย่างไร แม้กระทั่งช่วงเวลาในการนำเสนอหลักฐานระหว่างการสอบสวนก็ไม่อาจจะเลยเพราะมีผลต่อ การรับสารภาพเท็จของผู้ต้องหาเช่นกัน

งานวิจัยของ Sellers และ Kebbell (2009) ศึกษาช่วงเวลาในการเสนอหลักฐานต่อผู้ต้องหา ในช่วงระหว่างการสอบสวนว่าการเสนอหลักฐานในช่วงไหนจะส่งผลต่อจิตใจผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหา รู้สึกอยากรับสารภาพมากที่สุด ผู้ร่วมการทดลองทั้งหมด 95 คนจะได้รับบทบาทให้เป็นผู้ต้องหาในคดี โจรกรรมหมู่ ก่อนจะได้รับรู้การนำเสนอหลักฐานซึ่งเป็นคำพูดของพยานรู้เห็นในเงื่อนไขต่างๆกัน 4 เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขแรกคือการนำเสนอหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือต่ำตั้งแต่ช่วงแรกๆของการสอบสวน เงื่อนไข ที่สองคือการนำเสนอหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือสูงตั้งแต่ช่วงแรกๆของการสอบสวน เงื่อนไขที่สามแสดง หลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือต่ำในช่วงท้ายของการสอบสวน และเงื่อนไขสุดท้าย แสดงหลักฐานที่มี ความน่าเชื่อถือสูงในช่วงท้ายของการสอบสวน ผลปรากฏว่าผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ได้รับการ

แสดงหลักฐานในช่วงท้ายของการสอบสวนและได้รับหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือสูง จะมีอัตราความรู้สึกรอคอยให้การรับสารภาพเท็จสูงกว่าผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขที่ได้รับการแสดงหลักฐานตั้งแต่ช่วงแรกของการสอบสวนและได้รับการแสดงหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ ขณะที่การแสดงผลหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือต่ำในช่วงท้ายของการสอบสวนจะส่งผลในทางตรงข้าม นั่นคือทำให้ผู้ร่วมการทดลองถอนคำสารภาพจากที่เคยสารภาพไปแล้วในช่วงแรกๆ ในอัตราที่สูงกว่าในเงื่อนไขอื่น

Bergen และคณะ (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสถานการณ์ ที่ส่งอิทธิพลต่อการรับสารภาพเท็จ มีตัวแปรต้นทั้งหมด 5 ตัวพัฒนามาจากการศึกษาเทคนิค Reid (Inbau et al., 2001) ซึ่งเป็นเทคนิคการสอบสวนที่นิยมใช้ในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ การให้หลักฐานเป็นพยานวัตถุ และการให้หลักฐานเป็นพยานบุคคล เทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มและลดความรุนแรง และการชี้นำความทรงจำ (memory suggest) Bergen และคณะ ทำการทดลองโดยให้ผู้ร่วมการทดลองทำข้อสอบเรียงลำดับคดีอาชญากรรม ในห้องทดลองที่มีการออกแบบให้มีความคล้ายคลึงกับห้องสอบสวน ผู้ควบคุมการทดลองจะให้ผู้ร่วมการทดลองเริ่มทำแบบทดสอบ ก่อนจะออกไปจากห้อง โดยแสวงหาลิมกระดาษเฉลยคำตอบไว้ในห้อง ผู้ควบคุมการทดลองจะปล่อยให้ผู้ร่วมการทดลองนั่งทดสอบต่อไปเป็นเวลา 5 นาที ก่อนจะเข้ามาอีกครั้งแล้วกล่าวหาว่าผู้ร่วมการทดลองกระทำทุจริตโดยแอบดูข้อสอบ ก่อนจะให้ทำแบบทดสอบที่มีเงื่อนไขต่างๆ 4 เงื่อนไข โดยในแต่ละเงื่อนไขจะมีคำบรรยายสมมุติสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนี้

ในเงื่อนไขที่ให้หลักฐานเป็นพยานวัตถุ จะบรรยายว่ากล้องวงจรปิดที่ตั้งอยู่ภายในห้องได้บันทึกภาพผู้ร่วมการทดลองขณะทำการทุจริตโดยแอบดูข้อสอบ

ในเงื่อนไขที่ให้หลักฐานเป็นพยานบุคคล จะบรรยายว่ามีชายคนหนึ่งได้เดินผ่านมาและเห็นว่าผู้ร่วมการทดลองกำลังทำทุจริตโดยแอบดูข้อสอบอยู่พอดี

ในเงื่อนไขที่มีเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง บรรยายคำพูดของผู้ควบคุมการทดลองในทำนองกล่าวหาผู้ร่วมการทดลองว่าถ้าในการสอบมีใครกระทำการทุจริตแม้เพียงครั้งเดียวก็จะต้องเปลี่ยนข้อสอบใหม่หมด และข้อสอบเดิมที่ทำมาก็ใช้ไม่ได้อีกแล้ว

ในเงื่อนไขที่มีเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง บรรยายคำพูดของผู้ควบคุมการทดลองในทำนองหว่านล้อมว่าเป็นธรรมชาติของนักศึกษาทุกคนที่อยากได้คะแนนดีในการสอบ และถ้าผู้ควบคุมการทดลองเป็นนักศึกษา ก็คงจะกระทำการทุจริตเช่นเดียวกัน

เงื่อนไขสุดท้ายคือการชี้นำให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับความทรงจำ มีการเขียนบรรยายว่าบุคคลทั่วไปมักมีปัญหาเกี่ยวกับความทรงจำ โดยมักจะลืมเรื่องเล็กๆน้อยๆในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะเมื่อเรื่องราวนั้นเป็นการกระทำที่เขาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมด้วยพฤติกรรมที่เป็นไปอย่างอัตโนมัติ และ

การที่ผู้ร่วมการทดลองเหลือบตามองข้อสอบไปโดยไม่รู้สึกตัวก็เป็นพฤติกรรมอัตโนมัติ หมายความว่า ในเหตุการณ์ครั้งนี้ผู้ร่วมการทดลองอาจลืมว่าตนได้เผลอกระทำทุจริตไป

ผู้ควบคุมการทดลองจะให้ผู้ร่วมการทดลองอ่านเรื่องราวทั้ง 5 สถานการณ์ แล้วให้คะแนนว่ามีความรู้สึกว่ายากรับสารภาพมากน้อยแค่ไหนในแต่ละสถานการณ์ วัดคะแนนเป็นระดับตั้งแต่ 1 ถึง 100 คะแนน ผลลัพธ์ที่ออกมาพบว่าตัวแปรต้นทุกตัวมีความสัมพันธ์กับการเกิดการรับสารภาพโดยตัวแปรเทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรงมีสหสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรการชี้ให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับความทรงจำ ด้านตัวแปรหลักฐานพบว่าพยานบุคคล ทำให้ผู้ร่วมการทดลองรู้สึกอยากรับสารภาพมากกว่าพยานวัตถุ

งานวิจัยของ Boyce และ Lindsay (2008) ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรพยานบุคคลในการตัดสินใจกระทำผิด โดยให้นักศึกษาในระดับปริญญาตรีทั้งหมด 180 คน สวมบทบาทเป็นผู้ตัดสินการกระทำผิดโดยให้พิจารณาจากหลักฐานประกอบรูปคดี ซึ่งเป็นหลักฐานที่ให้พยานบุคคลระบุตัวผู้ต้องหาจากการดูวิดีโอเทป และทำการทดลองโดยให้ผู้ร่วมการทดลองสวมบทเป็นพนักงานสอบสวน และพิจารณาคดีจากหลักฐานการกระทำผิดทั้งหมดที่มีอยู่ หลักฐานเหล่านั้น ได้แก่ คำให้การของพยาน และหลักฐานวิดีโอเทปบันทึกคำให้การของผู้ต้องหา โดย Boyce และ Lindsay จัดแบ่งการทดลองออกเป็น 2 เงื่อนไข เงื่อนไขแรกคือเงื่อนไขที่พยานไม่มีคุณภาพ พยานชี้ตัวผู้ต้องหาโดยไม่ได้พิจารณาหลักฐานให้ดี เพราะหลักฐานที่ให้ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขนี้ดู จะเป็นภาพที่ถ่ายได้จากกล้องวงจรปิดที่ตั้งอยู่ในระยะไกล 20 ฟุต ระยะเวลา 2 นาที 5 วินาที ส่วนในเงื่อนไขที่ 2 เป็นเงื่อนไขที่พยานมีคุณภาพ พิจารณาหลักฐานอย่างละเอียด และมีความแม่นยำกว่าในการระบุตัวผู้ต้องหาเพราะภาพวิดีโอเทปที่ฉายในเงื่อนไขที่ 2 มีลักษณะเหมือนกับแบบแรกทุกประการ แต่มีการเพิ่มฉากที่มีการถ่ายขยายใบหน้าของผู้ร้ายให้เห็นชัดเจน มีความยาวประมาณ 10 วินาที หลังจากให้ดูวิดีโอเทปแล้ว ผู้ควบคุมการทดลองก็ให้พยานทั้ง 2 เงื่อนไขดูหน้าผู้ต้องหาจากรูปถ่ายในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อให้พยานชี้ตัวผู้ต้องหา ในขั้นตอนสุดท้ายเป็นการวัดตัวแปรตามของงานวิจัย โดยให้นักศึกษาที่เล่นเป็นพนักงานสอบสวนเป็นคนให้คะแนนความน่าจะเป็นในการกระทำผิดของผู้ต้องหาคนที่พยานในแต่ละเงื่อนไขระบุตัว ผลปรากฏออกมาว่าผู้ร่วมการทดลองให้คะแนนความน่าจะเป็นที่ผู้ต้องหาคนที่ถูกพยานชี้ตัวจะเป็นผู้กระทำผิดในสองเงื่อนไขไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการทดลองที่สวมบทเป็นพนักงานสอบสวนไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างการชี้ตัวโดยพยานที่มีคุณภาพกับพยานที่ไม่มีคุณภาพได้ และหลักฐานพยานวัตถุ ที่เป็นเทปวิดีโอซึ่งมีความแม่นยำสูงกับไม่แม่นยำสูงก็ไม่มียอิทธิพลต่อการตัดสินใจความน่าจะเป็นในการกระทำผิดของบุคคลได้เท่ากับหลักฐานพยานบุคคล

5. แนวคิดเรื่องอัตราความเร็วในการพิมพ์

นอกจากตัวแปรสถานการณ์ทั้งหมดที่กล่าวไปข้างต้น ได้แก่ เทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จแล้ว ยังมีตัวแปรสถานการณ์อีกตัวแปรหนึ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จ นั่นคืออัตราความเร็วในการพิมพ์

นักวิจัยแต่ละคนจะมีวิธีการออกแบบการทดลองให้มีความเป็นไปได้ที่ผู้ร่วมการทดลองจะกระทำความผิดแตกต่างกันไป เช่น ในงานวิจัยของ Kassin และ Kiechel (1996) ทำการทดลองโดยให้ผู้ร่วมการทดลองพิมพ์ตัวอักษรตามที่กำหนดให้ลงบนแป้นตัวอักษรของคอมพิวเตอร์ และกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ร่วมการทดลองพิมพ์ตามตัวอักษรที่ผู้อ่านอ่านตัวอักษรให้ฟังอย่างรวดเร็ว และในเงื่อนไขที่ผู้อ่านอ่านตัวอักษรให้ฟังอย่างช้าๆ โดยก่อนเริ่มการทดสอบผู้ร่วมการทดลองจะได้รับการเตือนก่อนว่าห้ามกดปุ่ม ALT บนแป้นพิมพ์เพราะจะเป็นเหตุให้คอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหาย และข้อมูลที่บันทึกมาจะสูญหายไปหมด จากนั้น Kassin และ Kiechel จะทำให้เครื่องทำการรีสตาร์ทใหม่ ก่อนจะเข้ามากล่าวหาผู้ร่วมการทดลองว่าได้กดปุ่มที่ห้ามไม่ให้กดไป โดยการถามว่า “คุณกดปุ่ม Alt ไปใช่ไหม” แม้ผู้ร่วมการทดลองกล่าวปฏิเสธ ผู้ควบคุมการวิจัยก็จะให้ผู้ร่วมการทดลองเซ็นรับสารภาพซึ่งผู้ร่วมการทดลองจะยอมเซ็นรับสารภาพหรือไม่นั้น ตรงขั้นตอนนี้จะเป็นการวัดการเกิดหรือไม่เกิดของการรับสารภาพเท็จ ผลการทดลองพบว่าในเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ตามตัวอักษรที่อ่านเร็ว ผู้ร่วมการทดลองจะมีอัตราการรับสารภาพมากกว่าในเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ตามตัวอักษรที่อ่านช้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ในงานวิจัยของ Kassin และ Kiechel ยังมีการวัดตัวแปรตาม 3 ตัว คือการรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม การรับสารภาพเท็จจากภายใน และการสร้างเรื่องราวเท็จ วัดโดยเมื่อปล่อยให้ผู้ร่วมการทดลองออกจากห้องทดลองไป ซึ่งจัดให้มีหน้าม้าอีกคนแสร้งทำที่เข้ามาพูดคุยกับผู้ควบคุมการทดลองถามถึงเหตุการณ์ในห้องทดลองเมื่อครู่ หากผู้ร่วมการทดลองกล่าวในทำนองแล้วว่าเขาถูกกล่าวหาโดยผู้ควบคุมการทดลองว่าเขาเป็นต้นเหตุที่ทำให้คอมพิวเตอร์เสียหาย เช่น “เขาบอกว่าฉันทำคอมพิวเตอร์เสียหาย” แสดงว่าภายในจิตใจเขาไม่ได้รู้สึกว่าเขาผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหา การให้คำสารภาพจึงเป็นการรับสารภาพโดยไม่ยินยอม แต่หากผู้ร่วมการทดลองหลงคิดไปว่าตนได้กระทำผิดจริงและยอมรับสารภาพโดยสมัครใจ เขาจะให้คำตอบแก่ผู้ควบคุมการทดลองในทำนองว่าเขาเป็นต้นเหตุให้คอมพิวเตอร์เสียหาย เช่นอาจบอกว่า “ฉันกดปุ่มทำให้คอมพิวเตอร์เสียหาย” และยังมีการวัดตัวแปรการเกิดการสร้างเรื่องราวเท็จ เช่น ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่าตนเองน่าจะกดปุ่มไปตอนไหน อย่างไรก็ตาม ผลการทดลองพบว่ามีผู้ร่วมการทดลองถึงร้อยละ 69.00 ที่ยอมรับสารภาพ โดยมีผู้ร่วมการทดลองถึงร้อยละ

ละ 29.00 ที่ยอมรับสารภาพจากภายใน และรู้สึกว่าคุณเองได้กระทำความผิดลงไปจริงๆ และมีผู้ร่วมการทดลองเพียงร้อยละ 9.00 เท่านั้นที่มีการสร้างเรื่องราวเท็จ

ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดในรูปแบบของการทดลองสามารถจัดให้มีความหลากหลายขึ้น เช่น งานวิจัยของ Klaver, Lee, และ Rose (2008) ที่จัดให้ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดขึ้นอยู่กับปุ่มที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งพัฒนามาจากการทดสอบการพิมพ์ของ Kassin และ Kiechel (1996)

ในตอนแรกนั้น Klaver, Lee, และ Rose (2008) ศึกษาตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการเกิดการรับสารภาพเท็จ ได้แก่ เทคนิคการสอบสวน การยอมตาม และการคล้อยตามสิ่งชี้นำซึ่งใช้มาตรวัดของ Gudjonsson (1997) รวมถึงตัวแปรการความนับถือในตนเอง ตัวแปรความเชื่ออำนาจในตน ว่าตัวแปรเหล่านี้มีความสามารถในการทำนายตัวแปรการรับสารภาพเท็จแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งให้ผู้ร่วมการทดลองเข้าร่วมการทดสอบความเร็วในการพิมพ์ผิด โดยสั่งห้ามไว้ก่อนเริ่มการทดลองว่าห้ามกดปุ่ม ALT ในเงื่อนไขที่ให้ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดสูง หรือ ปุ่ม ESC ในเงื่อนไขที่ให้ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดต่ำ จากนั้นทำให้คอมพิวเตอร์ดับลงหลังจากพิมพ์ไปประมาณ 3 นาที แล้วเข้ามากล่าวหาผู้ร่วมการทดลอง อีกทั้งกดดันให้ยอมเซ็นรับสารภาพ โดยใช้เทคนิคการสอบสวนที่เลียนแบบจากเทคนิคการสอบสวนที่ใช้อยู่ในกระบวนการยุติธรรมยุคปัจจุบัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ใช้วิธีกล่าวหาและทำให้เห็นโทษคู่ยิ่งใหญ่เกินความเป็นจริง โดยผู้ควบคุมการทดลองจะกล่าวว่า "ในสามสัปดาห์ที่ผ่านมา เราทำการทดลองกับนักศึกษาไปตั้ง 50 คน แล้วคอมพิวเตอร์ก็เคยพังมาก่อน เรารู้ว่าทุกครั้งที่คุณจะต้องมีคนกดปุ่ม ALT/ESC แสดงว่าคุณต้องกดมันซะใหม่" และ "ไม่มีหนทางที่จะกู้ข้อมูลคืนมาได้ รู้ไหมว่างานวิจัยของเราจะต้องล่าช้าออกไปอีก ทำไมคุณถึงกดมัน!" ประเภทต่อมาคือการสอบสวนแบบลดความรุนแรง เป็นวิธีการสร้างทำเป็นเห็นอกเห็นใจผู้กระทำผิด ทำเหมือนเรื่องที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่เรื่องใหญ่ โดยผู้ควบคุมการทดลองจะกล่าวว่า "ไม่เป็นไร มันเป็นอุบัติเหตุ คุณไม่ได้ตั้งใจกดปุ่ม ALT/ESC ซะใหม่ มีผู้ร่วมการทดลองเคยกดปุ่มพวกนี้ไปแล้วเหมือนกันระหว่างทำการทดลองครั้งก่อนๆ คุณแน่ใจหรือว่าคุณไม่ได้กดมัน เพราะปุ่ม ALT/ESC มันค่อนข้างจะไวมาก บางทีมันก็ทำงานทั้งที่มือเราแทบจะไม่ได้โดนมันเลย" และ "โปรแกรมดูเหมือนจะทำงานไม่ได้อีกในเร็วๆนี้ เกิดอะไรขึ้นหรือ"

ผลลัพธ์ที่ปรากฏในการทดลองนี้คือ ตัวแปรบุคลิกภาพการยอมตาม สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จมากกว่าตัวแปรบุคลิกภาพชนิดอื่น และตัวแปรสถานการณ์ เทคนิคการสืบสวนแบบลดความรุนแรง สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จมากกว่าเทคนิคการสืบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง ซึ่งผู้ควบคุมการทดลองได้ให้ข้อเสนอแนะว่าการสอบสวนแบบลดความรุนแรง เป็นเทคนิคอันตรายมากที่สุดที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม เพราะเป็นเทคนิคที่อาศัยกลไกทางจิตวิทยาคือการป้องกันตัวเองของ

มนุษย์ในด้านความต้องการที่จะปกป้องไม่ให้อำนาจหรือประสพกับหายนะมากกว่าเดิม เป็นเหตุให้ต้องยอมรับสารภาพเท็จออกไปทั้งที่เป็นผู้บริสุทธิ์

Horselenverg, Merckelbach, และ Josephs (2003) ศึกษาปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพที่ส่งผลต่อตัวแปรการรับสารภาพเท็จโดยมีการศึกษาตัวแปรทางบุคลิกภาพที่หลากหลาย อาทิเช่น การยอมตาม การคล้อยตามสิ่งชี้นำ การมีจินตนาการ (fantasy-proneness) และความล้มเหลวทางปัญญา (cognitive failures) ว่ามีผลต่อการให้คำสารภาพของบุคคลหรือไม่ และนอกจากตัวแปรบุคลิกภาพที่กล่าวไปแล้ว งานวิจัยเรื่องนี้ยังทำการทดลองโดยจัดกระทำตัวแปรสถานการณ์ ความเป็นไปได้ของการกระทำผิด โดยการกำหนดปุ่มต้องห้ามไว้ระหว่างปุ่ม F12 กับปุ่ม windows ผลปรากฏว่า ในเงื่อนไขที่กำหนดปุ่มต้องห้ามไว้ที่ windows ผู้ร่วมการทดลองมีอัตราการรับสารภาพเท็จไม่แตกต่างจากในเงื่อนไขที่กำหนดปุ่มไว้ที่ F12 อย่างไรก็ตาม ในเงื่อนไขที่ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดมีสูง ผู้ร่วมการทดลองจะเกิดการรับสารภาพเท็จจากภายในสูงกว่าในเงื่อนไขที่ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าตัวแปรความเป็นไปได้ของการกระทำผิดสามารถทำนายการรับสารภาพเท็จจากภายในได้ กระบวนการทดลองของพวกเขา มีความคล้ายคลึงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จอื่นๆ นั่นคือให้ผู้ร่วมการทดลองเข้าทดสอบความสามารถในการพิมพ์ดีด และแจ้งแก่ผู้ร่วมการทดลองว่าการทดสอบการพิมพ์นี้มีจุดให้ปุ่มบนแป้นพิมพ์สลับกัน และผู้ร่วมการทดลองต้องระวังไม่ให้เผลอกดปุ่มต้องห้ามในเงื่อนไขต่างๆ เพราะเป็นคำสั่งให้ลบข้อมูลทั้งหมดออก หลังจากผู้ร่วมการทดลองพิมพ์งานไปได้พักหนึ่ง เครื่องคอมพิวเตอร์จะดับลง และผู้ควบคุมการทดลองจะเข้ามาถามหาผู้ร่วมการทดลองว่าได้กดปุ่มที่ห้ามไม่ให้กด ก่อนจะบอกให้ผู้ร่วมการทดลองยอมเซ็นรับสารภาพ โดยการเซ็นรับสารภาพนั้นจะมีผลในทางลบต่อผู้ร่วมการทดลอง เพราะทำให้สูญเสียเงินค่าจ้างไปถึงร้อยละ 80.00 จากค่าจ้างที่ควรจะได้รับในครั้งแรก ผลการทดลองพบว่าผู้ร่วมการทดลองถึงร้อยละ 82.00 ยอมเซ็นรับสารภาพ และกว่าครึ่งคิดว่าตัวเองควรรับผิดชอบในความผิดพลาดครั้งนี้ แต่ไม่มีหลักฐานสนับสนุนว่าตัวแปรบุคลิกภาพต่างๆ เช่น การยอมตาม การคล้อยตามสิ่งชี้นำ การมีจินตนาการ และความล้มเหลวทางปัญญา จะมีผลต่อการให้การสารภาพเท็จของบุคคล

6. แนวคิดเรื่องบุคลิกภาพของผู้ถูกสอบสวน

บุคคลทั่วไปเมื่อตกอยู่ภายใต้แรงกดดันหรืออยู่ในสภาวะที่กำลังวิตกกังวล เครียด ซึมเศร้า อย่างรุนแรงแล้วก็จะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มจะยอมกระทำตามแรงกดดันจากผู้อื่น (Gudjonsson, 2003) และอย่างที่ได้อธิบายไปแล้วว่ากระบวนการสอบสวนของตำรวจยุคปัจจุบันมีเทคนิคการสอบสวนที่กระตุ้นให้ผู้ถูกสอบสวนเกิดสภาวะกดดันทางจิตใจ เมื่อบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันต้องมาประสบสภาวะกดดันทางจิตใจในห้องสอบสวน ก็จะมีความสามารถทนต่อแรงกดดันนั้นๆ ได้แตกต่างกัน (Kassin & Gudjonsson, 2004) ปัจจัยทางจิตวิทยาและบุคลิกภาพส่วนบุคคลจึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการรับสารภาพเท็จในผู้บริสุทธิ์

ตัวแปรทางบุคลิกภาพซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพของบุคคล และมีการนำมาใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จของบุคคลอย่างแพร่หลาย ได้แก่ ตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม และตัวแปรการยอมตาม (Gudjonsson, 2003) โดยตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถามและการยอมตามนั้นมีความสัมพันธ์กับการให้คำสารภาพเท็จประเภทที่ถูกบีบบังคับให้ต้องรับสารภาพ (Kassin & Wrightsman, 1980) นอกจากนี้ ตัวแปรบุคลิกภาพอื่นๆ เช่น ตัวแปรความวิตกกังวล และตัวแปรบุคลิกภาพที่ผิดปกติของบุคคล เช่น การเป็นคนต่อต้านสังคม ก็พบว่าสามารถทำนายการรับสารภาพเท็จของบุคคลได้เช่นกัน (Gudjonsson, 2004)

Kassin (2008a) ยกตัวอย่างตัวแปรบุคลิกภาพที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จมา 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการยอมตาม และตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม โดยตัวแปรการคล้อยตามนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลจะยอมทำตามความต้องการของผู้อื่นระหว่างกรณีมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในขณะที่ตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ เป็นตัวแปรที่บ่งบอกความไม่มั่นใจในความทรงจำของตนเอง และเกิดการความทรงจำไปตามคำถามชี้แนะหลังได้รับสถานการณ์ที่ได้รับผลป้อนกลับทางลบ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคิดว่าตัวแปรบุคลิกภาพที่น่าสนใจนำมาใช้ในการศึกษาต่อไป มี 2 ตัว ได้แก่ การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม และการยอมตาม เพราะเป็นตัวแปรพื้นฐานที่นำมาใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จค่อนข้างมาก

6.1 แนวคิดเรื่องการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

ไม่มีมนุษย์คนใดที่จะเกิดมาเหมือนกันทุกประการ มนุษย์ย่อมมีความแตกต่างกันไปตามเพศ ศาสนา ครอบครัวยุค สถานภาพทางสังคม จวบจนแนวคิด และอุดมคติ

ความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงมีอิทธิพลต่อกระบวนการสอบสวนในการที่บุคคลจะยอมรับสารภาพหรือไม่ยอมรับสารภาพ (Gudjonsson, 2003) เพราะเมื่อมนุษย์ต้องอยู่ในสังคม พฤติกรรม ความคิด ความรู้สึก และกระบวนการทางปัญญาย่อมแปรเปลี่ยนไปตามอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม (Forsyth, 2006) การชี้นำก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างมนุษย์ และส่งอิทธิพลไปสู่ความคิด ความจำ รวมถึงพฤติกรรมของมนุษย์ (Gudjonsson) ทำให้บุคคลได้รับอิทธิพล หรือมีการคล้อยตามสิ่งแวดล้อมต่างกันไป

การคล้อยตาม หมายถึงการที่บุคคลได้รับอิทธิพลทางจิตใจจากผู้อื่น และอิทธิพลนั้นก่อให้เกิดความคิดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับความรู้สึก คำวิจารณ์ และการคาดหวังของผู้อื่น (Forsyth, 2006) การชี้นำกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำนั้นมีความแตกต่างกัน นั่นคือ การชี้นำ (suggestibility) หมายถึงการกระตุ้นให้บุคคลอื่นแสดงการตอบสนองต่อสารที่เกิดขึ้นทางประสาทสัมผัส ส่วนการคล้อยตามสิ่งชี้นำ หมายถึงการที่บุคคลได้ตอบสนองต่อสิ่งชี้นำในทางใดทางหนึ่ง (Gudjonsson, 2003)

Gudjonsson (2003) เป็นหนึ่งในนักจิตวิทยาสังคมที่ทำการศึกษารื่อง การชี้นำ อย่างจริงจัง โดยประยุกต์เข้ากับความรู้ในกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ นั่นคือ การสอบปากคำพยาน พบว่าการชี้นำโดยผู้สอบปากคำนั้นมีผลต่อการให้การที่บิดเบือนของผู้ที่ถูกสอบสวน สิ่งนี้ได้สร้างความเสียหายแก่ผู้ที่ต้องตกเป็นเหยื่อของกระบวนการสอบสวนเป็นอย่างมาก

ลักษณะของการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

Gudjonsson (2003) แบ่งการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม (interrogative suggestibility) ออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความไม่แน่ใจ (uncertainty) เมื่อบุคคลเกิดความไม่แน่ใจในคำตอบ บุคคลจะต้องพึ่งพาข้อมูลและการสนับสนุนจากผู้อื่นจนกระทั่งเกิดการคล้อยตามขึ้น
2. ความเชื่อใจระหว่างบุคคล (interpersonal trust) เมื่อบุคคลมีความเคลือบแคลงหรือหวาดระแวงในเจตนาของผู้ชักถาม บุคคลย่อมไม่เกิดการคล้อยตาม

3. การคาดหวังว่าจะต้องตอบคำถามได้ (expectation) เมื่อบุคคลตอบคำถาม หรือ ตัดสินใจในเรื่องบางเรื่อง ย่อมมีความคาดหวังว่าคำตอบ หรือการตัดสินใจของตนเอง จะต้องถูกต้อง หากมีการชี้แนะจากผู้สอบถามว่าเป็นคำตอบที่ผิด บุคคลก็จะคล้อยตามโดยการเปลี่ยนคำตอบโดยคาดหวังว่าคำตอบใหม่จะเป็นคำตอบที่ถูกต้อง เมื่อพิจารณาตามทฤษฎีของ Gudjonsson และ Clark (1986) ที่กล่าวว่า การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ว่าต้องมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- การมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (social interaction)
- กระบวนการถามคำถามและตอบคำถามระหว่างผู้ถามกับผู้ถูกถาม (questioning procedure)
- คำถามเป็นคำถามที่ประกอบไปด้วยการชี้แนะ (suggestive stimulus)
- ผู้ถูกถามมีการยอมรับการชี้แนะ (acceptance stimulus)
- พฤติกรรมเป็นการตอบสนองต่อแรงกระตุ้น (behavioural response) เช่น การตอบคำถามตามที่ถูกชี้แนะ

นอกจากองค์ประกอบข้างต้นแล้ว การชี้แนะระหว่างการซักถามยังมีลักษณะเฉพาะ 4 ประการ ดังนี้ (Gudjonsson, 1997)

1. เป็นกระบวนการถามที่อาศัยปฏิสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างผู้ถามกับผู้ถูกถาม
2. คำถามจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมา หรือเหตุการณ์ต่างๆ และสิ่งที่ต้องการให้ระลึกถึงอีกครั้ง
3. การชี้แนะระหว่างการซักถามจะทำให้บุคคลที่ถูกถามรู้สึกไม่มั่นใจในกระบวนการทางปัญญาของตน (Cognition)
4. คำถามที่ใช้ในการชี้แนะระหว่างการซักถามมักเป็นคำถามที่ใช้ในปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับผู้ต้องหา ตำรวจกับพยาน และตำรวจกับโจทก์เท่านั้น

ความแตกต่างระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้แนะกับการชี้แนะ

McDougall (1958 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003) กล่าวว่า การชี้แนะจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลกำลังมีความผิดปกติในสมอง เช่น อยู่ในสภาวะที่กำลังถูกสะกดจิต กำลังสะลึมสะลือ หรือใกล้หลับ ความแตกต่างระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้แนะกับตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม คือการคล้อยตามสิ่งชี้แนะจะเกิดภายใต้บริบทที่สมองของผู้ถูกชี้แนะอยู่ในสภาวะไม่ปกติ เช่นอยู่

ในระหว่างการหลับ หรือหมดสติ หรือผู้ที่ถูกขี้นำมีข้อมูลเกี่ยวกับสารที่ได้รับการขี้นำมีน้อยมากจึงต้องการคำแนะนำหรือการให้ข้อมูลจากบุคคลอื่น ในขณะที่การคล้อยตามสิ่งขี้นำในกระบวนการซักถามหมายถึง การที่บุคคลยอมรับสารขี้นำอันเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการซักถาม ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมตอบสนองที่ติดตามมาจากการได้รับสารขี้นำ (Gudjonsson & Clark, 1986)

นอกจากนี้ การคล้อยตามสิ่งขีนำในตัวบุคคลจะมากน้อยแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความรู้สึกมั่นใจในข้อมูลที่ได้รับ ความรู้ของผู้ถูกสอบสวน และปัจจัยภายใน เช่น ลักษณะบุคลิกภาพ และบุคลิกภาพแบบอื่นๆ (McDougall, 1958 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003)

จากงานวิจัยข้างต้นพบว่าตัวแปรการคล้อยตามสิ่งขีนำในกระบวนการซักถามเป็นตัวแปรที่มีนักวิจัยมากมายให้ความสนใจ ทำให้มีการศึกษาเรื่องการคล้อยตามสิ่งขีนำเชื่อมโยงกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆอีกมากมาย ดังงานวิจัยที่จะกล่าวถึงในลำดับถัดไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคล้อยตามสิ่งขีนำในกระบวนการซักถาม

งานวิจัยของ Wolfradt และ Meyer (1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งขีนำ (GSS) ของ Gudjonsson (1997) กับตัวแปรความวิตกกังวลในกลุ่มคนไข้ทั้งหมด 37 คน โดยเปรียบเทียบกับบุคคลธรรมดาที่จัดให้เป็นกลุ่มควบคุม 44 คน ผลลัพธ์พบว่าบุคคลที่มีลักษณะนิสัยแบบวิตกกังวลจะมีการคล้อยตามสิ่งขีนำสูงกว่าบุคคลปกติในกลุ่มควบคุม

งานวิจัยของ Baxter, Jackson, และ Bain (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่งขีนำกับตัวแปรการนับถือตนเอง และพบว่าคนที่มีความนับถือตนเองสูงจะมีอัตราการคล้อยตามสิ่งขีนำสูงกว่าคนที่มีความนับถือในตนเองต่ำ

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวแปรการคล้อยตามสิ่งขีนำในกระบวนการซักถามมีสหสัมพันธ์กับตัวแปรความวิตกกังวล และตัวแปรความนับถือในตนเอง ซึ่งตัวแปรความวิตกกังวล และตัวแปรความนับถือในตนเองนั้น ก็พบว่ามีสหสัมพันธ์กับตัวแปรการรับสารภาพเท็จระหว่างการสอบสวนด้วย (เช่น งานวิจัยของ Forrest et al., 2008; Gudjonsson et al., 2008) ดังนั้นตัวแปรการคล้อยตามสิ่งขีนำในกระบวนการซักถามกับการรับสารภาพเท็จก็อาจเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน

นอกจากงานวิจัยข้างต้น ยังมีงานวิจัยที่น่าสนใจเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งขีนำอีก ได้แก่ งานวิจัยของ Baxtor, Boon, และ Marley (2006) ศึกษาท่าทางในการสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์ว่ามีผลต่อการคล้อยตามคำถามขีนำต่อ โดยผู้สัมภาษณ์ที่มีลักษณะครอบงำ (dominance) โดยต้องแสดงท่าทางเครียด คุกคามผู้ร่วมการทดลอง และผู้สัมภาษณ์ที่มีลักษณะยอมตาม (submissive) ซึ่งต้อง

แสดงท่าที่เป็นมิตรและยอมตามผู้ร่วมการทดลอง ซึ่งผลการทดลองพบว่าผู้สัมผัสภาษาที่มีลักษณะครอบงำจะทำให้ผู้สัมผัสภาษายอมเปลี่ยนคำตอบมากกว่าผู้สัมผัสภาษาที่มีท่าทางเป็นมิตร ซึ่งช่วยยืนยันทฤษฎีของ Gudjonsson และ Clark (1986) ที่กล่าวไว้ว่าหากผู้ถูกสัมผัสภาษาต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่กดดัน และเกิดความไม่แน่ใจในคำตอบของตัวเองจะคล้อยตามสิ่งชี้นำมากขึ้น

จากงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นว่าการทดลองเรื่องลักษณะท่าทางของผู้ให้สัมผัสภาษาทั้งในลักษณะที่เป็นมิตรและไม่เป็นมิตรนั้นมีความคล้ายคลึงกับการทดลองเรื่องการรับสารภาพเท็จ ซึ่งแบ่งการสอบสวนออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรงซึ่งให้ผู้สัมผัสภาษาพูดจาคุกคามผู้ร่วมการทดลอง และการสอบสวนแบบลดความรุนแรงซึ่งให้ผู้สัมผัสภาษาพูดจาหวานล่อมผู้ร่วมการทดลอง รวมถึงแสดงท่าทางเป็นมิตรอีกด้วย

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามที่จัดว่าเป็นการเปิดโลกใหม่ให้กับการทดลองเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม คืองานวิจัยของ Gorassini, Harris, Diamond, และ Flynn-Dastoor (2006) ที่ให้ผู้ร่วมการทดลองทดลองทำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำผ่านคอมพิวเตอร์โดยใช้ข้อความเดียวกันกับข้อความที่ใช้ในมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ GSS (Gudjonsson Suggestibility Scale) โดยให้ตอบคำถามผ่านคอมพิวเตอร์แล้วเปรียบเทียบผลกับกลุ่มผู้ร่วมการทดลองที่ตอบคำถามผ่านผู้สอบถามโดยปากเปล่า ผลลัพธ์ที่ปรากฏคือแม้การทำโปรแกรมจะมีข้อเสียคือผู้ร่วมการทดลองมีการคล้อยตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1) น้อยกว่าการทำมาตรวัดการชี้นำกับบุคคล แต่ขณะเดียวกัน ผู้ร่วมการทดลองก็มีคะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (shift) สูงกว่าการทำมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับบุคคล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมการทดลองเชื่อในผลป้อนกลับที่ได้รับผ่านทางคอมพิวเตอร์ (feedback) มากกว่าที่ได้รับจากบุคคล ซึ่งเมื่อการตอบคำถามสิ้นสุดลง คอมพิวเตอร์จะประมวลผลโดยคำนวณคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำให้โดยอัตโนมัติ

ผู้วิจัยจึงมองเห็นว่าถ้ามีการพัฒนาโปรแกรมมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ GSS ต่อไปให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้นก็จะช่วยลดข้อจำกัดหรือข้อเสียที่กล่าวมาได้ อีกทั้งการใช้โปรแกรมก็เป็นการช่วยประหยัดเวลาในการทำมาตรวัดเกี่ยวกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามซึ่งปกติจะต้องใช้เวลามากและมีขั้นตอนการทำที่ค่อนข้างซับซ้อน

มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

Gudjonsson (2003) ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้วัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม มีชื่อว่า Gudjonsson suggestibility scale มีจุดประสงค์ 2 ประการคือ

1. เพื่อให้เข้าใจลักษณะและกระบวนการทำงานของตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม (interrogative suggestibility)
 2. พัฒนามาตรวัดความแตกต่างทางบุคลิกภาพของบุคคลเพื่อนำมาใช้ในงานวิจัย
- มาตรวัด Gudjonsson suggestibility scales ทั้ง 2 มาตรวัด มีชื่อย่อต่างกันว่า GSS1 และ GSS2 ตามลำดับ โดย GSS1 มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกับการให้การในคดีอาชญากรรม เพื่อเป็นตัวอยางของการสอบสวนที่พบได้จริง ในขณะที่ GSS2 พัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิจัยโดยเฉพาะ เนื้อหาในมาตรวัด GSS2 นี้เป็นเรื่องราวที่คนทั่วไปสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน

ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา, รติรัศย์ ไถถนอมสัจย์, และขวัญจิตต์ นรากรพิจิตร (2549) ได้แปลมาตรวัด GSS2 เป็นภาษาไทย โดยสร้างข้อความที่ประกอบด้วยประโยค 40 ประโยค เป็นเรื่องราวของสามีภรรยาคนหนึ่ง ซึ่งบังเอิญไปอยู่ในเหตุการณ์ที่เด็กชายคนหนึ่งกำลังจะประสบอุบัติเหตุขณะขี่จักรยานลงจากทางลาดชัน แต่เด็กชายก็ไม่ได้เป็นอันตรายเพราะคู่สามีภรรยาได้เข้าไปช่วยเหลือไว้ทันพอดี

นอกจากแปลมาตรวัด Gudjonsson suggestibility scales 2 เป็นภาษาไทยแล้ว ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา, และคณะ (2549) ยังได้พัฒนามาตรเพิ่มเติม โดยเนื้อหายังคงมีความคล้ายคลึงกับเรื่องราวในมาตรเดิม แต่มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เริ่มเรื่องโดยสามีภรรยาคนหนึ่ง ชื่อนารีและปรีชา ทั้งสองกำลังเดินทางไปทำงานตามปกติ แต่ระหว่างทางได้พบชาวต่างชาติกำลังข้ามถนนขณะที่มีรถกำลังวิ่งมาด้วยความเร็วสูง ชาวต่างชาติเกือบจะประสบอุบัติเหตุ แต่รอดมา เพราะพวกเขาตะโกนบอกให้ระวังรถ ผู้วิจัยทั้ง 3 คน พัฒนามาตรวัดโดยยึดเอาโครงสร้างเดิมจากมาตรของ Gudjonsson (1997) ซึ่งประกอบไปด้วยข้อกระทง 3 แบบ ได้แก่ข้อกระทงที่ไม่ใช่คำถามชี้นำ คำถามที่เป็นคำถามชี้นำ และคำถามชี้นำแบบให้เลือกตอบ โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดของมาตร ในส่วนของขั้นตอนการพัฒนามาตร

6.2 แนวคิดเรื่องการยอมตาม

การยอมตาม (Compliance) หมายถึงแนวโน้มที่บุคคลจะยอมรับการชี้แนะจากบุคคลอื่นซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการที่บุคคลถูกเรียกร้องให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการที่บุคคลต้องเคารพเชื่อฟังในคำสั่งของบุคคลอื่น (Gudjonsson, 1997; 2003)

แนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการยอมตาม ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป กล่าวว่า การยอมตามมี 2 องค์ประกอบ (Gudjonsson, 2003) ได้แก่

1. การหลีกเลี่ยงหรือเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง
2. ความต้องการที่จะทำให้ผู้อื่นพอใจ

เราสามารถพบเห็นพฤติกรรมการยอมตามได้บ่อยในระหว่างการปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม (Gudjonsson, Sigurdsson, Einarsson, & Einarsson, 2008) และพฤติกรรมยอมตามของบุคคลซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งพฤติกรรมตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะในชีวิตประจำวัน หรืออาจเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลผู้นั้น (Gudjonsson, Sigurdsson, Brynjolfsdottir, & Hreinsdottir, 2002) เลยกก็ได้

ประเภทของการยอมตาม

การยอมตามจัดเป็นหนึ่งในพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกอิทธิพลทางสังคม (social influence) ตามทฤษฎีของ Kelman (1961 อ้างถึงใน Klein, 1967) แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การยอมตาม (compliance) หมายถึง การคล้อยตามต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลผู้นั้นเพียงเล็กน้อย และทำให้บุคคลตอบสนองต่ออิทธิพลจากภายนอกที่มากระทบเพื่อให้ได้รับคำชมความชื่นชอบจากบุคคล หรือรางวัลอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำเพียงเล็กน้อย และมีขอบเขตจำกัด ไม่ได้ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด หรือทัศนคติส่วนบุคคลแต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมอีก 2 ชนิดในลำดับถัดไป
2. การหาเอกลักษณ์ (identification) หมายถึง การพยายามกำหนดความคิดและทัศนคติของตนให้เหมือนกับบุคคลที่ตนชื่นชอบหรือคู่รัก และตอบสนองโดยแสดงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน

3. การคล้อยตามจากภายใน (internalization) หมายถึง กระบวนการที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนความคิดและทัศนคติของตนโดยเกิดจากความน่าเชื่อถือของสารที่ได้รับจนทำให้บุคคลตอบสนองอย่างเป็นอิสระโดยไม่จำเป็นต้องมีอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกมากระทบ

นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งการคล้อยตามของบุคคลที่ถูกอิทธิพลโดยสังคมออกเป็น 4 ประเภท ตามหลักการของ Macdonal และ Levy (2000 อ้างถึงใน Forsyth, 2006) ดังนี้

1. การยอมตาม (compliance) คือการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามอิทธิพลทางสังคม แต่ยังคงรักษาความคิดความเชื่อเดิมของตนไว้

2. การแปรผัน (conversion) คือการที่บุคคลเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรมและความคิด ค่านิยม รวมถึงเจตคติไปตามอิทธิพลทางสังคม

3. การไม่ขึ้นกับผู้อื่น (independent) คือการที่บุคคลไม่ได้รับอิทธิพลทางสังคม และมีการแสดงถึงการต่อต้านออกมาทางความคิด พฤติกรรม เนื่องมาจากการมีเจตคติที่คงเส้นคงวา

4. การปฏิเสธการคล้อยตาม (anticonformity) คือการที่บุคคลพยายามแสดงความคิดเห็น พฤติกรรม และการตัดสินใจให้เป็นไปในทิศทางตรงข้ามกับสังคม โดยมีได้มาจากเจตคติส่วนตัวจริงๆ

แม้ตัวอย่างข้างต้นจะจัดการยอมตามให้เป็นส่วนหนึ่งของการคล้อยตาม แต่การยอมตามกับการคล้อยตามก็ยังมี ความแตกต่างกันในเรื่องของนิยามและบริบททางสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับถัดไป

ความแตกต่างระหว่างการยอมตามกับการคล้อยตาม

Cialdini และ Goldstein (2004) กล่าวว่า การยอมตาม และการคล้อยตาม (conformity) มีลักษณะที่คล้ายกันคือเป็นกระบวนการของบุคคลในการตอบสนองต่ออิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วยจุดประสงค์ 3 ประการร่วมกัน ได้แก่ เพื่อให้เพื่อนมนุษย์ด้วยกันพอใจ เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม และจุดประสงค์สุดท้ายคือเพื่อให้บุคคลมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองดีขึ้น

ด้านความแตกต่างระหว่างการยอมตามและการคล้อยตามคือ การยอมตามเป็นการตอบสนองที่เกิดหลังกระบวนการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดร้องขอให้อีกฝ่ายช่วยแสดงพฤติกรรมตามที่ตนต้องการ มีข้อแม้ว่า ผู้ที่ยอมตามจะรับรู้ว่าคุณเองกำลังได้รับการกระตุ้นให้ทำอะไรบางอย่างตามความปรารถนาของผู้อื่น และพฤติกรรมของการยอมตามนั้นจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลถูกร้องขอให้ทำอะไรบางอย่างไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือโดยนัย

พฤติกรรมกรรมการยอมตามโดยตรงสามารถยกตัวอย่างได้จากการที่บุคคลให้เงินแก่กองทุนหรือให้เงินบริจาคแก่คนที่มาเรียไรให้ทำบุญ ส่วนพฤติกรรมกรรมการยอมตามที่เกิดจากการร้องขอโดยนัยก็สามารถยกตัวอย่างได้จากการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง หลังได้เห็นโฆษณาพรรคการเมือง ซึ่งจะเห็นว่ามี การแสดงพฤติกรรมตามคำร้องขอของบุคคลอื่นโดยที่ผู้ร้องขอนั้นไม่จำเป็นต้องมากล่าวคำพูดต่อหน้าบุคคลให้เลือกตนเองเลย ในขณะที่การคล้อยตามเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ตรงกับ การแสดงพฤติกรรมของผู้อื่น หรือเป็นการเลียนแบบการกระทำของผู้อื่นที่กระทำบางอย่างไปก่อนหน้า โดยที่ผู้แสดงพฤติกรรมนั้นคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เช่น เมื่อบุคคลหนึ่งเห็นเพื่อนชื้อน้ำอัดลมยี่ห้อใหม่มารับประทาน ก็ไปหาชื้อมารับประทานตาม

ความแตกต่างระหว่างการยอมตามและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ

การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการชักถาม แตกต่างจากการยอมตามตรงที่การคล้อยตามสิ่งชี้แนะคือการยอมรับสารที่ถูกชี้แนะ โดยนำสารนั้นมาเปลี่ยนแปลงความคิด ความทรงจำและเจตคติของตน โดยที่ผู้ถูกชี้แนะนั้นไม่รู้สึกรู้ตัว ในขณะที่การยอมตามคือการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะหน้าไปตามที่ถูกชี้แนะ แต่ไม่จำเป็นว่าภายในจิตใจของบุคคลผู้นั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมที่แสดงออก (Wagstaff, 1981 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003)

ความแตกต่างระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้แนะกับการการยอมตามนั้นสามารถพิจารณาได้จากนิยามการคล้อยตามซึ่งมี 2 ลักษณะ (Kiesler & Kiesler, 1970) ดังนี้

ลักษณะแรก กล่าวว่าการคล้อยตามคือการยอมตาม (compliance) คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามผู้อื่นหรือกลุ่มโดยที่ความคิดหรือเจตคติภายในจิตใจยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง กล่าวคือบุคคลมิได้เชื่อว่าสารที่ตนคล้อยตามนั้นถูกต้องเสียทีเดียว

ลักษณะที่สอง กล่าวว่าการคล้อยตาม คือการยอมรับส่วนบุคคล (private acceptance) โดยบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงความคิดและเจตคติ ไปตามบุคคลอื่น หรือบุคคลในกลุ่มโดยเป็นการยอมรับความคิดของผู้อื่นเข้ามาเป็นของตนทั้งทางพฤติกรรม และภายในจิตใจก็เชื่อตามนั้นด้วย

จากแนวคิดเรื่องการคล้อยตามในลักษณะแรกของ Kiesler และ Kiesler (1970) เห็นได้ว่ามีความคล้ายกับตัวแปรการยอมตามในแนวคิดของ Gudjonsson (2003) ที่กล่าวว่าการยอมตามคือการแสดงพฤติกรรมตามคนอื่นโดยไม่มี การเปลี่ยนความคิดหรือความรู้สึกภายในตามไปด้วย ขณะที่แนวคิดเรื่องการคล้อยตามในลักษณะที่สองมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทฤษฎีการคล้อยตามสิ่ง

ชี้แนะในกระบวนการซักถาม เพราะเป็นการรับรู้ที่บุคคลได้น้อมรับเอาความคิด ความเชื่อของบุคคลอื่น มาเป็นความคิดของตน และเชื่อเสมือนว่าเป็นความจริงเช่นเดียวกัน

เนื่องจากแนวคิดของ Gudjonsson (2003) มองว่าบุคคลที่มีการยอมตามสูง เมื่อตกอยู่ ภายใต้แรงกดดันระหว่างกระบวนการสอบสวน ก็มีแนวโน้มที่จะให้การรับสารภาพเท็จง่ายกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบคล้อยตามต่ำ และจากการศึกษางานวิจัยหลายชิ้นก็พบว่ามีการใช้มาตรวัดการยอมตามของ Gudjonsson (GCS) เพื่อทดสอบการยอมตามของบุคคลว่ามีความสัมพันธ์อย่างไรต่อการเกิดการรับสารภาพเท็จ ผู้วิจัยจึงเลือกตัวแปรการยอมตามมาเป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่จะใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้

มาตรวัดการยอมตาม

Gudjonsson (1997) ได้พัฒนามาตรวัดการยอมตามของ Gudjonsson (Gudjonsson compliance scale) ซึ่งมีชื่อย่อว่า GCS ประกอบไปด้วยคำถาม 20 ข้อ เป็นข้อคำถามที่วัดบุคลิกภาพแบบยอมตาม (compliance) วัดแนวโน้มของการที่บุคคลจะกระทำตามคำเรียกร้องของบุคคลอื่น ซึ่งพบว่าคะแนนการยอมตามที่ได้จากมาตรวัด GCS มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนต่างๆที่วัดได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ ด้วยเหตุที่โครงสร้างของมาตรทั้งสองมีความคล้ายคลึงกัน (Richardson & Kelly, 2004)

นอกจากนี้ยังพบว่าคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการยอมตามของ Gudjonsson (GCS) นอกจากจะมีความเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบคล้อยตามสิ่งชี้แนะแล้ว ยังมีความเชื่อมโยงกับตัวแปรการเชื่อฟัง (obedience) หรือแนวโน้มการที่บุคคลจะยอมกระทำตามคำสั่งของผู้มีอำนาจ (Milgram, 1974) และมีความคล้ายคลึงกับลักษณะบุคลิกภาพประเภทอื่นๆอีก 3 ชนิด ได้แก่ การเป็นคนที่มีความนับถือในตนเองต่ำ ความวิตกกังวล ความขี้โมโห (anger) และความคิดหวาดระแวง (paranoid thinking; Gudjonsson et al., 2002 อ้างถึงใน Gudjonsson, 2003)

ข้อคำถามในแบบวัด Gudjonsson compliance scale (GCS) จะเป็นข้อคำถามที่ให้เลือกตอบคำถามเพียง 2 ข้อ ได้แก่ ใช่กับไม่ใช่ (yes / no) และอย่างที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าการยอมตามประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การเลือกที่จะหลีกเลี่ยงหรือเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง กับความกระตือรือร้นของบุคคลที่จะทำให้ผู้อื่นพอใจ (Gudjonsson, 1997) โดยข้อคำถามในมาตรวัด Gudjonsson compliance scale รวมทั้งหมด 20 ข้อก็สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดหลักข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม และมาตรวัดการยอมตามกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ

งานวิจัยของ Richardson และ Kelly (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้นำ การยอมตาม และความปรารถนาทางสังคมว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร โดยมีแนวคิดที่ว่า โครงสร้างพื้นฐานของตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำและการยอมตามน่าจะมีความสัมพันธ์กัน การทดลอง ใช้เยาวชนชายผู้กระทำความผิดที่ถูกควบคุมความประพฤติทั้งหมด 51 คน มีค่าเฉลี่ยอายุที่ 15 ปี ให้ทำมาตรวัดชนิดรายงานตนเอง โดยการตอบแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่องนี้จะใช้การสัมภาษณ์เป็นหลัก ผู้ร่วมการทดลองจะทำแบบสอบถาม โดยฟังคำถามที่ผู้ควบคุมการทดลองอ่านให้ฟังเพื่อจัดปัญหาเรื่องความแตกต่างในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ และผู้ร่วมการทดลองจะตอบมาตรด้วยปากเปล่า

กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนชายจำนวน 51 คน มีค่าเฉลี่ยอายุที่ 15.4 ปี โดยงานวิจัยเรื่องนี้ใช้การสัมภาษณ์เป็นหลัก ให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถาม โดยฟังคำถามที่ผู้ควบคุมการทดลองอ่านให้ฟัง และผู้ร่วมการทดลองจะตอบมาตรด้วยปากเปล่า มีมาตรเพียง 2 ชนิดที่ไม่ได้ให้ผู้ร่วมการทดลองเป็นคนตอบ ได้แก่ มาตรสำรวจพฤติกรรมการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (SRF) และมาตรสำรวจพฤติกรรมการยอมตาม (RCRF) ผลปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่วัดได้จากมาตร กับพฤติกรรมการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่ได้จากการสำรวจพฤติกรรมของบุคคลในชีวิตประจำวัน แต่พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างคะแนนการยอมตามที่วัดได้จากมาตรวัด และพฤติกรรมการยอมตามจากการสำรวจที่พบจริงในชีวิตประจำวัน และเมื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างมาตร GCS กับ GSS2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนการยอมตามสูงจะทำคะแนนในมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำครั้งที่ 1 (yield 1) สูงตามไปด้วย แสดงว่าตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถามกับตัวแปรการยอมตามเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ คะแนนต่างๆที่วัดได้จากมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้นำ เช่น คะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำ (Yield) คะแนนการเปลี่ยนคำตอบ (Shift) และคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำทั้งหมด (Total Suggestibility) ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการยอมตาม อีกทั้งเมื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่งชี้นำกับตัวแปรความปรารถนาทางสังคม (social desirability) ก็พบว่าคนที่มีความปรารถนาทางสังคมสูงก็มีแนวโน้มจะเปิดรับการชี้นำ

ได้ง่ายกว่าบุคคลที่มีความปรารถนาทางสังคมต่ำเมื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามสิ่ง
ชี้นำกับระดับสติปัญญา (IQ) ก็พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอีกด้วย

งานวิจัยของ Polczyk (2005) ชี้ให้เห็นว่าการหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด Gudjonssons
suggestibility scale (GSS) ในภาษาโปแลนด์เพื่อทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการคล้อยตามสิ่ง
ชี้นำและตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการคล้อยตามสิ่งชี้นำ เช่น ความ
ฉลาด (intelligence) ความกลัวการถูกประเมินทางลบ (fear of negative evaluation) ความ
ปรารถนาทางสังคม การเชื่ออำนาจในตน (locus of control) รวมถึงตัวแปรความสามารถในการ
จินตนาการ (imagery ability) เป็นต้น

วิธีการทดลองในงานวิจัยเรื่องนี้ทำโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำมาตรวัดหลายชิ้น เช่นมาตรวัดความ
ฉลาด มาตรวัดความจำ และมาตรวัดบุคลิกภาพโดยไม่ได้มีการปิดบังจุดประสงค์ที่แท้จริงของมาตร
เลย เมื่อทำมาตรเสร็จแล้ว ผู้ควบคุมการทดลองจึงนำผู้ร่วมการทดลองทั้งหมดเข้าสู่อการทดสอบการ
คล้อยตามสิ่งชี้นำ และนำผลลัพธ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ พบว่ามาตร GSS มีสหสัมพันธ์
ทางลบกับตัวแปรความฉลาด และมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรความปรารถนาทางสังคม อีกทั้ง
คะแนนความจำที่วัดได้จากมาตร GSS ยังมีสหสัมพันธ์ทางลบกับคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำที่วัดได้
จากมาตร GSS ด้วยกันเอง แต่ไม่มีสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเชื่อในอำนาจภายในตน กับคะแนน
การคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเรื่องนี้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ การมีสหสัมพันธ์ทางบวกระหว่าง
คะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการชักถาม และตัวแปรการมีจินตนาการที่เด่นชัด
(imagery vividness) แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีการใช้จินตนาการในระดับสูงนั้นอาจส่งผลให้มีการ
บิดเบือนความทรงจำจนทำให้บุคคลเชื่อว่าสิ่งที่ตนจินตนาการนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้อง
กับตัวแปรความทรงจำที่ผิดพลาดที่สนับสนุนให้ผู้ต้องหามีการคล้อยตามสิ่งชี้นำของตำรวจในระหว่าง
กระบวนการสอบสวนได้ง่ายขึ้น

Gudjonsson, Sigurdsson, Einarsson, และ Einarsson (2008) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ตัวแปรบุคลิกภาพได้แก่ การยอมตาม โดยใช้มาตรวัด Gudjonsson compliance scale (GCS)
มาตรการนับถือตนเอง มาตรวัดบุคลิกภาพของ Eysenck (อ้างถึงใน Gudjonsson et al., 2008)
มาตรวัดความปรารถนาทางสังคมที่วัดโดยใช้มาตรวัดการโกหก (lie scale) และบุคลิกภาพแบบ
แยกตัว (psychoticism) กับตัวแปรการยอมตามส่วนบุคคลและการยอมตามบุคคลอื่น โดย
เปรียบเทียบระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ผลปรากฏว่าผู้ร่วมการทดลองทั้ง
เพศชายและหญิงมีคะแนนการยอมตาม และคะแนนบุคลิกภาพแบบแปรปรวนใกล้เคียงกัน ผู้ร่วมการ

ทดลองที่เป็นเพศหญิงจะมีคะแนนบุคลิกภาพแบบแปรปรวนและคะแนนความนับถือในตนเองสูงกว่าเพศชาย ด้านคะแนนการยอมตามที่วัดได้จากมาตร GCS ในเพศหญิงพบว่าสามารถทำนายการยอมตามบุคคลอื่นได้มากกว่าการยอมตามจากบุคลิกภาพส่วนบุคคล ในขณะที่เพศชายจะมีคะแนนบุคลิกภาพแบบแปรปรวนจะมีความสามารถในการทำนายการยอมตามส่วนบุคคลสูงกว่าเพศหญิง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการรับสารภาพเท็จ มาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม และมาตรวัดการยอมตามกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ

มีงานวิจัยมากมายที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับสารภาพเท็จของบุคคลกับปัจจัยความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ ซึ่งมีงานวิจัยหลายชิ้นที่นำเอามาตรวัดการคล้อยตามการชี้แนะของ Gudjonsson (GSS 2) และมาตรวัดการยอมตามของ Gudjonsson (GCS) ดังนี้

งานวิจัยของ Sigurdsson และ Gudjonsson (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและบุคลิกภาพของนักโทษและเยาวชนผู้กระทำผิดชาว Iceland ซึ่งมีสมมุติฐานว่าบุคคลที่มีแนวโน้มจะให้การรับสารภาพเท็จสูงจะมีคะแนนในการตอบมาตรวัดทางบุคลิกภาพด้านการคล้อยตามสิ่งชี้แนะ การยอมตาม ความวิตกกังวล และมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติ สูงกว่านักโทษคนอื่นที่ไม่ได้ให้การรับสารภาพเท็จ รวมไปถึงมักจะมีระดับสติปัญญาต่ำด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเรื่องนี้คือนักโทษทั้งหมด 62 คน เป็นบุคคลที่กล่าวอ้างว่าตนได้ให้การรับสารภาพเท็จไประหว่างการสอบสวน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะต้องทำมาตรวัดบุคลิกภาพเพื่อวัดความสามารถในการปรับตัวเข้าสังคม การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ระหว่างการสอบสวน (GSS) และมาตรวัดการยอมตาม (GCS) และงานวิจัยก็แสดงให้เห็นว่าคนที่ให้การรับสารภาพเท็จจะมีลักษณะทางจิตวิทยาที่แตกต่างจากนักโทษทั่วไปนั่นคือเขาจะมีบุคลิกภาพต่อต้านสังคมมากกว่า มีคะแนนอารมณ์แปรปรวนมากกว่า มีคะแนนการโกหก และการหลอกตัวเอง รวมถึงการยอมตามมากกว่ากลุ่มนักโทษที่ไม่ได้ให้การรับสารภาพเท็จ และในเพศหญิงก็พบว่ามีแนวโน้มจะให้การรับสารภาพเท็จมากกว่าเพศชายอีกด้วย

ในการทดลองของ Forrest และคณะ (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพ ได้แก่ การเห็นอำนาจภายในตน ความวิตกกังวลระหว่างมีปฏิสัมพันธ์ ความกลัวการถูกประเมินทางลบ และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ซึ่งวัดโดยใช้มาตรวัด Gudjonsson suggestibility scale (GSS) กับตัวแปรตามคือการรับสารภาพเท็จ ปรากฏว่าไม่มีตัวแปรบุคลิกภาพตัวใดมีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จ

งานวิจัยขึ้นไป ผู้วิจัยยกมาไม่ได้กล่าวถึงตัวแปรการรับสารภาพเท็จโดยตรง แต่กล่าวถึงตัวแปรการยอมรับผิดแทนคนอื่น ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับตัวแปรการรับสารภาพเท็จโดยสมัครใจ ซึ่งจะขอกกล่าวถึงดังต่อไปนี้

งานวิจัยของ Gudjonsson, Sigurdsson, และ Einarsson (2007) ที่นำผู้ร่วมการทดลอง 1,432 คนมาทำมาตรวัดแรงจูงใจในการยอมรับผิดแทนคนอื่น (motivation for taking blame scale) ที่มีชื่อย่อว่า MBTS มาตรวัดบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม (antisocial personality traits) การนับถือตนเอง และมาตรวัดการยอมตาม จากการทำมาตรพบว่า มีผู้ร่วมการทดลองถึง 232 คนที่เคยยอมรับผิดแทนผู้อื่น และเกือบทั้งหมดกล่าวว่า ได้พยายามยอมรับผิดแทนเพื่อนของตนเอง ซึ่งผลการทดลองพบว่าตัวแปรการยอมตามกับตัวแปรบุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคมเป็นตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายการยอมรับผิดแทนคนอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อีกทั้งผู้ร่วมการทดลองยังกล่าวถึงสาเหตุที่ยอมรับผิดแทนคนอื่นก็เพื่อปกป้องคนเหล่านั้น และเพื่อทำให้คนเหล่านั้นพอใจตน (ซึ่งเป็นเพื่อนของผู้ร่วมการทดลองถึงร้อยละ 70.00)

งานวิจัยสุดท้ายเป็นงานวิจัยของ Candel, Merckelbach, Luyen, และ Reyskens (2005) ศึกษากระบวนการรับสารภาพเท็จในเด็กมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการรับสารภาพเท็จ และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม เมื่อนำการทดลองที่เป็นการทดสอบการพิมพ์ เช่นเดียวกับในงานวิจัยเรื่องการรับสารภาพเท็จที่ผ่านมาไปทดสอบกับเด็ก พบว่ามีเด็กจำนวนมากยอมรับสารภาพอย่างง่ายดาย และเกือบทั้งหมดที่รับสารภาพก็เชื่ออีกด้วยว่าตนได้กระทำความผิดจริง อย่างไรก็ตาม ไม่พบสหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพการคล้อยตามสิ่งชี้แนะกับการรับสารภาพเท็จเช่นเดียวกัน โดย Candel และคณะ ยังได้ให้คำแนะนำว่าสำหรับงานวิจัยขึ้นไปด้วยว่าตัวแปรที่น่าสนใจนำมาทำการศึกษาในอนาคตก็คือตัวแปรการยอมตาม เพราะคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จมากกว่า

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จ การสร้างเรื่องราวเท็จ เทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ การยอมตามและการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม

งานวิจัยของ Redlich และ Goddman (2003) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการรับสารภาพเท็จ โดยตัวแปรที่นำมาศึกษาได้แก่ตัวแปร อายุ และตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นเป็นเยาวชน 3 กลุ่มแบ่งตามอายุ กลุ่มอายุแรกมีอายุประมาณ 12-13 ปี กลุ่มที่สองมีอายุประมาณ 15-16 ปี กลุ่มอายุที่สามเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้น

18-26 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างครึ่งหนึ่งจะได้รับการแสดงหลักฐานเท็จระหว่างกระบวนการทดลอง ผลลัพธ์ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยและมีคะแนนในมาตรการคล้ายตามสิ่งชี้้นำสูง จะมีอัตราการรับสารภาพเท็จมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมาก โดยในงานวิจัยเรื่องนี้ Redlich และ Goddman ได้แบ่งตัวแปรตามออกเป็น 3 ตัวแปร ได้แก่ การรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม การรับสารภาพเท็จจากภายใน และการสร้างเรื่องราวเท็จ ซึ่งเหมือนกับการทดลองของ Kassin และ Kiechel (1996) ส่วนกระบวนการการทดลองของ Redlich และ Goddman ก็มีความคล้ายคลึงกับการทดลองของ Kassin และ Kiechel ที่ให้ผู้ร่วมการทดลองที่เป็นเยาวชนเข้าไปทดสอบการพิมพ์งานผ่านคอมพิวเตอร์ โดยผู้ร่วมการทดลองจะต้องผ่านการทำแบบวัดการคล้ายตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถามระหว่างการสอบสวนก่อน โดยมีผู้ควบคุมการทดลองคอยอ่านคำถามให้ฟัง หลังจากนั้นจึงให้เข้าเริ่มการทดสอบการพิมพ์งาน และก่อนเริ่มการทดสอบ ผู้ร่วมการทดลองจะได้รับการเตือนว่าห้ามกดปุ่ม ALT บนแป้นพิมพ์เพราะจะเป็นเหตุให้คอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหาย และมีผู้ควบคุมการทดลองคอยอ่านตัวอักษรให้ฟังด้วยความเร็วประมาณ 55 คำต่อนาที หลังจากที่พิมพ์งานไปประมาณ 115 ตัวอักษรคอมพิวเตอร์จะดับลง จากนั้นผู้ร่วมการทดลองจะถูกกล่าวหาว่าเขาเป็นผู้ทำให้คอมพิวเตอร์เสีย ซึ่งในเงื่อนไขที่ให้มีการแสดงหลักฐานเท็จ ผู้ช่วยวิจัยจะนำแผ่นซีดีรอมออกจากคอมพิวเตอร์และนำออกไปเพื่อพิมพ์ข้อมูลจากซีดีรอมลงในกระดาษ ก่อนจะเอากระดาษที่มีหลักฐานเท็จนั้น กลับมาให้ผู้ร่วมการทดลองดูเพื่อยืนยันว่าผู้ร่วมการทดลองได้กดปุ่ม ALT ไปจริง จากนั้นจึงให้ผู้ร่วมการทดลองเขียนข้อความตามที่ผู้ควบคุมการทดลองบอกให้เขียน เป็นข้อความสั้นๆว่า “ฉันกดปุ่ม ALT เป็นเหตุให้คอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหาย และทำให้ข้อมูลสูญหายไปหมด” เป็นการวัดตัวแปรตามตัวแปรแรก นั่นคือวัดการรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม ซึ่งวัดจากการที่ผู้ร่วมการทดลองยอมเขียนคำรับสารภาพตามคำกล่าวของผู้ควบคุมการทดลอง (ยอมเซ็น = 1, ไม่ยอมเซ็น = 0) ตัวแปรที่สองคือการรับสารภาพจากภายใน ซึ่งวัดโดยวิธีการให้มีผู้ควบคุมการทดลองรออยู่ด้านนอก และให้แสวงถามถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องทดลอง หากผู้ร่วมการทดลองกล่าวในเชิงยอมรับว่าตนได้ทำให้คอมพิวเตอร์เสียไปแสดงว่าผู้ร่วมการทดลองได้เสนอตนเองเข้ารับผิดชอบในการกระทำคามผิดนั้นอย่างเต็มที่ แต่หากผู้ร่วมการทดลองกล่าวในเชิงว่าถูกกล่าวหาว่าตนได้ทำให้คอมพิวเตอร์เสีย แสดงว่าเขาไม่ได้ยอมรับจากใจจริงว่าเขาเป็นผู้กระทำผิด (รู้สึกว่าเป็นตนเองกระทำคามผิดจริง = 1, ไม่รู้สึกว่าเป็นตนเองกระทำคามผิด = 0) และตัวแปรที่ 3 คือการสร้างเรื่องราวเท็จ (สร้างเรื่องราวได้ = 1, สร้างเรื่องไม่ได้ = 0) ผลการทดลองที่ออกมาพบว่า มีผู้ร่วมการทดลองเพียงร้อยละ 26.00 เท่านั้นที่ยอมรับให้การรับสารภาพเท็จ และเมื่อใช้สถิติถดถอยในการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรอายุ ตัวแปรการคล้ายตามสิ่งชี้นำ มี

ความสามารถในการทำนายการรับสารภาพเท็จแบบยอมตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จจากภายใน และการสร้างเรื่องราวเท็จได้

งานวิจัยของ Blair (2007) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนในชีวิตจริงซึ่งได้แก่ ตัวแปรเทคนิคการสอบสวน ตัวแปรการให้หลักฐานเท็จ และตัวแปรบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรเหล่านั้นสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ผิดพลาดระหว่างกระบวนการสอบสวนซึ่งคือการรับสารภาพเท็จได้อย่างไร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรสถานการณ์การสอบสวนซึ่งก็คือการให้หลักฐานเท็จ และการใช้เทคนิคในการสอบสวน (min/max statements) ตัวแปรการรับรู้ของบุคคล และตัวแปรสุดท้ายเป็นตัวแปรความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งก็คือ การยอมตาม งานวิจัยเรื่องนี้ได้ออกแบบการทดลองให้มี 4 เงื่อนไข นั่นคือเงื่อนไขที่มีตัวแปรการให้หลักฐานเท็จกับเงื่อนไขที่ไม่ให้หลักฐานเท็จ (no false evidence) และเงื่อนไขที่มีตัวแปรเทคนิคการสอบสวน ซึ่งก็คือการใช้คำกล่าวขยายและลดความรุนแรง กับเงื่อนไขสุดท้ายคือเงื่อนไขที่ไม่มีเทคนิคการสอบสวนดังกล่าว (no min/max statements)

ในกระบวนการทดลอง Blair จะให้ผู้ร่วมการทดลองทำแบบสอบถามซึ่งคำถามทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการทดสอบความจำและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ ผู้ร่วมการทดลองจะได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการทำแบบทดสอบ ในงานที่ให้ผู้ร่วมการทดลองทำจะมีรูปภาพปรากฏขึ้นบนหน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นเวลา 5 วินาทีก่อนที่รูปภาพจะหายไป หลังจากนั้นจะมีรูปภาพปรากฏขึ้นมาอีก 10 ภาพ ซึ่งเป็นหน้าของผู้คนที่แตกต่างกัน และผู้ร่วมการทดลองจะต้องเลือกภาพโดยใช้เมาส์เลือกภาพใบหน้าของใครปรากฏขึ้นเป็นภาพแรกเมื่อครุ่นนี้ และผู้ร่วมการทดลองสามารถใช้เวลาในการเลือกได้นานเท่าที่ต้องการเนื่องจากไม่มีเวลาจำกัด ซึ่งจะมีงานทั้งหมดประมาณ 10 งานด้วยกัน และผู้ร่วมการทดลองจะได้รับคำเตือนว่าห้ามกดปุ่ม Control Alt และ Delete เพราะจะทำให้ข้อมูลเสียหายและอาจเป็นเหตุให้คอมพิวเตอร์พัง ซึ่งระหว่างที่ทำงานไปนั้น ผู้ร่วมการทดลองจะไม่รู้เลยว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ถูกออกแบบมาให้ดับลงเองอัตโนมัติหลังจากทำงานไปจนถึงงานชิ้นที่ 3

เมื่อคอมพิวเตอร์ดับลง ผู้ควบคุมการทดลองจะเข้ามาในห้องทดลองอีกครั้ง ถามว่า "เกิดอะไรขึ้น" เมื่อผู้ร่วมการทดลองแจ้งว่าคอมพิวเตอร์พังลงแล้ว Blair ก็ถามต่อไปว่า "คุณกดปุ่ม Control Alt และ Delete ไปใช้หรือไม่ มันเป็นทางเดียวที่จะทำให้คอมพิวเตอร์กลายเป็นแบบนี้"

ในสถานการณ์ที่มีการให้หลักฐานเท็จแก่ผู้ร่วมการทดลอง ผู้ควบคุมการทดลองจะออกไปจากห้องทดลองประมาณ 30 วินาที โดยแสร้งว่าได้ออกไปติดต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และมีการแจ้งว่าผู้ร่วมการทดลองได้กดปุ่ม Control Alt และ Delete บนแป้นพิมพ์จริง

ในสถานการณ์ที่มีคำกล่าวขยายและลดความรุนแรง ผู้ควบคุมการทดลองจะกล่าวกับผู้ร่วมการทดลองว่า “ดูสิ ไม่ต้องสงสัยเลยว่าคุณกดปุ่ม Control Alt และ Delete ลงไปหรือเปล่า คุณต้องกดมันแน่อยู่แล้ว เพราะมันเคยมีกรณีนี้เกิดขึ้นมาก่อนระหว่างการศึกษาที่มันเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นมาก็คงเป็นเพราะว่าอยากจะลองเล่นสนุกๆ กับอีกกรณีก็คือคุณตั้งใจจะทำลายการทดลองครั้งนี้ฉันเองก็อยากจะทำเหมือนกันว่าคุณไม่ได้ตั้งใจและแค่อยากจะเล่นสนุกๆ แต่หนทางเดียวที่จะทำให้ฉันเชื่อก็คือ เธอต้องเขียนสารภาพความจริงลงบนกระดาษแผ่นนี้ และถ้าเธอไม่ทำ ฉันจะถือว่าเธอตั้งใจทำลายการทดลองของฉัน”

ในสถานการณ์ที่มีการรวมทั้งการให้หลักฐานเท็จและเทคนิคการสอบสวน อันดับแรก ผู้ช่วยวิจัยจะให้หลักฐานเท็จแก่ผู้ร่วมการทดลองก่อน หลังจากนั้นก็ใช้คำกล่าวขยายและลดความแก่ผู้ร่วมการทดลอง และในทุกๆ เงื่อนไขหากผู้ร่วมการทดลองยอมรับสารภาพ ผู้ช่วยวิจัยจะให้ผู้ร่วมการทดลองเซ็นรับสารภาพด้วยลายมือของเขาเอง เป็นคำกล่าวว่า “ฉันกดปุ่ม Control Alt และ Delete เป็นเหตุให้ข้อมูลสูญหาย ฉันจึงสมควรไม่ได้รับค่าจ้างตอบแทนจากการเข้าร่วมการศึกษานี้” ถ้าผู้ร่วมการทดลองปฏิเสธไม่ยอมรับสารภาพ ผู้ช่วยวิจัยก็จะพูดว่า “ฉันต้องการให้คุณเซ็น” หลังจากผู้ร่วมการทดลองตอบคำถามกลับมาเป็นครั้งที่สอง ไม่ว่าจะคำตอบจะเป็นเช่นใด ผู้ช่วยวิจัยก็จะอธิบายจุดประสงค์ของการทดลองที่แท้จริงให้ผู้ร่วมการทดลองฟังทันที ก่อนจะนำผู้ร่วมการทดลองไปทำแบบสอบถามภายหลังการทดลอง

งานวิจัยเรื่องนี้วิเคราะห์ผลการศึกษาโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติก วิเคราะห์สมการสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติกแบบ 2 ทาง (binary logistic regression) ในการหาอิทธิพลของตัวแปรต้นแต่ละตัวในการทำนายตัวแปรตาม ซึ่งมีสมการทั้งหมด 5 สมการ ในแต่ละสมการจะมีการใส่ตัวแปรต้นในการทำนายแตกต่างกันไป ดังนี้

สมการที่ 1	สมการที่ใช้ตัวแปรสถานการณ์การสอบสวน สมการนี้จะประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรการใช้หลักฐานเท็จ และตัวแปรเทคนิคการสอบสวน แบบกล่าวขยายความรุนแรงและลดความรุนแรง จากผลการทดลองพบว่าสมการนี้ไม่สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
สมการที่ 2	สมการที่ใช้ตัวแปรการรับรู้สถานการณ์ของบุคคล (perception) ซึ่งแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบได้แก่ การรับรู้ว่าคุณสถานการณ์นั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้ (unavoidability of consequences) การรับรู้ความรุนแรงของผลที่ตามมา (severity of consequences) และการรับรู้ว่าคุณสถานการณ์นั้นมีการพิสูจน์ได้

- (proof) ผลการทดลองพบว่าสมการนี้สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ปานกลาง
- สมการที่ 3 สมการที่ใช้ตัวแปรความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งก็คือ การยอมตาม ซึ่งวัดโดยใช้แบบวัดการยอมตามของ Gudjonsson (1997 อ้างถึงใน Blair, 2008) ผลการทดลองพบว่าสมการนี้สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ปานกลาง
- สมการที่ 4 ใช้โมเดลสมการของ Ofshe และ Leo (1997 อ้างถึงใน Blair, 2008) ในการทดสอบ สมการนี้ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือตัวแปรการรับรู้สถานการณ์ของบุคคล และตัวแปรเทคนิคการสอบสวนแบบขยายความและลดความรุนแรง ผลการทดลองพบว่าสามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ปานกลาง
- สมการที่ 5 สมการที่ใส่ตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการทดลองลงไป ได้แก่ ตัวแปรการใช้หลักฐานเท็จ ตัวแปรเทคนิคการสอบสวน แบบคำกล่าวขยายความและลดความรุนแรง ตัวแปรการรับรู้สถานการณ์ของบุคคล และตัวแปรการยอมตาม ผลการทดลองพบว่าสมการนี้สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้มากที่สุด

โดยสรุปแล้ว จากการทดลองโดยใช้ผู้ร่วมการทดลองทั้งหมด 196 คน ผลปรากฏว่ามี 56 คน (ร้อยละ 27.00) ยอมเซ็นรับสารภาพ แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้ร่วมการทดลองที่ยอมรับสารภาพกับไม่ยอมรับสารภาพ และจากผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก พบว่าตัวแปรสถานการณ์ ได้แก่ หลักฐานเท็จ และเทคนิคการสอบปากคำในกระบวนการสอบสวนนั้นไม่สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้มากนัก ในขณะที่ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ เช่นการยอมตาม กลับกลายเป็นตัวแปรสำคัญของการทดลองนี้ ที่สามารถอธิบายการรับสารภาพ แบบที่ผู้ต้องหา ยอมรับสารภาพทั้งที่รู้ว่าตนเองไม่ได้กระทำความผิดมากที่สุด เพราะจากโมเดลสมการของ Ofshe และ Leo (1997) จากตอนที่โมเดลนี้สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้เพียงร้อยละ 17.00 แต่เมื่อเพิ่มตัวแปรการยอมตามเข้าไป ก็ช่วยให้สามารถทำนายเพิ่มขึ้นได้ถึงร้อยละ 33.00 สรุปแล้ว ในงานวิจัยเรื่องนี้จะได้ผลลัพธ์ว่าการให้หลักฐานเท็จและเทคนิคการสอบสวนแบบขยาย/ลดความรุนแรงไม่ส่งอิทธิพลต่อตัวแปรตาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของเทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ การยอมตาม และการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ต่อการรับสารภาพเท็จ
2. เพื่อสำรวจผลของเทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ การยอมตาม การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ต่อการรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม การรับสารภาพเท็จจากภายใน และการสร้างเรื่องราวเท็จ
3. เพื่อสำรวจผลของอัตราความเร็วในการพิมพ์ ต่อการรับสารภาพเท็จ การรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม การรับสารภาพเท็จจากภายใน และการสร้างเรื่องราวเท็จ

สมมุติฐานการวิจัย

เนื่องจากในงานวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อศึกษาตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ เทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ การยอมตาม การคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม และอัตราความเร็วในการพิมพ์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรตามซึ่งก็คือการรับสารภาพเท็จ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ 5 ข้อ ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1

จากงานวิจัยที่ผ่านมา ที่ศึกษาตัวแปรสถานการณ์การสอบสวน ได้แก่ ตัวแปรเทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรงและลดความรุนแรงต่อการเกิดการรับสารภาพเท็จของบุคคล และพบว่าเทคนิคการสืบสวนแบบลดความรุนแรงเป็นตัวแปรที่ดีที่สุดในการทำนายการรับสารภาพเท็จ (Bergen et al., 2008) และยังเป็นตัวทำนายที่ดีกว่าเทคนิคการสืบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง (Klaver et al., 2008) ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปข้อสมมุติฐานได้ ดังนี้

1. เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรงสามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ดีกว่าเทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง

สมมุติฐานข้อที่ 2

จากงานวิจัยที่ผ่านมาในเรื่องของปัจจัยสถานการณ์การสอบสวน ได้แก่ การแสดงหลักฐานเท็จแก่กลุ่มตัวอย่าง พบว่าเพิ่มอัตราการรับสารภาพเท็จขึ้นถึง 2 เท่า (Kassin และ Kiechel, 1996) และในงานวิจัยของ Bergen และคณะ (2008) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น 5 ตัว ได้แก่ การให้หลักฐานเป็นวัตถุ และบุคคล เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง เทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง และการชี้ให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับความทรงจำ พบว่าตัวแปรเทคนิคการสอบสวนสามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ดังที่กล่าวไปในสมมุติฐานข้อแรกแล้ว ในงานวิจัยเรื่องนี้ยังพบว่าตัวแปรหลักฐานมีความสามารถในการทำนายการรับสารภาพเท็จ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปสมมุติฐานข้อที่ 2 ดังนี้

2. หลักฐานเท็จ สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้ และในเงื่อนไขที่ให้หลักฐานจะทำนายได้ดีกว่าเงื่อนไขที่ไม่ให้หลักฐาน

สมมุติฐานข้อที่ 3

ในทฤษฎีระบุว่าตัวแปรบุคลิกภาพนั้นมีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จ โดยเฉพาะตัวแปรการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม และตัวแปรการยอมตาม มีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จ (Gudjonsson, 2003) เช่นในงานวิจัยของ Sigurdsson และ Gudjonsson (2004) ที่พบว่าการยอมตามมีความสัมพันธ์กับการรับสารภาพเท็จ และงานวิจัยของ Klaver และคณะ (2008) พบว่าตัวแปรการยอมตามเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถอธิบายการรับสารภาพเท็จในกลุ่มคนเอเชีย ผู้วิจัยจึงสามารถตั้งสมมุติฐานข้อสุดท้ายได้ว่า

3. การยอมตามเป็นตัวแปรทำนายการรับสารภาพเท็จได้ดีกว่าการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม

สมมุติฐานข้อที่ 4

งานวิจัยของ Klaver และคณะ (2008) พบว่าในเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้ร่วมการทดลองมีความเป็นไปได้สูงที่จะกระทำความผิด ผู้ร่วมการทดลองจะมีอัตราการรับสารภาพเท็จสูงกว่าในเงื่อนไขที่มีความเป็นไปได้ที่จะกระทำความผิดต่ำ และจากงานวิจัยของ Kassin และ Kiechel (1996) ทำการทดลองโดยให้ผู้ร่วมการทดลองพิมพ์ตัวอักษรตามตัวอักษรที่กำหนดให้พิมพ์เร็วคือ 67 ตัวอักษร/นาที กับเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ช้าคือ 43 ตัวอักษร/นาที ผลการทดลองพบว่าในเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ตัวอักษรเร็ว ผู้ร่วมการทดลองจะมีอัตราการรับสารภาพมากกว่าในเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ตามตัวอักษรช้าอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าในเงื่อนไขที่ให้พิมพ์ตามตัวอักษรที่อ่านเร็วซึ่งเป็นเงื่อนไขที่ผู้ร่วมการทดลองมีความเป็นไปได้ที่จะกระทำผิดสูงกว่า ผู้ร่วมการทดลองจะยอมรับสารภาพเท็จมากกว่า ทำให้ตั้งสมมุติฐานข้อที่ 4 ได้ว่า

4. ในเงื่อนไขที่มีอัตราความเร็วในการพิมพ์เร็วจะทำนายได้ดีกว่าในเงื่อนไขที่มีอัตราความเร็วในการพิมพ์ช้า

สมมุติฐานข้อที่ 5

งานวิจัยของ Blair (2007) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนในชีวิตจริงซึ่งได้แก่ ตัวแปรเทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรเหล่านั้นสามารถทำให้เกิดการรับสารภาพเท็จได้อย่างไร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 4 ตัวแปร ได้แก่ หลักฐานเท็จ เทคนิคการสอบสวน การรับรู้ของบุคคล และการยอมตาม โดยการวิเคราะห์ที่ละสมการ ปรากฏว่าสมการที่ใส่ตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในการทดลองลงไป ได้แก่ การใช้หลักฐานเท็จ เทคนิคการสอบสวน แบบเพิ่มความรุนแรงและลดความรุนแรง การรับรู้สถานการณ์ของบุคคล และการยอมตาม สามารถทำนายการรับสารภาพเท็จได้มากที่สุด

เนื่องด้วยการใส่ตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าไปในงานวิจัยย่อมทำให้ความสามารถในการรับสารภาพเท็จมีอัตราสูงสุด แต่เนื่องจากผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลและพบว่ายังไม่มียานวิจัยเกี่ยวกับการรับสารภาพเท็จในไทยมาก่อน ผู้วิจัยจึงอยากตั้งสมมุติฐานเพื่อยืนยันว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดในบริบทของสังคมไทยยังสามารถให้ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับต่างชาติ จึงขอสรุปสมมุติฐานข้อที่ 5 ดังนี้ว่า

5. เทคนิคการสอบสวน หลักฐานเท็จ อัตราเร็วในการพิมพ์ การยอมตาม และการคล้อยตามสิ่งชี้นำในกระบวนการซักถาม ร่วมกันทำนายการรับสารภาพเท็จได้ดีที่สุด

งานวิจัยเรื่องนี้นอกจากจะมีจุดประสงค์หลักเพื่อต้องการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวต่อการรับสารภาพเท็จโดยทั่วไปแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการขยายผลการสำรวจให้กว้างออกไปโดยการเพิ่มตัวแปรตาม กล่าวคือจำแนกการรับสารภาพเท็จออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ การรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม การรับสารภาพเท็จจากภายใน รวมถึงเพิ่มตัวแปรการสร้างเรื่องราวเท็จที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการรับสารภาพเท็จของบุคคลเข้าไปด้วย โดยจะขอก้าวถึงผลลัพธ์ในส่วนของการอภิปรายผลการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 165 คน คัดเลือกโดยสุ่มผู้ร่วมการทดลองเข้าสู่กลุ่ม และสุ่มกลุ่มเข้าสู่เงื่อนไขการทดลองเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งใน 8 เงื่อนไข

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรับสารภาพเท็จ (false confession) หมายถึง การให้คำยอมรับว่าได้ทำความผิดในสิ่งที่ตนไม่ได้กระทำ ซึ่งเกิดภายหลังจากการถูกสอบสวนหรือซักถามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดที่ตนไม่ได้ทำจนต้องยอมรับสารภาพออกมาในที่สุด

การวัดคะแนนการรับสารภาพหรือไม่รับสารภาพของผู้ร่วมการทดลอง ในงานวิจัยเรื่องนี้ การรับสารภาพที่ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบเป็นตัวแปรหลักคือการที่ผู้ร่วมการทดลองได้ยอมรับสารภาพว่าตนเองกระทำความผิดออกมาเป็นพฤติกรรมทางวาจา ซึ่งสามารถจัดได้ว่าเป็นการรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม และตัวแปรการรับสารภาพเท็จที่กล่าวถึงในสมมุติฐานงานวิจัยเรื่องนี้จึงหมายถึงการรับสารภาพเท็จแบบยอมตามเป็นหลัก

การรับสารภาพเท็จแบบยอมตาม (compliant false confessions) หมายถึง การให้คำยอมรับว่ากระทำความผิดหลังจากได้รับการร้องขอหรือได้รับการข่มขู่ให้ยอมรับสารภาพในสิ่งที่ตนไม่ได้กระทำออกมาเป็นพฤติกรรมทางวาจา

ในงานวิจัยนี้วัดคะแนนจากการรับสารภาพเท็จของผู้ร่วมการทดลอง โดยดูว่าหลังจากผู้ร่วมการทดลองได้รับการจัดกระทำตามเงื่อนไขทั้งหมดแล้ว ผู้ร่วมการทดลองได้แสดงการรับสารภาพออกมาเป็นวาจาหรือไม่ (ดูหน้า 97) ถ้ายอมรับสารภาพนับเป็น 1 คะแนน แต่หากไม่ยอมรับสารภาพนับเป็น 0 คะแนน

การรับสารภาพเท็จจากภายใน (Internalized false confessions) หมายถึง การรับสารภาพเพราะเชื่อว่าตนเองได้กระทำความผิดลงไปจริงๆ

ในงานวิจัยนี้วัดเฉพาะผู้ร่วมการทดลองที่รับสารภาพ คะแนนจากการรับสารภาพเท็จจากภายในของผู้ร่วมการทดลองโดยให้ผู้ร่วมการทดลองเฉพาะกลุ่มที่รับสารภาพ โดยการถามว่า “ถามจริงๆเออะ สาเหตุที่น้องยอมรับว่าน้องกดปุ่มนี้เป็นเพราะน้องเชื่อว่าตนเองกดปุ่มจริงๆหรือเปล่า” หาก

ผู้ร่วมการทดลองเชื่อว่าตนเองกระทำความผิดจริง นับเป็น 1 คะแนน แต่หากผู้ร่วมการทดลองไม่เชื่อว่าตนเองกระทำความผิดจริง ให้นับเป็น 0 คะแนน (ดูหน้า 97)

การสร้างเรื่องราวเท็จ (confabulation) หมายถึง การที่ผู้ร่วมการทดลองสามารถระลึกถึง หรือจินตนาการถึงเหตุการณ์ที่ไม่ได้มีอยู่จริงภายหลังจากได้รับข้อมูลใดข้อมูลหนึ่ง

ในงานวิจัยนี้วัดคะแนนการสร้างเรื่องราวเท็จเฉพาะผู้ร่วมการทดลองที่รับสารภาพ โดยใช้คำถามว่า “น้องพอจะเล่าได้ใหม่น้องกดปุ่มไปตอนไหน อย่างไร” หากผู้ร่วมการทดลองสามารถเล่าได้ แสดงว่าเกิดการสร้างเรื่องราวเท็จในหัวสมอง นับเป็น 1 คะแนน แต่หากผู้ร่วมการทดลองไม่สามารถเล่าได้ แสดงว่าไม่เกิดการสร้างเรื่องราวเท็จในหัวสมอง ให้นับเป็น 0 คะแนน (ดูหน้า 98)

เทคนิคการสอบสวนแบบเพิ่มความรุนแรง (maximization) เป็นเทคนิคที่ใช้การกล่าวหาอย่างรุนแรง ต่อว่า และทำให้โทษดูยิ่งใหญ่เกินความเป็นจริง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ต้องหาเกิดความเครียดและวิตกกังวลโดยการกล่าวหา ให้ข้อมูลว่ามีหลักฐานยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหา และแสดงท่าที่ไม่เชื่อเมื่อผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ

ในงานวิจัยนี้จัดกระทำโดยใช้คำพูดที่ขยายความรุนแรงของสถานการณ์ (ดูตัวอย่างคำพูดในตารางที่ 9 หน้า 96)

เทคนิคการสอบสวนแบบลดความรุนแรง (minimization) เป็นเทคนิคที่จะทำให้ผู้ต้องหารู้สึกไว้วางใจ ทำเหมือนเรื่องที่คุณต้องหากระทำไม่ใช่เรื่องใหญ่ กล่าวในเชิงลดโทษให้ผู้ต้องหา ลดความรู้สึกว่าต้องรับผิดชอบต่อการกระทำผิดของผู้ต้องหา มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้สึกไว้วางใจแก่ผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหารู้สึกอยากที่จะรับสารภาพโดยสมัครใจ

ในงานวิจัยนี้จัดกระทำโดยใช้คำพูดที่ลดความรุนแรงของสถานการณ์ลง (ดูตัวอย่างคำพูดในตารางที่ 9 หน้า 96)

หลักฐานเท็จ (false evidence) หมายถึง พยานที่เป็นวัตถุ เป็นสิ่งที่สามารถพิสูจน์การกระทำผิดของบุคคลได้ แต่เป็นหลักฐานที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ แต่มีการสร้างขึ้นมาโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ถูกสอบสวนยอมรับสารภาพในความผิดที่ตนไม่ได้ทำ

ในงานวิจัยเรื่องนี้ได้จัดกระทำโดยให้หลักฐานที่เป็นพยานวัตถุแก่ผู้ร่วมการทดลอง โดยพยานวัตถุนั้นสามารถพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ร่วมการทดลองได้ แต่ข้อมูลที่บรรจุหลักฐานการกระทำผิดนั้นไม่ใช่หลักฐานที่มีอยู่จริงตามธรรมชาติ (ดูรายละเอียดของหลักฐานในหน้า 92)

ความเป็นไปได้ของการกระทำความผิด คือความเป็นไปได้ที่กลุ่มตัวอย่างจะมีโอกาสที่จะกระทำความผิดระหว่างการทดลอง ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้ ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดเกิดจากอัตราความเร็วในการพิมพ์ (Speed rate) อัตราเร็วที่ผู้ร่วมการทดลองจะต้องพิมพ์ตามตัวอักษรที่

ปรากฏบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ถ้าในเงื่อนไขที่มีความเป็นไปได้ที่จะกระทำความผิดสูงจะกำหนดให้ตัวอักษรปรากฏบนหน้าจอ 120 ตัวอักษร/นาที และในเงื่อนไขที่มีความเป็นไปได้ที่จะกระทำผิดต่ำจะกำหนดให้ตัวอักษรปรากฏบนหน้าจอ 70 ตัวอักษร/นาที

การยอมตาม (compliance) หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะยอมกระทำตามความต้องการของบุคคลอื่นซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการที่บุคคลถูกเรียกร้องให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการที่บุคคลต้องเคารพเชื่อฟังในคำสั่งของบุคคลอื่น

ในงานวิจัยเรื่องนี้วัดการยอมตามด้วยมาตรวัดการยอมตามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากมาตรวัด GCS ของ Gudjonsson (1997)

การคล้อยตามสิ่งชี้แนะ (suggestibility) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งยอมรับสารชี้แนะที่เกิดขึ้นระหว่างการสอบถาม ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองติดตามมาจากการได้รับสารชี้แนะนั้น

ในงานวิจัยเรื่องนี้วัดคะแนนการคล้อยตามสิ่งชี้แนะด้วยมาตรวัดการคล้อยตามสิ่งชี้แนะในกระบวนการซักถาม ของ ภารดี ศิริสุทธิพัฒนา (2550)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เข้าใจปัจจัยทางสถานการณ์และบุคลิกภาพที่มีผลต่อการรับสารภาพเท็จในระหว่างกระบวนการสอบสวน
2. ผลการวิจัยจะช่วยขยายผลข้อมูลเชิงวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้มีความแพร่หลายมากขึ้น
3. ได้เครื่องมือและโปรแกรมสำหรับการทดลองในงานวิจัยขึ้นมา และจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารื่องการรับสารภาพเท็จต่อไปภายภาคหน้า